

OPRACOWANIE POWSTAŁO
WE WSPÓŁPRACY Z FUNDACJĄ
"PARTNERZY DLA SAMORZĄDU"

MAJ 2024

Fot. Urząd Miejski w Wolsztynie

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA MIASTA I GMINY WOLSZTYN

URZĄD MIEJSKI W WOLSZTYNIE

 +48 68 347 45 00

 www.wolsztyn.pl

 um@wolsztyn.pl

 Rynek 1, 64-200 Wolsztyn

Spis treści

1. WPROWADZENIE	5
2. WYZNACZONY OBSZAR REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY WOLSZTYN	6
3. DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI ORAZ ANALIZA LOKALNYCH POTENCJAŁÓW WYSTĘPUJĄCYCH NA OBSZARZE REWITALIZACJI.....	9
3.1. Synteza metody wyznaczenia obszaru zdegradowanego (OZ) i obszaru rewitalizacji (OR).....	9
3.2. Cele szczegółowej diagnozy i metody jej przeprowadzenia	18
3.3. Wyniki szczegółowej diagnozy	19
3.3.1. Sfera społeczna.....	20
3.3.2. Sfera gospodarcza	39
3.3.3. Sfera środowiskowa	40
3.3.4. Sfera techniczna	41
3.3.5. Sfera przestrzenno-funkcjonalna	43
3.4. Potencjały obszaru rewitalizacji	45
3.5. Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych.....	47
3.5.1. Charakter potrzeb rewitalizacyjnych w sferze społecznej (sfera priorytetowa).....	47
3.5.2. Charakter potrzeb rewitalizacyjnych w sferze gospodarczej	48
3.5.3. Charakter potrzeb rewitalizacyjnych w sferze środowiskowej	49
3.5.4. Charakter potrzeb rewitalizacyjnych w sferze technicznej	49
3.5.5. Charakter potrzeb rewitalizacyjnych w sferze przestrzenno-funkcjonalnej	50
4. OPIS POWIĄZAŃ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI NA POZIOMIE GMINNYM I REGIONALNYM	52
4.1. Strategia rozwoju Miasta i Gminy Wolsztyn na lata 2016-2025	52
4.2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Wolsztyn.....	54
4.3. Strategia rozwiązywania problemów społecznych miasta i gminy Wolsztyn na lata 2016-2025	54
4.4. Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku.....	56
4.5. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego	58
5. OPIS WIZJI STANU OBSZARU PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI.....	59
6. CELE REWITALIZACJI ORAZ ODPOWIADAJĄCE IM KIERUNKI DZIAŁAŃ SŁUŻĄCYCH ELIMINACJI LUB OGRANICZENIU NEGATYWNYCH ZJAWISK ZIDENTYFIKOWANYCH NA OBSZARZE REWITALIZACJI	60
7. OPIS PODSTAWOWYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH, W SZCZEGÓLNOŚCI O CHARAKTERZE SPOŁECZNYM ORAZ GOSPODARCZYM, ŚRODOWISKOWYM, PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNYM LUB TECHNICZNYM.....	63
8. CHARAKTERYSTYKA POZOSTAŁYCH DOPUSZCZALNYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH.....	80

9. MECHANIZMY INTEGROWANIA DZIAŁAŃ, O KTÓRYCH MOWA W PKT. 7, ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH.....	96
9.1. Komplementarność przestrzenna	96
9.2. Komplementarność problemowa.....	98
9.3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna	98
9.4. Komplementarność międzyokresowa	99
9.5. Komplementarność źródeł finansowania.....	100
10. SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI WRAZ Z SZACUNKOWYM WSKAZANIEM ŚRODKÓW FINANSOWYCH ZE ŹRÓDEŁ PUBLICZNYCH I PRYWATNYCH	101
11. OPIS STRUKTURY ZARZĄDZANIA REALIZACJĄ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI, WSKAZANIE KOSZTÓW TEGO ZARZĄDZANIA WRAZ Z RAMOWYM HARMONOGRAMEM REALIZACJI PROGRAMU	105
12. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI	109
13. OKREŚLENIE NIEZBĘDNYCH ZMIAN W UCHWAŁACH DOTYCZĄCYCH ZASOBU MIESZKANIOWEGO GMINY I ZASAD WYNAJMOVANIA LOKALI W TYM ZASOBIE	113
14. OKREŚLENIE NIEZBĘDNYCH ZMIAN W UCHWALE W SPRAWIE ZASAD WYZNACZANIA SKŁADU ORAZ ZASAD DZIAŁANIA KOMITETU REWITALIZACJI	113
15. WSKAZANIE, CZY NA OBSZARZE REWITALIZACJI MA ZOSTAĆ USTANOWIONA SPECJALNA STREFA REWITALIZACJI WRAZ ZE WSKAZANIEM OKRESU JEJ OBOWIĄZYWANIA	113
16. WSKAZANIE SPOSOBU REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI W ZAKRESIE PLANOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO	113
16.1. Wskazanie zakresu niezbędnych zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy	113
16.2. Wskazanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany	113
16.3. W przypadku wskazania konieczności uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji, wskazanie granic obszarów, dla których plan ten będzie procedowany łącznie z procedurą scaleń i podziałów nieruchomości, a także wytyczne w zakresie ustaleń tego planu	114
17. STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO (SOOŚ)	114
18. USPOŁECZNIE NIE PROGRAMU REWITALIZACJI	114
18.1. Diagnozowanie	115
18.2. Programowanie	118
18.3. Wdrażanie oraz monitorowanie programu rewitalizacji	119
19. ZAŁĄCZNIKI GRAFICZNE PRZEDSTAWIAJĄCE PODSTAWOWE KIERUNKI ZMIAN FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH OBSZARU REWITALIZACJI SPORZĄDZONE NA MAPIE W SKALI CO NAJMNIEJ 1:5000 OPRACOWANEJ Z WYKORZYSTANIEM TREŚCI MAPY ZASADNICZEJ	120
19.1. Załącznik 1. - Podział na arkusze	120
19.2. Załącznik 2. – Arkusz nr 1	120

19.3. Załącznik 3 – Arkusz nr 2	120
19.4. Załącznik 4 - Arkusz nr 3	120
19.5. Załącznik 5 - Arkusz nr 4	120
Spis tabel	121

1. WPROWADZENIE

Rewitalizacja obszarów zdegradowanych to najbardziej kompleksowa odpowiedź na degradację społeczną, gospodarczą, przestrzenną, techniczną i środowiskową polskich gmin. Jest ona zagadnieniem, które przez długie lata nie było uregulowane prawnie, co było jedną z głównych przeszkód prowadzenia działań w zakresie odnowy społeczno-gospodarczej obszarów zdegradowanych. Obecnie kwestie merytoryczne związane z rewitalizacją reguluje ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji.

Rewitalizacja to „polityka osiedlowa”, czyli prowadzona na odpowiednio wyznaczonym obszarze gminy - **obszarze rewitalizacji (OR)**, a program rewitalizacji jest zasadniczym dokumentem służącym planowaniu i realizacji procesu rewitalizacji. Ma on charakter strategii rewitalizacji, w którym dokonuje się pogłębionej diagnozy stanu obszaru rewitalizacji oraz planuje i koordynuje działania służące osiągnięciu wizji stanu obszaru po rewitalizacji. Służy również koordynacji przedsięwzięć rewitalizacyjnych z dokumentami strategicznymi uchwalonymi przez gminę.

Gmina Wolsztyn opracowała i uchwaliła Lokalny program rewitalizacji dla miasta i gminy Wolsztyn na lata 2017-2023. Dokument sporządzony został zgodnie z wymogami określonymi w Wytocznych Ministra Rozwoju w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 oraz Zasadach programowania i wsparcia rewitalizacji w ramach WRPO 2014+, przyjętych przez Zarząd Województwa Wielopolskiego. Podstawę prawną uchwalenia programu stanowiła ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym. **W obecnej perspektywie finansowej UE na lata 2021-2027**, aby prowadzić proces rewitalizacji na terenie gminy, **wymagane jest sporządzenie i uchwalenie gminnego programu rewitalizacji (GPR)** w oparciu o **ustawę z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji**. Ponadto gmina, która prowadziła działania rewitalizacyjne na podstawie programu rewitalizacji innego niż GPR, mogła je kontynuować jedynie **do 31 grudnia 2023 roku**. Biorąc powyższe pod uwagę, została podjęta uchwała nr LVI/698/2023 Rady Miejskiej w Wolsztynie z dnia 6 września 2023 roku w sprawie przystąpienia do sporządzenia Gminnego programu rewitalizacji dla miasta i gminy Wolsztyn.

Gminny program rewitalizacji dla miasta i gminy Wolsztyn kompleksowo i w sposób zaplanowany przedstawia sposób rozwiązywania problemów, występujących na OR wyznaczonym na terenie gminy. Podstawę prawną uchwalenia programu stanowi ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. Ponadto program spełnia kryteria zakwalifikowania go do grupy tzw. **Innych Instrumentów Terytorialnych (IIT)**, zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r., ustanawiającego wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu,

Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej oraz ustawą z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021-2027.

2. WYZNACZONY OBSZAR REWITALIZACJI NA TERENIE GMINY WOLSZTYN

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, **w ramach obszaru zdegradowanego (OZ)**, na którym z uwagi na **istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację**, biorąc pod uwagę także **szczególną koncentrację negatywnych zjawisk**, wyznacza się **obszar rewitalizacji (OR)**. OR nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. Może on stanowić część lub całość obszaru zdegradowanego. Dla OR sporządza się gminny program rewitalizacji.

W wyniku przeprowadzonej diagnozy delimitacyjnej¹ oraz kierując się powyższymi zapisami **wyznaczono obszar rewitalizacji na terenie gminy Wolsztyn²**, który obejmuje następujące jednostki analityczne (JA): **JA1-ZOM, JA6-ZOM, JA8-ZOM** oraz **JA14-ZOW**. Wyznaczony obszar, o łącznej powierzchni 47,34 km², stanowi **18,94% powierzchni gminy** i jest zamieszkiwany przez 5.197osób, co stanowi **17,63% ogółu mieszkańców gminy**. Szczegółowe dane dotyczące jednostek analitycznych wchodzących w skład wyznaczonego obszaru rewitalizacji przedstawia Tabela 1.

¹ Diagnoza gminy, w tym diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego (OZ) i obszaru rewitalizacji (OR) gminy Wolsztyn, maj 2023 roku

² Uchwała nr LV/693/2023 Rady Miejskiej w Wolsztynie z dnia 19 lipca 2023 r. w sprawie: wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy Wolsztyn

Tabela 1. Szczegółowe dane dotyczące jednostek analitycznych wchodzących w skład wyznaczonego obszaru rewitalizacji

L.P.	SYMBOL	OPIS JEDNOSTKI	FUNKCJA DOMINUJĄCA	LICZBA MIESZKAŃCÓW	% MIESZKAŃCÓW GMINY	KM ²	% POWIERZCHNI GMINY
1.	JA1-ZOM	ZAMIESZKANE OBSZARY MIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	867	2,94%	0,93	0,37%
2.	JA6-ZOM	ZAMIESZKANE OBSZARY MIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	1 533	5,20%	0,71	0,28%
3.	JA8-ZOM	ZAMIESZKANE OBSZARY MIEJSKIE	MIESZKANIOWA WIELORODZINNA	1 630	5,53%	0,12	0,05%
3.	JA14-ZOW	ZAMIESZKANE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	1 167	3,96%	45,58	18,24%
Suma				5 197	17,63%	47,34	18,94%

Źródło: Opracowanie własne

Charakterystyka jednostek analitycznych stanowiących OR gminy:

JA1-ZOM - jednostka obejmuje swoim zasięgiem następujące **ulice: Asnyka, Berzyńska, Dworcowa nr: 15, 17, 17a, 19, 19a, 19b i 27, Drzymały nr: 2, 2a, 4 i 6, Fabryczna, Gajewskich, Polna, Prusa, Strzelecka, Wschowska, Zakątek**. Teren jednostki ma charakter zamieszkanym obszarów miejskich; składa się **głównie z zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej**. Na terenie JA znajdują się obiekty użyteczności publicznej (niepubliczne przedszkole, przychodnia lekarza rodzinnego, szpital SPZOZ, Komenda PSP, Urząd Skarbowy), zakłady produkcyjne wzdłuż ul. Fabrycznej oraz zabytkowa Parowozownia Wolsztyn. Część JA (ul. Wschowska i Strzelecka) znajduje się w strefie ochrony konserwatorskiej - na terenie historycznego założenia urbanistycznego i zespołu budowlanego miasta Wolsztyna, uznanego za zabytek i wpisanego do rejestru zabytków. Część jednostki to także teren zespołu parkowo-pałacowego (nad Jeziorem Wolsztyńskim), wpisany do rejestru zabytków, pełniący funkcję rekreacyjną dla mieszkańców.

JA6-ZOM - jednostka obejmuje swoim zasięgiem następujące **ulice: Drzymały (bez nr: 2, 2a, 4 i 6), Edwarda Przymuszały, Komorowska, Okrężna, Osiedlowa, Parkowa, Piękna, Pogodna, Rożka, Różana, Spacerowa, Spokojna, Wiśniowa, Zielona, Źródłana, Źwirowa**. Teren jednostki ma charakter zamieszkanym obszarów miejskich; składa się **głównie z zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej** z tzw. os. „Heleny”, z kilkoma istniejącymi i powstającymi budynkami wielorodzinnymi. Na terenie JA zlokalizowany jest kościół, Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji z pływalnią miejską, Przedszkole nr 5, Gminny Żłobek, targowisko miejskie oraz sklepy wielkopowierzchniowe.

JA8-ZOM - jednostka obejmuje swoim zasięgiem **ulice Słowackiego** oraz **Kusocińskiego**. Teren jednostki ma charakter zamieszkanego obszaru miejskiego; składa się głównie z **zabudowy mieszkaniowej wielorodzinnej** (budynki spółdzielni mieszkaniowej). Na terenie JA zlokalizowany jest Zespół Szkół Zawodowych oraz obiekt byłej wieży ciśnieniowej.

JA14-ZOW - jednostka obejmuje swoim zasięgiem następujące **miejsowości: Rudno, Świętno i Wilcze**. Teren jednostki ma charakter zamieszkanego obszaru wiejskiego; składa się **głównie z zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej**. Na terenie JA znajdują się: Poewangelicki Kościół św. Stanisława Kostki z II połowy XIX wieku, zespół szkolno-przedszkolny oraz budownictwo letniskowe.

Z powyższych informacji wynika, że w skład obszaru rewitalizacji (OR) weszły 2 podobszary:

- Podobszar miejski, obejmujący jednostki analityczne nr 1, 6 i 8, zwany też dalej „Podobszarem nr 1”
- Podobszar wiejski, obejmujący jednostkę analityczną nr 14, zwany też dalej „Podobszarem nr 2”.

3. DIAGNOZA CZYNNIKÓW I ZJAWISK KRYZYSOWYCH, SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI ORAZ ANALIZA LOKALNYCH POTENCJAŁÓW WYSTĘPUJĄCYCH NA OBSZARZE REWITALIZACJI

3.1. Synteza metody wyznaczenia obszaru zdegradowanego (OZ) i obszaru rewitalizacji (OR)³

Metoda wyznaczenia OZ i OR stanowi istotę diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych w gminie. Poniżej zaprezentowano kolejne etapy wyznaczania OZ i OR.

Punktem wyjścia do wyznaczenia jednostek analitycznych (JA) była analiza: studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Wolsztyn, w tym obrębów geodezyjnych, w ramach których znajdują się poszczególne jednostki osadnicze, miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, granic okręgów wyborczych oraz map ewidencyjnych gminy. **Po szczegółowej analizie ww. dokumentów, na potrzeby diagnozy wyznaczone zostały jednostki analityczne**, które obejmują obszary zamieszkane, wewnątrznie spójne ze względu na funkcję terenu, fizjonomię terenu (układ przestrzenny i charakter zabudowy) oraz intensywność użytkowania. Stanowią one niepodzielne obszary, zamieszkane przez nie mniej niż 1% i nie więcej niż 10% ogółu mieszkańców gminy. Ponadto osobne jednostki analityczne wyznaczono dla: zbiorników wodnych (jeziora). Ostatecznie, na potrzeby diagnozy gmina podzielona została na **28 jednostek analitycznych (JA)** o wyodrębnionych funkcjach: **zamieszkane obszary miejskie - ZOM** (10 jednostek), **zamieszkane obszary wiejskie - ZOW** (12 jednostek), **zbiorniki wodne – ZW** (6 jednostek). Szczegółowe dane, dotyczące wyznaczonych jednostek analitycznych (JA) przedstawia Tabela 2.

³ W punkcie 3.1. przedstawiono syntezę metody wyznaczenia OZ i OR. Szczegółowe dane ilościowe i jakościowe, opisy i informacje znajdują się w dokumencie: Diagnoza gminy, w tym diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego (OZ) i obszaru rewitalizacji (OR) gminy Wolsztyn, maj 2023 roku

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA MIASTA I GMINY WOLSZTYN

Tabela 2. Szczegółowe dane dotyczące wyznaczonych jednostek analitycznych (JA)

JEDNOSTKI ANALITYCZNE (JA)				LICZBA MIESZKAŃCÓW stan na 30.06.2022 r.		POWIERZCHNIA	
L.P.	SYMBOL	OPIS JEDNOSTKI	FUNKCJA DOMINUJĄCA	LICZBA	% MIESZKAŃCÓW GMINY	KM ²	% POWIERZCHNI GMINY
1.	JA1-ZOM	ZAMIESZKANE OBSZARY MIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	867	2,94	0,93	0,37
2.	JA2-ZOM	ZAMIESZKANE OBSZARY MIEJSKIE	MIESZKANIOWA WIELORODZINNA	1 435	4,87	0,55	0,22
3.	JA3-ZOM	ZAMIESZKANE OBSZARY MIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	955	3,24	0,70	0,28
4.	JA4-ZOM	ZAMIESZKANE OBSZARY MIEJSKIE	MIESZKANIOWA WIELORODZINNA	726	2,46	0,34	0,13
5.	JA5-ZOM	ZAMIESZKANE OBSZARY MIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	1 615	5,48	0,53	0,21
6.	JA6-ZOM	ZAMIESZKANE OBSZARY MIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	1 533	5,20	0,71	0,28
7.	JA7-ZOM	ZAMIESZKANE OBSZARY MIEJSKIE	MIESZKANIOWA WIELORODZINNA	1 908	6,48	2,69	1,08
8.	JA8-ZOM	ZAMIESZKANE OBSZARY MIEJSKIE	MIESZKANIOWA WIELORODZINNA	1 630	5,53	0,12	0,05
9.	JA9-ZOM	ZAMIESZKANE OBSZARY MIEJSKIE	MIESZKANIOWA WIELORODZINNA	647	2,20	0,04	0,02
10.	JA10-ZOM	ZAMIESZKANE OBSZARY MIEJSKIE	MIESZKANIOWA WIELORODZINNA	1 277	4,33	0,15	0,06
11.	JA11-ZOW	ZAMIESZKANE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	819	2,78	5,77	2,31
12.	JA12-ZOW	ZAMIESZKANE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA ZAGRODOWA	2 160	7,33	26,74	10,70
13.	JA13-ZOW	ZAMIESZKANE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA ZAGRODOWA	1 962	6,66	27,72	11,09
14.	JA14-ZOW	ZAMIESZKANE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	1 167	3,96	45,58	18,24

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA MIASTA I GMINY WOLSZTYN

15.	JA15-ZOW	ZAMIESZKANE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA ZAGRODOWA	1 840	6,24	26,51	10,61
16.	JA16-ZOW	ZAMIESZKANE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA ZAGRODOWA	1 448	4,91	10,82	4,33
17.	JA17-ZOW	ZAMIESZKANE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA ZAGRODOWA	977	3,32	10,24	4,10
18.	JA18-ZOW	ZAMIESZKANE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA JEDNORODZINNA	490	1,66	10,22	4,09
19.	JA19-ZOW	ZAMIESZKANE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA ZAGRODOWA	1 583	5,37	7,67	3,07
20.	JA20-ZOW	ZAMIESZKANE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA ZAGRODOWA	1 884	6,39	21,31	8,53
21.	JA21-ZOW	ZAMIESZKANE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA ZAGRODOWA	912	3,10	39,61	15,85
22.	JA22-ZOW	ZAMIESZKANE OBSZARY WIEJSKIE	MIESZKANIOWA ZAGRODOWA	1 629	5,53	3,52	1,41
23.	JA23-ZW	JEZIORO WOLSZTYŃSKIE	REKREACJA	0	0,00	1,44	0,57
24.	JA24-ZW	JEZIORO BERZYŃSKIE	REKREACJA	0	0,00	3,84	1,54
25.	JA25-ZW	JEZIORO ŚWIĘTE	REKREACJA	0	0,00	0,25	0,10
26.	JA26-ZW	JEZIORO WUSZNO	REKREACJA	0	0,00	0,28	0,11
27.	JA27-ZW	JEZIORO WILCZE	REKREACJA	0	0,00	0,51	0,20
28.	JA28-ZW	JEZIORO RUDNO	REKREACJA	0	0,00	1,09	0,44
RAZEM				29 464	100,00	249,88	100,00

Źródło: Opracowanie własne

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych obejmuje analizę wszystkich sfer, tj. sfery społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej dla całego obszaru gminy oraz pogłębioną diagnozę obszaru rewitalizacji. Aby określić występowanie oraz intensywność poszczególnych negatywnych zjawisk w wyznaczonych wcześniej jednostkach analitycznych (JA), należy zastosować odpowiedni dobór wskaźników do analizy. Na potrzeby opracowania diagnozy skorzystano ze wskaźników niezbędnych do przeprowadzenia kompleksowej diagnozy gminy, rekomendowanych w wytycznych w minionym okresie programowania UE, a także utworzona została lista jednostek i instytucji, do których zwrócono się z prośbą o zebranie i przekazanie danych, z uwzględnieniem podziału na wyznaczone wcześniej JA. Zestaw wskaźników dobrany został przez przedstawicieli Urzędu Miejskiego i podległych

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA MIASTA I GMINY WOLSZTYN

jednostek gminnych w sposób najlepiej oddający sytuację w 5 ocenianych sferach oraz uwzględniający dostępność danych w przekroju wyodrębnionych JA.

Szczegółowe dane dotyczące wybranych wskaźników do analizy oraz źródła pozyskanych danych przedstawia Tabela 3.

Tabela 3. Dane dotyczące wybranych wskaźników do analizy oraz źródła danych

SFERA SPOŁECZNA			
L.p.	Zjawisko	Wskaźnik do analizy	Źródło danych
1.	Bezrobocie	Liczba osób bezrobotnych	Powiatowy Urząd Pracy w Wolsztynie
2.	Ubóstwo	Liczba osób pobierających zasiłki (pomoc finansowa i rzeczowa)	Ośrodek Pomocy Społecznej w Wolsztynie
3.		Liczba osób pobierających zasiłek osłonowy	
4.		Liczba osób, pobierających zasiłek rodzinny	
5.	Przestępczość	Liczba stwierdzonych przestępstw	Komenda Powiatowa Policji w Wolsztynie
6.	Przemoc w rodzinie	Liczba „Niebieskich kart”	Ośrodek Pomocy Społecznej w Wolsztynie
7.	Niska aktywność społeczna	Frekwencja w wyborach	Urząd Miejski w Wolsztynie
8.		Liczba czytelników bibliotek	Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy Wolsztyn
9.	Niski poziom edukacji	Liczba uczniów szkół podstawowych bez promocji do klasy wyższej, w tym nieukończenie szkoły	Gminny Zespół Obsługi Ekonomiczno-Administracyjnej Oświaty w Wolsztynie
10.	Depopulacja	Zmiana (wzrost/spadek) liczby mieszkańców w latach 2017-2021	Urząd Miejski w Wolsztynie
11.	Starzenie się społeczeństwa	Liczba osób w wieku poprodukcyjnym	Urząd Miejski w Wolsztynie
SFERA GOSPODARCZA			
12.	Niski poziom przedsiębiorczości	Liczba podmiotów gospodarczych w rejestrze CEiDG na 100 mieszkańców	System CEiDG
SFERA ŚRODOWISKOWA			
13.	Zagrożenie dla środowiska	Liczba gospodarstw domowych z nierozwiązanym problemem odprowadzania ścieków bytowych	PGK Sp. z o.o. w Wolsztynie
14.		Liczba gospodarstw domowych użytkujących obiekty budowlane z azbestowym pokryciem dachowym	Związek Międzygminny „Obra” w Wolsztynie

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA MIASTA I GMINY WOLSZTYN

SFERA PRZESTRZENNO – FUNKCJONALNA			
15.	Niewystarczająca infrastruktura społeczna	Dostępność przedszkola do 0,5 km od miejsca zamieszkania	Urząd Miejski w Wolsztynie
16.		Dostępność obiektów sportowych (hal lub boisk lub basenów itp.) do 1 km od miejsca zamieszkania	Urząd Miejski w Wolsztynie
17.		Dostępność obiektów kultury lub innych miejsc integracji społecznej (dom kultury lub biblioteka lub kino lub świetlice) do 1 km od miejsca zamieszkania	Urząd Miejski w Wolsztynie
18.	Niski poziom dostępności komunikacyjnej	Dostępność przystanku komunikacji publicznej (PKP lub PKS lub komunikacja miejska) do 1 km od miejsca zamieszkania	Urząd Miejski w Wolsztynie
SFERA TECHNICZNA			
19.	Niefunkcjonowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska	Liczba obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, wykorzystujących źródło ciepła będące źródłem tzw. niskiej emisji (piece na paliwa stałe)	Urząd Miejski w Wolsztynie/ Centralna Ewidencja Emisyjności Budynków
20.	Zdegradowane technicznie budowle	Długość dróg publicznych wymagających kapitalnego remontu lub przebudowy	Urząd Miejski w Wolsztynie/ zarządy dróg publicznych

Źródło: Opracowanie własne

Skalę negatywnych zjawisk określają wybrane do analizy wskaźniki, opisujące powyższe sfery, które wskazują na **niski poziom rozwoju** wybranego do analizy obszaru lub oznaczają **silną dynamikę spadku poziomu rozwoju** obszaru, **w odniesieniu do wartości odpowiednich wskaźników dla poziomu całej gminy (wartości referencyjne)**. W oparciu o powyższą zasadę dokonana została analiza pozyskanych danych na potrzeby wyznaczenia OZ i OR. Poniżej przedstawiono opis przeprowadzonej analizy w poszczególnych sferach.

Sfera społeczna

Wartości wskaźników przedstawiających: liczbę osób pobierających zasiłki w formie pomocy finansowej i rzeczowej, liczbę osób pobierających zasiłki ostonowe, liczbę osób pobierających zasiłek rodzinny, liczbę przestępstw stwierdzonych, przemoc w rodzinie w liczbie wydanych „niebieskich kart”, liczbę czytelników bibliotek, liczbę osób w wieku poprodukcyjnym oraz liczbę uczniów szkół podstawowych bez promocji do klasy wyższej, w tym nieukończenie szkoły, dotyczą stanu **na dzień 30 czerwca 2022 roku**. Wskaźnik zmiany liczby mieszkańców dotyczy okresu 2017-2021, natomiast frekwencja na wyborach dotyczy roku 2020 (wybory prezydenckie). Na podstawie pozyskanych danych ilościowych obliczono skalę występowania

danego zjawiska kryzysowego w poszczególnych jednostkach analitycznych (wartość wskaźnika dla jednostki) oraz skalę występowania danego zjawiska kryzysowego dla obszaru całej gminy (wartość wskaźnika dla gminy), stanowiącą wartość referencyjną. Jeżeli skala zjawiska kryzysowego (wartość wskaźnika) w danej jednostce analitycznej przekraczała lub była niższa (tylko w przypadku frekwencji wyborczej oraz liczby czytelników bibliotek) od wartości referencyjnej uznawano, że wskaźnik ma „wartość kryzysową”. W przypadku zmiany liczby mieszkańców w analizowanym okresie, za wartość kryzysową uznawano spadek liczby osób zamieszkujących daną JA, a w przypadku liczby uczniów szkół podstawowych bez promocji do klasy wyższej, w tym nieukończenie szkoły, wartość kryzysową stanowił brak promocji lub nieukończenie szkoły w analizowanej JA. Ostatecznie, **ze względu na szczególne i wyjątkowe znaczenie kwestii społecznych w procesie rewitalizacji, za obszary kryzysowe w sferze społecznej** uznane zostały te jednostki analityczne, które **charakteryzowały się przynajmniej pięcioma wskaźnikami o „wartościach kryzysowych” spośród jedenastu** wybranych do analizy. **Wskazuje to na swoistą i uzasadnioną „wrażliwość”, jaką kierowano się podczas diagnozowania zjawisk kryzysowych w tej sferze.**

Sfera gospodarcza

Dla określenia skali negatywnych zjawisk w sferze gospodarczej wybrano wskaźnik, obrazujący liczbę podmiotów gospodarczych w rejestrze CEiDG, przypadających na 100 mieszkańców. Źródłem pozyskania danych była Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej (CEiDG). Dane **pochodzą z IV kwartału 2022 roku**. Na podstawie pozyskanych wartości w pierwszej kolejności obliczono liczbę podmiotów gospodarczych, przypadających na 100 mieszkańców w gminie, stanowiącą wartość referencyjną, która wynosi **8,38**. W dalszej kolejności określono liczbę podmiotów gospodarczych, przypadających na 100 mieszkańców w poszczególnych jednostkach analitycznych. W przypadku, gdy poziom ten w danej jednostce analitycznej był **niższy** od wartości referencyjnej, uznawano ją za **obszar kryzysowy w sferze gospodarczej**.

Sfera środowiskowa

Do określenia zjawisk negatywnych w sferze środowiskowej użyto 2 wskaźników. Pozyskane dane dotyczą stanu **na dzień 30 czerwca 2022 roku**. Pierwszy wskaźnik przedstawia liczbę gospodarstw domowych z nierozwiązanym docelowo problemem odprowadzania ścieków bytowych (brak podłączenia do zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej lub brak przydomowej oczyszczalni ścieków lub brak ekologicznego bezodpływowego zbiornika ścieków). Na podstawie pozyskanych danych ilościowych obliczono skalę występowania tego zjawiska kryzysowego w poszczególnych jednostkach analitycznych (wartość wskaźnika dla jednostki) oraz skalę występowania zjawiska kryzysowego dla obszaru całej gminy (wartość wskaźnika dla gminy), stanowiącą wartość referencyjną, która wynosi **5,01%**. Jeżeli skala zjawiska kryzysowego (wartość wskaźnika) w danej jednostce analitycznej **przekraczała** wartość referencyjną uznawano, że wskaźnik ma „wartość kryzysową”. Drugi wskaźnik przedstawia

liczbę gospodarstw domowych użytkujących obiekty budowlane z azbestowym pokryciem dachowym. W przypadku tego wskaźnika wartość referencyjna wynosi **10,44%**. Jeżeli skala zjawiska kryzysowego (wartość wskaźnika) w danej jednostce analitycznej była **wyższa** od wartości referencyjnej, to w tym przypadku uznawano, że wskaźnik ma „wartość kryzysową”. Ostatecznie, **za obszary kryzysowe w sferze środowiskowej** uznane zostały te jednostki analityczne, które charakteryzowały się **przynajmniej jednym** wskaźnikiem o „wartości kryzysowej” spośród dwóch wybranych do analizy.

Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Negatywne zjawiska w sferze przestrzenno-funkcjonalnej dotyczą m.in. niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną oraz niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej. Dla zobrazowania powyższych zjawisk dobrane zostały odpowiednie wskaźniki, które pozwoliły na ocenę skali kryzysu. Należą do nich: dostępność przedszkola do 0,5 km od miejsca zamieszkania, dostępność obiektów sportowych (hal lub boisk lub basenów, itp.) do 1 km od miejsca zamieszkania, dostępność obiektów kultury lub innych miejsc integracji społecznej (dom kultury, biblioteka, kino lub świetlica, itp.) do 1 km od miejsca zamieszkania oraz dostępność przystanku komunikacji publicznej (PKP lub PKS lub komunikacja miejska) do 1 km od miejsca zamieszkania. W oparciu o powyższe wskaźniki dokonano oceny dostępności infrastruktury technicznej, społecznej oraz komunikacyjnej w poszczególnych jednostkach analitycznych. Jeżeli przedszkola, miejsca integracji społecznej, obiekty sportowe lub przystanki komunikacji publicznej nie były dostępne w granicach badanej jednostki, a znajdowały się w sąsiedniej jednostce analitycznej i odległość do nich nie przekraczała odpowiednio 0,5 km i 1 km to uznawano, że dostępność została zachowana. Pozyskane dane dotyczą stanu **na dzień 30 czerwca 2022 roku**. Ostatecznie **za obszary kryzysowe w sferze przestrzenno-funkcjonalnej** uznane zostały te jednostki analityczne, w których **dostępność nie została zachowana w przynajmniej dwóch dziedzinach, spośród czterech wybranych do analizy**.

Sfera techniczna

Sfera techniczna dotyczy w szczególności degradacji stanu dróg oraz rodzajów źródeł ciepła wykorzystywanych do ogrzania obiektów budowlanych, który częściowo obrazuje stan tkanki mieszkaniowej. Dla prezentacji powyższego zjawiska zostały wybrane wskaźniki: liczba gospodarstw domowych, wykorzystujących jako źródło ciepła tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji oraz długość dróg publicznych, wymagających kapitalnego remontu lub przebudowy. Pozyskane dane dotyczą stanu **na dzień 30 czerwca 2022 roku**. Na podstawie pozyskanych danych w pierwszej kolejności obliczono odsetek długości dróg publicznych wymagających kapitalnego remontu lub przebudowy w odniesieniu do łącznej długości dróg publicznych w gminie w 2022 r., stanowiący wartość referencyjną, która wynosi **52,85%**. W dalszej kolejności określono skalę występowania tego zjawiska

kryzysowego w poszczególnych jednostkach analitycznych. Następnie określono odsetek gospodarstw domowych wykorzystujących jako źródło ciepła tradycyjne piece na paliwa stałe, będące źródłem tzw. niskiej emisji w odniesieniu do łącznej liczby gospodarstw domowych w gminie w 2022 r., stanowiący wartość referencyjną, która wynosi **18,81%**. W dalszej kolejności określono skalę występowania tego zjawiska kryzysowego w poszczególnych jednostkach analitycznych. W przypadku, gdy skala zjawiska w danej jednostce analitycznej **przekraczała** wskazane wartości referencyjne określonych wskaźników, uznawano ją za obszar **kryzysowy w sferze technicznej**. Ostatecznie, **za obszary kryzysowe w sferze technicznej** uznane zostały te jednostki analityczne, które charakteryzowały się **przynajmniej jednym** wskaźnikiem o „wartości kryzysowej”, spośród dwóch wybranych do analizy.

Z przeprowadzonej wyżej analizy wynika, że w ramach wszystkich ocenianych sfer – społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej i technicznej było możliwe wyodrębnienie tych obszarów na terenie gminy, które cechują się zdecydowanie gorszymi wskaźnikami, obrazującymi występowanie negatywnych zjawisk. Świadczy to o **prawidłowym doborze zestawu obiektywnych i weryfikowalnych mierników oraz metod badawczych**, dostosowanych do lokalnych uwarunkowań. Do przygotowania diagnozy wykorzystano także **najbardziej aktualne dane**, którymi gmina dysponowała, i które pozyskała. Otrzymane wyniki posłużyły do wyznaczenia obszaru zdegradowanego (OZ).

Sposób wyznaczania obszaru zdegradowanego (OZ) określa ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji. Zgodnie z ustawą, delimitacja obszaru zdegradowanego jest ściśle powiązana z pojęciem stanu kryzysowego. Rewitalizacja stanowi bowiem proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych w sposób kompleksowy. Obszar będący w stanie kryzysowym charakteryzuje się natomiast koncentracją negatywnych zjawisk społecznych, współwystępujących z negatywnymi zjawiskami w co najmniej jednej z następujących sfer: gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej lub technicznej. Identyfikacja stanu kryzysowego pozwala określić obszar zdegradowany (OZ). Na podstawie przeprowadzonej analizy pozyskanych danych, **wyznaczono obszar zdegradowany (OZ) w gminie Wolsztyn**. Szczegółowe dane dotyczące występowania negatywnych zjawisk w analizowanych sferach przedstawia Tabela 4.

Tabela 4. Szczegółowe dane dotyczące występowania negatywnych zjawisk w analizowanych sferach

Obszary	Nazwa jednostki analitycznej (JA)																					
	JA1-ZOM	JA2-ZOM	JA3-ZOM	JA4-ZOM	JA5-ZOM	JA6-ZOM	JA7-ZOM	JA8-ZOM	JA9-ZOM	JA10-ZOM	JA11-ZOW	JA12-ZOW	JA13-ZOW	JA14-ZOW	JA15-ZOW	JA16-ZOW	JA17-ZOW	JA18-ZOW	JA19-ZOW	JA20-ZOW	JA21-ZOW	JA22-ZOW
1 OBSZARY KRYZYSOWE W SFERZE SPOŁECZNEJ	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓		✓	✓		✓	✓			✓	
2 OBSZARY KRYZYSOWE W SFERZE GOSPODARCZEJ					✓			✓	✓	✓		✓	✓		✓		✓	✓		✓	✓	
3 OBSZARY KRYZYSOWE W SFERZE ŚRODOWISKO-WEJ											✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
4 OBSZARY KRYZYSOWE W SFERZE PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNEJ																						✓
5 OBSZARY KRYZYSOWE W SFERZE TECHNICZNEJ	✓		✓		✓	✓						✓	✓	✓	✓	✓				✓	✓	
Jednostka analityczna oznaczona jako obszar zdegradowany	✓				✓	✓		✓	✓		✓	✓		✓	✓		✓	✓			✓	

Źródło: Opracowanie własne

Przyjęte kryteria wyznaczenia OZ spełniło 12 jednostek analitycznych:

- jednostki analityczne nr 1, 5, 6, 8 i 9, znajdujące się na terenie miasta
- jednostki analityczne nr 11, 12, 14, 15, 17, 18 i 21, znajdujące się na terenach wiejskich.

Łącznie mieszka na nich **49,74% ludności gminy** i obejmują one **66,83% jej powierzchni**.

Zgodnie z ustawą z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji, w ramach OZ, na którym z uwagi na istotne znaczenie dla rozwoju lokalnego gmina zamierza prowadzić rewitalizację, biorąc pod uwagę także szczególną koncentrację negatywnych zjawisk, wyznacza się OR. Obszar rewitalizacji nie może obejmować terenów większych niż 20% powierzchni gminy oraz zamieszkałych przez więcej niż 30% mieszkańców gminy. Może on stanowić część lub całość obszaru zdegradowanego. Dla obszaru rewitalizacji sporządza się gminny program

rewitalizacji. Kierując się powyższymi zapisami oraz w wyniku przeprowadzonej diagnozy **wyznaczono obszar rewitalizacji w gminie Wolsztyn⁴**, w tym jego zasięg przestrzenny.

3.2. Cele szczegółowej diagnozy i metody jej przeprowadzenia

W wyniku powyższych prac został wyznaczony na terenie gminy obszar rewitalizacji, dla którego zostanie sporządzony gminny program rewitalizacji z zaplanowanymi przedsięwzięciami, których realizacja powinna doprowadzić do poprawy sytuacji (w pierwszej kolejności społecznej) na tym obszarze. Aby sformułować adekwatną listę przedsięwzięć, **należy najpierw zidentyfikować przyczyny sytuacji kryzysowej na obszarze rewitalizacji oraz miejscowe potencjały**, których wykorzystanie powinno pomóc w poprawie tej sytuacji. Kluczową kwestią jest także **analiza wzajemnych powiązań analizowanych sfer, tj.: społecznej, gospodarczej, funkcjonalno-przestrzennej, środowiskowej oraz technicznej**. Służy temu szczegółowa, pogłębiona diagnoza, obowiązek przeprowadzenia której wynika bezpośrednio z zapisów ustawy o rewitalizacji⁵.

Zgodnie z zaleceniami, przedstawionymi w ministerialnym poradniku pn. „Gminny program rewitalizacji. Praktyczny poradnik dla mieszkańców i władz lokalnych”⁶, **celem szczegółowej diagnozy jest pogłębienie wiedzy o obszarze rewitalizacji poprzez zbadanie przyczyn negatywnych zjawisk** występujących na tym obszarze, ich lokalizacji i istniejących między nimi powiązań – głównie w sferze społecznej, ale również w pozostałych sferach (gospodarczej, technicznej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej).

Ponadto należy **zidentyfikować i przeanalizować lokalne potencjały**, które występują na obszarze rewitalizacji, pod kątem możliwości ich wykorzystania w celu zminimalizowania lub zlikwidowania negatywnych zjawisk, zidentyfikowanych na obszarze.

Dodatkowo zalecane jest **wskazanie skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych**, bowiem dobrze opracowana pogłębiona diagnoza obszaru rewitalizacji jest podstawą do opracowania części strategicznej programu – właściwie określonej wizji, a następnie celów, kierunków działań i przedsięwzięć.

Prawidłowe wykonanie pogłębionej analizy nie jest możliwe przy wykorzystaniu jedynie zebranych danych statystycznych i badań ilościowych. Obowiązek **bezpośredniego uczestnictwa przedstawicieli lokalnej społeczności i biznesu** nakłada wprost ustawa o

⁴ Uchwała nr LV/693/2023 Rady Miejskiej w Wolsztynie z dnia 19 lipca 2023 r. w sprawie: wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy Wolsztyn

⁵ Art. 15.1. Gminny program rewitalizacji zawiera w szczególności: 1) szczegółową diagnozę obszaru rewitalizacji, o której mowa w art. 4 ust. 1 pkt 2, obejmującą analizę negatywnych zjawisk, o których mowa w art. 9 ust. 1, oraz lokalnych potencjałów występujących na terenie tego obszaru.

⁶ *Gminny program rewitalizacji. Praktyczny poradnik dla mieszkańców i władz lokalnych*, praca zbiorowa pod redakcją Aleksandry Jadach-Sepioło. Pracowanie zrealizowane przez Krajowy Instytut Polityki Przestrzennej i Mieszkalnictwa na zlecenie Departamentu Polityki Przestrzennej i Gospodarki Nieruchomościami Ministerstwa Infrastruktury i Budownictwa. Warszawa, marzec 2018 r.

rewitalizacji (art. 5 ust. 1.) w następującym zapisie: „partycypacja społeczna obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy”.

W przypadku przeprowadzonej pogłębionej diagnozy OR w gminie Wolsztyn **wykorzystano takie formy partycypacji, jak:**

- Wywiady standaryzowane z interesariuszami – osobno każda grupa - pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Wolsztynie (kierownictwo i pracownicy socjalni, działający na OR), przedstawiciele policji (w tym dzielnicowi), dyrektorzy placówek oświatowych, dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy, przedstawiciele organizacji pozarządowych, wspólnot mieszkaniowych i zarządcy nieruchomości, przedstawiciele instytucji kultury, pracownicy Urzędu Miejskiego w Wolsztynie (zajmujący się sprawami gospodarki przestrzennej, ochrony środowiska, gospodarki komunalnej i rozwoju lokalnego), sołtysi i członkowie rad sołeckich
- Badanie ankietowe lokalnych przedsiębiorców
- Badanie ankietowe organizacji pozarządowych, działających na OR
- Spacer studyjny po wyznaczonym OR (podczas spaceru odwiedzono kilkanaście punktów handlowych, gastronomicznych, usługowych i rzemieślniczych, przeprowadzając rozmowy z ich właścicielami lub pracownikami).

Ponadto na użytek diagnozy uzyskano i przeanalizowano dodatkowe dane z Ośrodka Pomocy Społecznej, Powiatowego Urzędu Pracy oraz Urzędu Miejskiego.

Wnioski wynikające z pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji przedstawiono w punkcie 3.4. Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych oraz lokalne potencjały obszaru rewitalizacji (OR).

3.3. Wyniki szczegółowej diagnozy

Poniżej zostały zaprezentowane wyniki przeprowadzonej, pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji z podziałem na sfery:

- społeczną
- gospodarczą
- środowiskową
- techniczną
- przestrzenno-funkcjonalną.

W przypadku każdej sfery najpierw dokonano jej krótkiej oceny, przeprowadzonej na podstawie uzyskanych danych ilościowych (pierwotnych i wtórnych), zebranych zarówno w trakcie diagnozy delimitacyjnej, jak i specjalnie na użytek niniejszej analizy, a następnie przedstawiono wyniki identyfikacji przyczyn sytuacji kryzysowej z wykorzystaniem metody

drzewa problemów⁷. Przeanalizowano także wzajemne powiązania analizowanych sfer, tj.: społecznej, gospodarczej, funkcjonalno-przestrzennej, środowiskowej oraz technicznej.

3.3.1. Sfera społeczna

Rezultaty analizy delimitacyjnej wykazały, że spośród wybranych do porównania mierników i ich wskaźników o charakterze społecznym, na obszarze rewitalizacji wartości kryzysowe wykazały następujące:

Podobszar miejski obszaru rewitalizacji (JA1-ZOM, JA6-ZOM oraz JA8-ZOM)

W JA1-ZOM:

- Wysoki (wyższy od średniej dla gminy) odsetek osób bezrobotnych – jest to wskaźnik poziomu bezrobocia
- Wysoki odsetek osób pobierających zasiłki (pomoc finansowa i rzeczowa) - wskaźnik ubóstwa
- Wysoki odsetek „Niebieskich kart” – wskaźnik przemocy w rodzinie
- Spadek liczby mieszkańców – wskaźnik depopulacji
- Wysoka liczba osób w wieku poprodukcyjnym – wskaźnik starzenia się społeczeństwa

W JA6-ZOM:

- Wysoka liczba stwierdzonych przestępstw – wskaźnik przestępczości
- Niska liczba czytelników bibliotek – wskaźnik niskiej aktywności społecznej
- Wysoka liczba uczniów szkół podstawowych bez promocji do klasy wyższej, w tym nieukończenie szkoły – wskaźnik niskiego poziomu edukacji
- Spadek liczby mieszkańców – wskaźnik depopulacji
- Wysoka liczba osób w wieku poprodukcyjnym – wskaźnik starzenia się społeczeństwa

W JA8-ZOM:

- Wysoki odsetek osób bezrobotnych - wskaźnik bezrobocia
- Wysoki odsetek osób pobierających zasiłki (pomoc finansowa i rzeczowa) i zasiłek ostonowy - wskaźniki ubóstwa
- Wysoki odsetek „Niebieskich kart” – wskaźnik przemocy w rodzinie
- Niska liczba czytelników bibliotek – wskaźnik niskiej aktywności społecznej

⁷ Metoda drzewa problemów jest pomocna przy analizie i rozwiązywaniu problemów, gdy chcemy zidentyfikować ich przyczyny. Można ją nazwać metodą „od ogółu do szczegółu”, bowiem mając zidentyfikowany główny problem, szukamy jego bezpośrednich, głównych przyczyn, a następnie dla tych głównych przyczyn szukamy ich przyczyn „niższego rzędu”. W ten sposób w kolejnych krokach jesteśmy z stanie zidentyfikować pierwotne przyczyny poszczególnych problemów.

- Wysoka liczba uczniów szkół podstawowych bez promocji do klasy wyższej, w tym nieukończenie szkoły – wskaźnik niskiego poziomu edukacji
- Spadek liczby mieszkańców – wskaźnik depopulacji
- Wysoka liczba osób w wieku poprodukcyjnym – wskaźnik starzenia się społeczeństwa

Podobszar wiejski obszaru rewitalizacji (JA14-ZOW)

- Wysoki odsetek osób bezrobotnych - wskaźnik bezrobocia
- Wysoki odsetek osób pobierających zasiłki (pomoc finansowa i rzeczowa), zasiłek ostonowy oraz zasiłek rodzinny - wskaźniki ubóstwa
- Wysoka liczba stwierdzonych przestępstw – wskaźnik przestępczości
- Wysoki odsetek „Niebieskich kart” – wskaźnik przemocy w rodzinie
- Niska frekwencja w wyborach – wskaźnik niskiej aktywności społecznej
- Wysoka liczba uczniów szkół podstawowych bez promocji do klasy wyższej, w tym nieukończenie szkoły – wskaźnik niskiego poziomu edukacji
- Spadek liczby mieszkańców – wskaźnik depopulacji.

W innym ujęciu można stwierdzić, że:

- Problem bezrobocia występuje na terenie obydwu podobszarów OR (jednostki analityczne nr 1, 8 i 14 z analizy delimitacyjnej).
- Problem ubóstwa występuje na terenie obydwu podobszarów OR (jednostki nr 1, 8 i 14).
- Problem przestępczości występuje na terenie obydwu podobszarów OR (jednostki nr 6 i 14).
- Problem przemocy w rodzinie występuje na terenie obydwu podobszarów OR (jednostki nr 1, 8 i 14).
- Problem niskiej aktywności społecznej występuje na terenie obydwu podobszarów OR (jednostki nr 6, 8 i 14).
- Problem wyników w nauczaniu występuje na terenie obydwu podobszarów OR (jednostki nr 6, 8 i 14).
- Problem depopulacji występuje na terenie obydwu podobszarów OR (jednostki nr 1, 6, 8 i 14)
- Problem starzenia się mieszkańców występuje tylko na terenie całego podobszaru miejskiego OR (jednostki nr 1, 6 i 8).

Poniżej bliżej scharakteryzowano i przeanalizowano poszczególne problemy, poczynając od zmian ludnościowych.

a) Depopulacja i starzenie się mieszkańców obszaru rewitalizacji

Zmiana liczby ludności

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA MIASTA I GMINY WOLSZTYN

W poniższej tabeli przedstawiono skalę depopulacji obszaru rewitalizacji w przekroju poszczególnych podobszarów oraz w porównaniu do sytuacji w całej gminie w latach 2017-2021.

Tabela 2. Zmiana liczby ludności na obszarze rewitalizacji w latach 2017-2021

L.P.	PODOBSZAR OR	SYMBOL JEDNOSTKI Z ANALIZY DELIMITACYJNEJ	LICZBA MIESZKAŃCÓW W 2017 R.	LICZBA MIESZKAŃCÓW W 2021 R.	ZMIANA W LICZBIE LUDNOŚCI	ZMIANA W %
1.	Miejski	JA1-ZOM	927	867	-60	-6,92
2.		JA6-ZOM	1.566	1.533	-33	-2,15
3.		JA8-ZOM	1.819	1.630	-189	-11,59
4.	Wiejski	JA14-ZOW	1.207	1.167	-40	-3,42
Obszar rewitalizacji			5.519	5.197	-322	-6,19
Gmina			29.704	29.464	-240	-0,81

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z diagnozy delimitacyjnej

Jak wynika z danych przedstawionych w tabeli, skala depopulacji na obszarze rewitalizacji jest znacząco wyższa (spadek liczby ludności o **6,19%**) w stosunku do sytuacji obserwowanej w całej gminie (spadek liczby ludności o 0,81%).

Starzenie się mieszkańców

Poniżej przedstawiono informację na temat odsetka osób w wieku poprodukcyjnym, zamieszkujących obszar rewitalizacji w przekroju poszczególnych podobszarów oraz w porównaniu do sytuacji w całej gminie.

Tabela 3. Odsetek mieszkańców obszaru rewitalizacji w wieku poprodukcyjnym w 2022 r.

L.P.	PODOBSZAR OR	SYMBOL JEDNOSTKI Z ANALIZY DELIMITACYJNEJ	UDZIAŁ MIESZKAŃCÓW W WIEKU POPRODUKCYJNYM W ŁĄCZNEJ LICZBIE MIESZKAŃCÓW
1.	Miejski	JA1-ZOM	26,95%
2.		JA6-ZOM	26,49%
3.		JA8-ZOM	26,63%
4.	Wiejski	JA14-ZOW	20,31%
Obszar rewitalizacji			25,20%
Gmina			20,67%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z diagnozy delimitacyjnej

W skali całej gminy udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców sięga już prawie 21% i jest tylko nieznacznie niższy od średniej krajowej, wynoszącej około 22%. Z danych w powyższej tabeli wynika, że na terenach miejskich obszaru rewitalizacji (jednostki analityczne nr 1, 6 i 8 z analizy delimitacyjnej) sytuacja jest znacznie gorsza od średniej gminnej i odsetek osób starszych zbliża się do o 27%. Udział osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie mieszkańców dla całego obszaru rewitalizacji wynosi **25,20%**.

Przyczyny problemów demograficznych obszaru rewitalizacji zaprezentowano na poniższym diagramie w formie drzewa problemów.

Tabela 4. Drzewo problemów dla problemu „Depopulacja i starzenie się mieszkańców obszaru rewitalizacji”

Skutki/ Przewidywane skutki	Zmniejszenie atrakcyjności obszaru			
Skutki/ Przewidywane skutki	Likwidacja punktów handlowych, gastronomicznych i usługowych Zmniejszenie oferty o charakterze kulturalnym i sportowym			
Skutki/ Przewidywane skutki	Zmniejszenie popytu na produkty i drobne usługi Zmniejszenie popytu na usługi o charakterze kulturalnym i sportowym			
Problem główny/ ZJAWISKO	<p style="text-align: center;">DEPOPULACJA (cały OR) Spadek liczby mieszkańców w latach 2017-2021 STARZENIE SIĘ SPOŁECZEŃSTWA (podobszar miejski) Wysoki odsetek osób w wieku poprodukcyjnym</p>			
Przyczyny	Wyjazdy do większych miast, mało powrotów	Budowanie się poza miastem	Mniejsza dzietność	Wyprowadzanie się młodych osób poza OR
Przyczyny	Ograniczony wachlarz ofert pracy na terenie gminy, podjęcie studiów, aspiracje zawodowe i społeczne, brak komunikacji publicznej ze wsi do miasta, mało miejsc spędzania wolnego czasu	Brak wolnych działek budowlanych w mieście	Chęć realizacji ambicji zawodowych, świadomość wymogów wynikających ze ścieżki zawodowej (w tym wymóg dyspozycyjności), wygodnictwo	Słabe warunki mieszkaniowe (stare, niezmodernizowane osiedla)
Przyczyny	Ograniczone środki samorządu			Brak środków właścicieli na remonty

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z przeprowadzonych wywiadów standaryzowanych, badań ankietowych oraz wywiadów podczas spaceru studyjnego

Spadek liczby ludności dotyczy całego obszaru rewitalizacji, jednak powody tego problemu są różne w różnych miejscach.

Na podobszarze wiejskim OR, obejmującym wsie Rudno, Świętno i Wilcze, głównym powodem jest niewielki miejscowy rynek pracy i brak komunikacji publicznej z Wolsztynem. Ograniczeniem dla osiedlania się na tym obszarze jest odległość od ośrodków miejskich, brak

gazu, problem z Internetem. Obecnie nie ma wolnych terenów pod budownictwo mieszkaniowe; dużo terenów należy do Lasów Państwowych. Ponadto oferta usług spędzania wolnego czasu (kultura, rozrywka, sport, rekreacja) jest uboga. Czynniki te skutkują przeprowadzaniem się mieszkańców do stolicy gminy i innych ośrodków miejskich. Na omawianym terenie nie występuje z kolei problem wysokiego odsetka osób starszych, czego powodem jest wyższy niż w mieście przyrost naturalny.

Z kolei znaczna część miejskiego podobszaru obszaru rewitalizacji to starsze domy i budynki wielorodzinne (40-letnie bloki, np. na ul. Słowackiego i Kusocińskiego), z których wyprowadzają się młodszy ludzie (jeszcze 7-8 lat temu tego problemu nie było), szukający bardziej atrakcyjnych i spokojnych miejsc do zamieszkania. Na miejscu pozostają osoby starsze (emeryci i renciści, osoby samotne, wdowy).

b) Bezrobocie

W poniższej tabeli przedstawiono skalę bezrobocia w przekroju poszczególnych podobszarów OR oraz w porównaniu do sytuacji w całej gminie.

Tabela 5. Skala bezrobocia na obszarze rewitalizacji

L.P.	PODOBSZAR OR	SYMBOL JEDNOSTKI Z ANALIZY DELIMITACYJNEJ	UDZIAŁ OSÓB BEZROBOTNYCH W ŁĄCZNEJ LICZBIE MIESZKAŃCÓW (2022 r.)
1.	Miejski	JA1-ZOM	1,87%
2.		JA6-ZOM	0,71%
3.		JA8-ZOM	0,98%
4.	Wiejski	JA14-ZOW	1,29%
Obszar rewitalizacji			1,11%
Gmina			0,94%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z diagnozy delimitacyjnej

Od kilku lat bezrobocie generalnie nie jest już poważnym problemem społecznym i ekonomicznym. Na koniec 2022 roku liczba bezrobotnych Polaków wynosiła 477 tys. zł, co stanowiło około 1,26% populacji. W gminie Wolsztyn w tym czasie było 277 bezrobotnych, czyli 0,94% łącznej liczby mieszkańców. Z danych zaprezentowanych w powyższej tabeli wynika, że w trzech spośród czterech jednostek analitycznych z analizy delimitacyjnej (nr 1, 8 i 14) sytuacja była gorsza niż średnia dla gminy. Udział osób bezrobotnych w łącznej liczbie mieszkańców dla całego obszaru rewitalizacji wynosi **1,11%**.

Przyczyny zjawiska bezrobocia na obszarze rewitalizacji przedstawiono na poniższym diagramie w formie drzewa problemów.

Tabela 6. Drzewo problemów dla problemu „Bezrobocie”

Skutki/ Przewidywane skutki	Zmniejszenie popytu na produkty i usługi Wzrost uzależnień i przestępczości						
Skutki/ Przewidywane skutki	Zmniejszenie dochodów mieszkańców Problemy osobiste i rodzinne osób bez pracy						
Problem główny/ ZJAWISKO	BEZROBOCIE Wysoki odsetek liczby bezrobotnych na OR						
Przyczyny	Samotne macierzyństwo, ograniczające możliwość podjęcia pracy zarobkowej	Brak pracy w pobliżu miejsca zamieszkania (wsie) i problem z dojazdem do pracy (transport wewnątrz gminy - ze wsi do miasta)	Unikanie płacenia alimentów (nie podejmowanie oficjalnej pracy)	Niepełnosprawność	Alkoholizm	Nieodpowiednie wykształcenie lub kwalifikacje	Niechęć do podejmowania pracy
Przyczyny	Wielodzietność Brak wsparcia dziadków w zakresie przejęcia obowiązków opiekuńczych na czas pracy rodzica Brak wsparcia ze strony mężczyzn (brak współdzielenia obowiązków rodzicielskich) Niechęć do posyłania dzieci do żłobka (zasiłki dla mam niepracujących)	Brak zakładów pracy, większe zakłady są w innych lokalizacjach gminy (JA14)			Pochodzenie z rodzin problemowych, nieradzenie sobie z obowiązkami i wynikającym z nich stresem	Pochodzenie z rodzin problemowych Kierunki kształcenia nie korelujące z zapotrzebowaniem pracodawców	Wystarcza podejmowanie pracy na 3 miesiące w sezonie letnim (wsie) Rejestrowanie się w PUP zaraz po szkole, aby mieć ubezpieczenie lub otrzymać dotację na rozpoczęcie działalności
Przyczyny		Duża lesistość na podobszarze wiejskim, brak dostępnych obszarów pod działalność gospodarczą				Brak równego dostępu do kształcenia wynikający z sytuacji społecznej/ekonomicznej rodziny (zajęcia dodatkowe, języki obce, wykluczenie komunikacyjne)	Niechęć do podejmowania stałego zatrudnienia jako wzorzec rodzinny, Brak aspiracji zawodowych, brak chęci/umiejętności podejmowania odpowiedzialności za własne życie

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z przeprowadzonych wywiadów standaryzowanych, badań ankietowych oraz wywiadów podczas spaceru studyjnego

Jak wyżej podano, na terenie gminy jest 277 bezrobotnych, w tym 58 osób na obszarze rewitalizacji. Należy zdawać sobie sprawę z tego, że skala problemu jest znacznie wyższa, ponieważ oficjalne statystyki ujmują tylko osoby zarejestrowane w Powiatowym Urzędzie Pracy. W rzeczywistości sporo osób z różnych powodów nie rejestruje się.

Zdaniem praktycznie wszystkich rozmówców obecnie bezrobocie nie jest dużym problemem i każdy chętny jest w stanie znaleźć pracę.

Przyczyny bezrobocia, profil i sytuacja osób bezrobotnych znacznie różnią się na terenach wiejskich i na terenach miejskich obszaru rewitalizacji.

Na obszarze wiejskim wśród bezrobotnych są często samotni mężczyźni blisko wieku emerytalnego, bez wykształcenia. Niekiedy byliby oni chętni do pracy, ale na miejscu prawie nie ma ofert (największym pracodawcą był zamknięty 15 lat temu tartak, którego część byłych pracowników nigdy się nie przekwalifikowała), a nie mają jak dojechać do miasta (autobus kursuje rzadko i to w czasie roku szkolnego, nie mają pieniędzy na bilet, nie mają prawa jazdy lub pieniędzy na zakup auta, czy paliwa). Cechują się wyniesionym z domu brakiem ambicji i akceptacji. Funkcjonują na łasce rodziny, podejmują prace dorywcze (często „na czarno”). Na miejscu praca jest najczęściej tylko przez 3 miesiące okresu letniego w rolnictwie i turystyce. Poważnym problemem jest też alkoholizm. Inną grupą bezrobotnych są samotne matki, często z kilkorgiem dzieci, nie mające nikogo do pomocy i przez to nie mogące podjąć pracy mimo lepszego przygotowania zawodowego niż mężczyźni.

Jeżeli chodzi o tereny miejskie, to głównych przyczyn bezrobocia jest kilka. Według szacunków rozmówców, około 80% osób, pozostających bez pracy, to osoby nie chcące płacić alimentów, osoby z problemami alkoholowymi, osoby z bezrobociem dziedzicznym i samotne matki. Bezrobocie wśród matek wynika w dużej mierze z niechęci dawania najmniejszych dzieci do żłobka. Należy także zwrócić uwagę na fakt, że 17% bezrobotnych to osoby niepełnosprawne, które wcześniej były zatrudnione w nieczynnych już zakładach pracy chronionej. Od wielu lat problemem, i to w całym kraju, jest niedostosowanie kierunków kształcenia szkół zawodowych do potrzeb rynku pracy. Na przykład szkoły w powiecie nadal kształcą w zawodzie sprzedawcy, podczas gdy 20% z nich jest bezrobotnych.

W opinii działaczy organizacji pozarządowych, działających na obszarze rewitalizacji, do najważniejszych przyczyn bezrobocia należą:

- Brak przygotowania zawodowego
- Program 500+ (obecnie 800+)
- Trudny dostęp do pracy (głównie na terenach wiejskich)
- Niski poziom edukacji.

Generalnie najgorsza sytuacja dotyczy osób długotrwale bezrobotnych (powyżej 12 miesięcy), których chęci i perspektywy zatrudnienia są niewielkie. Szansa na rzeczywistą aktywizację przez PUP dotyczy tych osób, które na bezrobociu są od niedawna.

Należy także wspomnieć o ludności napływowej z innych gmin i Ukraińcach, którzy początkowo mają trudności w zaadaptowaniu się do nowych warunków. Oni są bezrobotnymi czasowo, a później znajdują pracę lub, co dotyczy obcokrajowców, przeprowadzają się do innych miejsc. Takie osoby często wynajmują mieszkania na „tańszych” ulicach, takich jak ul. Słowackiego, Kusocińskiego, Gajewskich, czy Polna.

c) Ubóstwo

W poniższej tabeli przedstawiono skalę ubóstwa mieszkańców obszaru rewitalizacji, mierzoną skalą korzystania z zasiłków, w przekroju poszczególnych podobszarów OR oraz w porównaniu do sytuacji w całej gminie.

Tabela 7. Skala ubóstwa na obszarze rewitalizacji

LP.	POD-OBSZAR OR	SYMBOL JEDNOSTKI Z ANALIZY DELIMITACYJNEJ	ODSETEK MIESZKAŃCÓW GMINY POBIERAJĄCYCH ZASIŁKI (POMOC FINANSOWA I RZECZOWA) W 2022 R.	ODSETEK MIESZKAŃCÓW GMINY POBIERAJĄCYCH ZASIŁEK OSŁONOWY W 2022 R.	ODSETEK MIESZKAŃCÓW GMINY POBIERAJĄCYCH ZASIŁEK RODZINNY W 2022 R.
1.	Miejski	JA1-ZOM	1,75%	9,8%	1,28%
2.		JA6-ZOM	1,17%	10,39%	1,36%
3.		JA8-ZOM	2,15%	12,7%	2,15%
4.	Wiejski	JA14-ZOW	1,46%	11,57%	2,74%
Obszar rewitalizacji			1,63%	11,27%	1,90%
Gmina			1,29%	11,15%	2,28%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z diagnozy delimitacyjnej

Spośród czterech jednostek analitycznych z analizy delimitacyjnej, tylko jednostka nr 6 w mieście cechuje się lepszymi od średniej gminnej wszystkimi wskaźnikami, wybranymi do zobrazowania skali korzystania w pomocy społecznej. Zdecydowanie najgorzej wygląda sytuacja na podobszarze wiejskim, obejmującym najbardziej kryzysowy pod względem sytuacji społecznej obszar na terenie gminy. Niewiele lepsza sytuacja jest na terenie położonej w mieście jednostki nr 8. Poszczególne wartości wskaźników charakteryzujące skalę ubóstwa dla całego obszaru rewitalizacji wynoszą odpowiednio: **1,63%, 11,27% i 1,90%**.

Przyczyny problemu ubóstwa na obszarze rewitalizacji przedstawiono na poniższym diagramie w formie drzewa problemów.

Tabela 8. Drzewo problemów dla problemu „Ubóstwo”

Skutki/ Przewidywane skutki	Konieczność zwiększenia wydatków pomocy społecznej				
Skutki/ Przewidywane skutki	Choroby, ograniczone perspektywy życiowe, gorszy dostęp do edukacji (brak możliwości korzystania np. z oferty w mieście, np. z dodatkowej edukacji)				
Problem główny/ ZJAWISKO	UBÓSTWO Wysoki odsetek osób i rodzin korzystających z różnych form wsparcia Ośrodka Pomocy Społecznej				
Przyczyny	Niski poziom dochodów	Niemożliwość podjęcia pracy	Niskie ustawowe kryterium dochodowe korzystania z pomocy społecznej	Nieporadność i problemy psychiczne	Wysokie koszty utrzymania mieszkania
Przyczyny	Niski poziom emerytur i rent, brak wsparcia ze strony rodziny, wielodzietność, samotne wychowywanie dzieci, brak pracy	Choroba i niepełnosprawność, alkoholizm	Polityka państwa	Nieprzygotowanie rodziców do ról w „nowych czasach”, wpływ Internetu	Samotne zamieszkiwanie w starych, niezmodernizowanych lokalach o wysokich kosztach utrzymania (m.in. nieefektywne systemy ogrzewania)
Przyczyny	Część osób nigdy nie pracowała, odległe miejsce zamieszkania rodziny, brak pracy – przyczyny podane przy omówieniu problemy bezrobocia	Coraz więcej osób starszych		Brak wydajnego wsparcia w zakresie rozwoju kompetencji rodzicielskich	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z przeprowadzonych wywiadów standaryzowanych, badań ankietowych oraz wywiadów podczas spaceru studyjnego

Oficjalne statystyki nie oddają problemu ubóstwa mieszkańców, ponieważ wiele osób nie może lub nie chce korzystać ze wsparcia systemu opieki społecznej. Przede wszystkim wysokość kryterium dochodowego jest bardzo niska i nie zmienia się od lat - aktualnie od 1 stycznia 2022 r. wynosi 776 zł dla osoby samotnie gospodarującej i 600 zł dla osoby w rodzinie. Osoby takie korzystają z pomocy rzeczowej (np. matki z dziećmi).

Grup osób najbardziej potrzebujących jest kilka i nie wszystkie one potrzebują wsparcia z powodu niskich dochodów. Na przykład coraz więcej jest osób starszych (zwłaszcza wdów) żyjących samotnie (mimo że mają rodziny), mających problemy z utrzymaniem dużych domów i mieszkań. Rośnie więc potrzeba pomocy socjalnej. Często o pomoc do OPS-u dla rodziców zwracają się dzieci, które żyją w innych częściach kraju. Właśnie grupa osób starszych została wskazana w osobnym badaniu ankietowym wśród organizacji pozarządowych, zajmujących się problematyką społeczną na obszarze rewitalizacji, jako ta, którą ubóstwo dotyka najbardziej. W tym samym badaniu wykazano, że największe prawdopodobieństwo wystąpienia ubóstwa dotyczy rodzin wielodzietnych i niepełnych.

Ze wsparcia korzystają także matki oficjalnie samotnie wychowujące dzieci, podczas gdy prowadzą gospodarstwa domowe z partnerami. Na terenach wiejskich z pomocy społecznej korzystają głównie mężczyźni po 50-tce, często samotni, kawalerowie. Szczególną troską pracowników socjalnych są osoby bezdomne, które mają możliwość otrzymania skierowania do ośrodków wsparcia/noclegowni/ dla osób bezdomnych (w tym z usługami opiekuńczymi). Zdarza się, iż osoby z problemem bezdomności nie chcą korzystać z pomocy OPS. Osobną, problematyczną grupą społeczną są Romowie – najczęściej oficjalnie nie pracujący, wielodzietni, niekiedy ubodzy, mający niekiedy problemy z prawem.

Powszechnym problemem społecznym jest alkoholizm. Osoby uzależnione środki na alkohol przeznaczają z pieniędzy, otrzymanych z pomocy społecznej lub z wykonywania prac dorywczych. Narkomania nie jest dużym problemem; spotykane są pojedyncze przypadki, szczególnie wśród młodzieży.

Wspomniane wyżej badanie wykazało, że uzależnienia, choroba i bezrobocie lub po prostu lenistwo, mają największy wpływ na powstanie zjawiska ubóstwa na obszarze rewitalizacji. Niestety, te same czynniki oraz nieporadność życiowa są największymi barierami dla wydostania się z ubóstwa.

W ostatnich latach największym problemem stała się właśnie nieporadność i problemy psychiczne coraz większej liczby mieszkańców. Wsparcie w postaci zasiłków ma coraz mniejszą rolę. Z tego powodu bardzo ważne stały się inne formy pomocy – specjalistów z dziedziny psychologii i psychiatrii, psycholog w formie spotkań i terapii dla różnych grup wiekowych.

Poważnym zgłaszanym przez pracowników OPS problemem jest deficyt na płaszczyźnie mieszkalnictwa socjalnego. Zapewniona przez gminę liczba mieszkań socjalnych i komunalnych jest niewystarczająca biorąc pod uwagę potrzeby mieszkańców w tym zakresie.

d) Przestępczość

W poniższej tabeli przedstawiono skalę przestępczości na obszarze rewitalizacji w przekroju poszczególnych podobszarów OR oraz w porównaniu do sytuacji w całej gminie.

Tabela 9. Skala przestępczości na obszarze rewitalizacji

L.P.	PODOBSZAR OR	SYMBOL JEDNOSTKI Z ANALIZY DELIMITACYJNEJ	ODSETEK LICZBY PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH W ODNIESIENIU DO LICZBY MIESZKAŃCÓW W 2022 R.
1.	Miejski	JA1-ZOM	1,05%
2.		JA6-ZOM	1,49%
3.		JA8-ZOM	0,61%
4.	Wiejski	JA14-ZOW	1,37%
Obszar rewitalizacji			1,11%
Gmina			1,06%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z diagnozy delimitacyjnej

Pod względem liczby przestępstw teren dwóch jednostek z analizy delimitacyjnej (nr 2 i 14) cechuje się sytuacją gorszą niż średnia dla całej gminy. Bardzo blisko wartości średniej jest kolejny obszar – nr 1. Odsetek liczby przestępstw stwierdzonych w odniesieniu do liczby mieszkańców dla całego obszaru rewitalizacji wynosi **1,11%**.

Przyczyny problemu przestępczości na obszarze rewitalizacji przedstawiono na poniższym diagramie w formie drzewa problemów.

Tabela 10. Drzewo problemów dla problemu „Przestępczość”

Skutki/ Przewidywane skutki	Wysoki odsetek przestępstw oraz negatywne postrzeganie obszaru rewitalizacji		
Skutki/ Przewidywane skutki	Spadek poczucia bezpieczeństwa własnego/mienia	Negatywny wpływ na: • Zdrowie i życie • Relacje społeczne (rodzina, przyjaciele, współpracownicy, sąsiedzi), zwiększenie prawdopodobieństwa popełniania wykroczeń i przestępstw	Rozpad rodziny, przenoszenie przemocy z pokolenia na pokolenie
Problem główny/ ZJAWISKO	PRZESTĘPCZOŚĆ Wysoka liczba stwierdzonych przestępstw		
Przyczyny	Stosunkowo łatwy, opłacalny zarobek wynikający z kradzieży: • części samochodowych • paliwa • domów/mieszkań • sklepowych • z obiektów ogródków działkowych • internetowych (w tym wyłudzenia)	Zażywanie narkotyków/dopalaczy	Przemoc w rodzinie
Przyczyny	Wysoki stopień atrakcyjności przedmiotu kradzieży przy stosunkowo niskim zabezpieczeniu przed tym procederem, łatwość sprzedaży przedmiotu kradzieży, brak monitoringu wizyjnego	Słabnąca rola rodziny w procesie wychowawczym, wysoki stopień rywalizacji na etapie edukacji i zawodowym, wpływ otoczenia rówieśniczego – wzorce towarzyskie i presja grupy, brak wystarczającej świadomości zagrożeń związanych z używkami	Niski poziom wykształcenia, alkoholizm, ubóstwo i niewystarczające środki do życia, problemy wychowawcze (osoby nieletnie)
Przyczyny	Brak świadomości zagrożeń, brak świadomości korzyści wynikających z inwestycji w systemy zabezpieczeń/monitoringu	Deficyty na płaszczyźnie kompetencji rodzicielskich (spadek autorytetu rodzicielskiego rzutujący na proces wychowawczy), mitologia sukcesu wypaczająca postrzeganie własnych ograniczeń, brak wyrazistych kampanii edukacyjnych/prewencyjnych	Wpływ otoczenia, wykluczenie edukacyjne – ograniczenia w dostępie do wiedzy, deficyty na płaszczyźnie kompetencji rodzicielskich, dziedziczenie biedy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z przeprowadzonych wywiadów standaryzowanych, badań ankietowych oraz wywiadów podczas spaceru studyjnego

Z przeprowadzonego wywiadu standaryzowanego z funkcjonariuszami policji (głównie dzielnicowi z rewirów pokrywających się z obszarem rewitalizacji) i strażnikami miejskimi oraz w oparciu o analizę przyczyn i skutków przestępczości na obszarze rewitalizacji, wynikają następujące negatywne skutki tego zjawiska występujące w postaci:

- znaczącej liczby włamań i kradzieży
- problemu sprzedaży i zażywania narkotyków oraz innych środków odurzających
- fizycznej i psychicznej przemocy w rodzinie
- zgłoszeń przestępstw internetowych.

Ponadto podczas wywiadu zidentyfikowano następujące rodzaje przestępstw na obszarze rewitalizacji:

- włamania do domów mieszkalnych oraz altanek na ogródkach działkowych
- posiadanie i zażywanie narkotyków
- kradzieże części samochodowych
- kradzieże sklepowe
- kradzieże paliwa na stacji benzynowej
- oszustwa internetowe.

Skala zjawiska przestępczości na obszarze rewitalizacji nie jest bardzo znacząca. Kradzieże występują w szczególności na ul. Komorowskiej, Źródlanej i Drzymały. Pozostałe przestępstwa odnotowywane są głównie w północno-wschodniej części jednostki analitycznej JA6 w ramach miejskiego podobszaru obszaru rewitalizacji. Większość przestępstw popełniają mężczyźni. Włamania do domów i altan na ogródkach działkowych dokonywane są przez grupy przestępcze spoza Wolsztyna. Na wiejskim podobszarze OR najczęściej dochodzi do drobnych kradzieży, włamań do domków letniskowych poza sezonem, dewastacji i rozbojów w sezonie letnim. Ponadto wyniki badania ankietowego wśród przedstawicieli organizacji pozarządowych wskazały, że najważniejszymi przyczynami popełniania przestępstw są: spożywanie alkoholu, zażywanie środków odurzających, brak pieniędzy oraz wpływ „towarzystwa”.

e) Przemoc w rodzinie

W poniższej tabeli przedstawiono skalę przemocy w rodzinie na podstawie liczby wystawionych „Niebieskich Kart” na obszarze rewitalizacji w przekroju poszczególnych podobszarów oraz w porównaniu do sytuacji w całej gminie.

Tabela 11. Skala przemocy w rodzinie na obszarze rewitalizacji

L.P.	PODOBSZAR OR	SYMBOL JEDNOSTKI Z ANALIZY DELIMITACYJNEJ	ODSETEK „NIEBIESKICH KART” W ODNIESIENIU DO LICZBY MIESZKAŃCÓW W 2022 R.
1.	Miejski	JA1-ZOM	0,23%
2.		JA6-ZOM	0,06%
3.		JA8-ZOM	0,12%
4.	Wiejski	JA14-ZOW	0,09%
Obszar rewitalizacji			0,11%
Gmina			0,08%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z diagnozy delimitacyjnej

Na koniec 2022 roku w gminie wystawionych było 25 „Niebieskich Kart”, co w stosunku do łącznej liczby mieszkańców dawało odsetek równy 0,08. Gorsza od tej średniej sytuacja jest w trzech jednostkach. Należy zwrócić uwagę na jednostkę nr 1 (w centrum miasta), gdzie liczba kart 3-krotnie przewyższa wartość średnią. Odsetek „Niebieskich kart” w odniesieniu do liczby mieszkańców dla całego obszaru rewitalizacji wynosi **0,11%**.

Przyczyny problemu przemocy w rodzinie na obszarze rewitalizacji przedstawiono na poniższym diagramie w formie drzewa problemów.

Tabela 12. Drzewo problemów dla problemu „Przemoc w rodzinie”

Skutki/ Przewidywane skutki	Konieczność zwiększenia wydatków pomocy społecznej			
Skutki/ Przewidywane skutki	Rozpad związków, problemy psychiczne, podejmowanie terapii			
Problem główny/ ZJAWISKO	PRZEMOC W RODZINIE Wysoki odsetek „Niebieskich kart”			
Przyczyny	Narastające trudności finansowe, kredyty, alimenty	Uzależnienia (głównie alkohol)	Problemy w relacjach z dziećmi	Brak woli i umiejętności porozumienia
Przyczyny	Niski poziom dochodów	Niski poziom dochodów, nieporadność, wzorce zachowań/skłonność do uzależnień wyniesione „z domu”	Brak zrozumienia różnic międzypokoleniowych, przesterowanie, przebodźcowanie (nadmierna cyfryzacja życia) rodziców i dzieci wpływające na zachowania agresywne	Brak więzi emocjonalnej, niedojrzałość rodzicielska, niedobranie partnerów w związku
Przyczyny	Niski poziom wykształcenia, nieporadność			

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z przeprowadzonych wywiadów standaryzowanych, badań ankietowych oraz wywiadów podczas spaceru studyjnego

Zakładanie „Niebieskich Kart” w największej liczbie przypadków jest spowodowane przemocą osób dorosłych wobec siebie, a w dalszej kolejności dorosłych wobec dzieci. Mężczyźni są częstszymi sprawcami przemocy niż kobiety. Wykształcenie oraz sytuacja dochodowa nie mają wpływu na występowanie przemocy w rodzinie. Coraz częściej procedura „Niebieskich Kart” jest zakładana w rodzinach nie objętych pomocą Ośrodka Pomocy Społecznej w Wolsztynie.

Częstym problemem są także trudne sytuacje z dziećmi, które pod wpływem mediów internetowych i towarzystwa sprawiają coraz więcej problemów wychowawczych, tym bardziej, że spora część tej młodzieży jest dobrze sytuowana. Z drugiej strony dzieci coraz odważniej potrafią zgłaszać swoje problemy odpowiednim instytucjom.

Z problemem przemocy w rodzinie w gminie Wolsztyn najbardziej do czynienia mamy w tych częściach miasta, gdzie w starszych blokach mieszkania są kupowane lub dziedziczone i wynajmowane taniej niż w innych miejscach. Tam pojawiają się bardziej problematyczni mieszkańcy.

Pozytywnym zjawiskiem jest to, że coraz więcej osób po założeniu „Niebieskiej Karty” korzysta z różnych form wsparcia: psychologicznego, terapeutycznego, prawnego, socjalnego, psychiatrycznego oraz z grup wsparcia.

Na terenie gminy narkomania nie stanowi dużego problemu, pomimo łatwej dostępności do środków odurzających.

f) Niska aktywność społeczna

Aktywność społeczna jest miernikiem bardzo trudnym do zdefiniowania i kwantyfikacji, bowiem teoretycznie najprostszy wskaźnik, jak skala uczestnictwa w imprezach masowych, najczęściej nie jest mierzony. Użyte w przypadku gminy Wolsztyn wskaźniki przedstawiono w poniższej tabeli – są to dane na temat aktywności społecznej, mierzonej udziałem w wyborach oraz skalą czytelnictwa, w przekroju poszczególnych podobszarów OR oraz w porównaniu do sytuacji w całej gminie.

Tabela 13. Skala aktywności społecznej na obszarze rewitalizacji

L.P.	PODOBSZAR OR	SYMBOL JEDNOSTKI Z ANALIZY DELIMITACYJNEJ	FREKWENCJA W WYBORACH PREZYDENCKICH W 2020 ROKU	ODSETEK CZYTELNIKÓW BIBLIOTEK W ODNIESIENIU DO LICZBY MIESZKAŃCÓW W 2022 ROKU
1.	Miejski	JA1-ZOM	74,48%	9,34%
2.		JA6-ZOM	76,04%	4,44%
3.		JA8-ZOM	73,90%	6,93%
4.	Wiejski	JA14-ZOW	70,11%	20,22%
Obszar rewitalizacji			73,63%	9,58%
Gmina			71,80%	9,16%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z diagnozy delimitacyjnej

W przypadku gminy Wolsztyn frekwencja w wyborach prezydenckich w 2020 roku była znacznie wyższa niż średnia dla kraju, która wyniosła 64,5%. Od wysokiej średniej gminnej nieznacznie gorsza frekwencja została odnotowana tylko na podobszarze wiejskim. W przypadku drugiego wskaźnika – skali czytelnictwa, sytuacja jest dokładnie odwrotna. Na terenach wiejskich obszaru rewitalizacji jest on ponad 2-krotnie wyższy niż średnia dla gminy i prawie 5 razy wyższy niż na „najłabszej” jednostce nr 6. Poszczególne wartości wskaźników charakteryzujące aktywność społeczną dla całego obszaru rewitalizacji wynoszą odpowiednio: **73,63%** i **9,58%**.

Przyczyny problemu niskiej aktywności społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji przedstawiono na poniższym diagramie w formie drzewa problemów.

Tabela 14. Drzewo problemów dla problemu „Niska aktywność społeczna”

Skutki/ Przewidywane skutki	Brak poczucia sprawczości, regres więzi sąsiedzkich, brak liderów zmian, inicjatyw lokalnych			
Problem główny/ ZJAWISKO	NISKA AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNA Niska frekwencja w wyborach prezydenckich (podobszar wiejski) Niski odsetek czytelników bibliotek (podobszar miejski)			
Przyczyny	Brak czasu	Brak pozytywnych wzorców aktywności w rodzinie i otoczeniu, brak wyrazistych animatorów społecznych w najbliższym otoczeniu	Niski stopień integracji mieszkańców	Brak poczucia sprawstwa
Przyczyny	Poświęcanie dużej ilości czasu na inne zajęcia (praca, dom)	Dziedziczenie postaw zachowawczych jako tzw. bezpiecznych (scheda po czasach PRL-u)	Mieszkańcy stanowią ludność napływową (ziemie odzyskane), czas wolny wypełniony wirtualnym, pozornym budowaniem relacji, brak ogólnodostępnych egalitarnych miejsc spotkań/aktywności lokalnej w pobliżu zamieszkania	Wpływ poziomu sytuacji społecznej i ekonomicznej na poczucie podmiotowości obywatelskiej, patriarchalny model rodziny (ograniczający sprawstwo kobiet)
Przyczyny	Brak partnerskiego podziału obowiązków w rodzinie, wymogi dyspozycyjności pracowniczej wpływające na niedobór czasu wolnego			

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z przeprowadzonych wywiadów standaryzowanych, badań ankietowych oraz wywiadów podczas spaceru studyjnego

Zdaniem interesariuszy z podobszaru wiejskiego rewitalizacji, niska aktywność społeczna wynika z małej integracji, która z kolei spowodowana jest tym, że od zakończenia II wojny światowej mieszka tu wiele ludności napływowej (ziemie odzyskane). Za czynnik wpływający negatywnie na aktywność społeczną i potrzebę integracji mieszkańców uznać należy również media społecznościowe, „kradnące” czas oraz wypierające chęć kontaktu interpersonalnego.

Wyniki badania przedstawicieli organizacji pozarządowych wykazały, że brak integracji mieszkańców to najważniejszy „ogólny” problem obszaru rewitalizacji. Kolejnymi są:

- Alkoholizm
- Przemoc domowa

➤ Zdemoralizowana młodzież

➤ Hałaśliwi sąsiedzi.

g) Niski poziom edukacji

W poniższej tabeli przedstawiono skalę niskich efektów nauczania, mierzonych brakiem promocji do klasy wyższej uczniów szkół podstawowych na obszarze rewitalizacji w przekroju poszczególnych podobszarów.

Tabela 15. Skala niskich efektów nauczania na obszarze rewitalizacji

L.P.	PODOBSZAR OR	SYMBOL JEDNOSTKI Z ANALIZY DELIMITACYJNEJ	LICZBA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH BEZ PROMOCJI DO KLASY WYŻSZEJ, W TYM NIEUKOŃCZENIE SZKOŁY W 2022R.
1.	Miejski	JA1-ZOM	0
2.		JA6-ZOM	3
3.		JA8-ZOM	5
4.	Wiejski	JA14-ZOW	1
Obszar rewitalizacji			9
Gmina			35

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z diagnozy delimitacyjnej

W 2022 roku w gminie promocji do kolejnej klasy nie uzyskało 35 uczniów. Na obszarze rewitalizacji było to 9 uczniów, czyli 25,7% całej gminy, podczas gdy udział populacji OR w łącznej liczbie mieszkańców gminy wynosi 17,6%. W przypadku uczniów szkół podstawowych bez promocji do klasy wyższej (w tym nieukończenie szkoły), za wartość kryzysową miernika w analizowanej JA uznawano brak promocji lub nieukończenie szkoły i dotyczy to jednostek nr: 6, 8 oraz 14. Przyczyny słabych wyników nauczania na obszarze rewitalizacji przedstawiono na poniższym diagramie w formie drzewa problemów.

Tabela 16. Drzewo problemów dla problemu „Niski poziom edukacji”

Skutki/ Przewidywane skutki	Wykluczenie społeczne			
Skutki/ Przewidywane skutki	Niższe szanse na dobre wykształcenie i pracę			
Problem główny/ ZJAWISKO	NISKI POZIOM EDUKACJI Uczniowie szkół podstawowych bez promocji do klasy wyższej, w tym nieukończenie szkoły			
Przyczyny	Problemy uczniów ukraińskich	Niechęć do nauki	Problemy w środowisku rodzinnym wpływające na pogorszenie warunków do nauki, brak bodźców intelektualnych ze strony rodziców/opiekunów	Niediagnozowane zaburzenia rozwoju dziecka, przyczyny zdrowotne wynikające z niezaspokojenia podstawowych potrzeb (brak posiłku, niewyspanie, etc.)
Przyczyny	Niewystarczająca znajomość j. polskiego, realizacja ukraińskiej nauki on-line, świadomość tymczasowości pobytu w Polsce	Brak dobrych wzorców w domu i otoczeniu, dobra sytuacja materialna rodziny, brak postrzegania wiedzy jako świadomego wyboru przyszłości	Tzw. rozbita rodzina, rodzina dysfunkcyjna	Ubóstwo
Przyczyny		Nadmierny i niekontrolowany dostęp do Internetu		

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z przeprowadzonych wywiadów standaryzowanych, badań ankietowych oraz wywiadów podczas spaceru studyjnego

Problem z promocją do wyższych klas w zdecydowanej większości dotyczy uczniów ukraińskich, dla których szkoła była lub nadal jest „przechowalnią”, a w rzeczywistości ci uczniowie pobierają naukę online z Ukrainy. Na początku swojego pobytu w Polsce mieli oni 6 godzin na tydzień nauki języka polskiego, ale od drugiego roku, po ukończeniu kursów naszego języka, często nie byli zainteresowani nauką i przez to osiągnęli słabe wyniki mimo udzielanej im dużej pomocy.

W mieście problemy mają ci uczniowie, którzy z różnych powodów nie chcą się uczyć. Paradoksalnie może to być spowodowane dobrą sytuacją materialną rodzin (i przez to niską motywacją do nauki) lub wręcz odwrotnie – niskim poziomem wykształcenia i trudną sytuacją w domu.

Generalnie zainteresowanie nauką spada; niski jest także poziom świadomości zawodowej młodzieży. W szkołach oferowane są liczne zajęcia dodatkowe, np. laboratoria przyszłości, czy praktyczne (gotowanie, krawiectwo), ale nie ma na nie wielu chętnych, w przeciwieństwie do zajęć sportowych.

Powszechnym zjawiskiem stało się uzależnienie od Internetu, co pociąga za sobą wiele problemów, takich jak np. hejt. Z jednej strony mamy do czynienia z coraz mniejszym szacunkiem dla rodziców, a z drugiej z coraz mniejszym zainteresowaniem rodziców swoimi dziećmi. Odwrotną, także powszechną sytuacją jest zbytnia troska o dzieci, co powoduje coraz mniejszą ich samodzielność.

3.3.2. Sfera gospodarcza

Kolejną, po społecznej, analizowaną sferą jest gospodarka. Miernikiem, wybranym do oceny tego aspektu, jest poziom przedsiębiorczości, mierzony liczbą podmiotów gospodarczych w rejestrze Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG) na 100 mieszkańców w danej jednostce analitycznej.

W skali całej gminy wskaźnik ten na koniec 2022 roku wyniósł 8,38. Niższą wartość na obszarze rewitalizacji zanotowano jedynie w mieście, **w jednostce analitycznej nr 8**, gdzie wyniosła ona zaledwie 5,34.

Przyczyny niskiej aktywności gospodarczej w tej jednostce przedstawiono na poniższym diagramie w formie drzewa problemów.

Tabela 17. Drzewo problemów dla problemu „Niski poziom przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji”

Skutki/ Przewidywane skutki	Mniejsza oferta dóbr i usług na rynku lokalnym Niższy poziom dochodów budżetowych gminy				
Problem główny/ ZJAWISKO	NISKI POZIOM PRZEDSIĘBIORCZOŚCI Niska liczba podmiotów gospodarczych w rejestrze CEIDG na 100 mieszkańców				
Przyczyny	Ekspansja marketów	Wysokie czynsze dla przedsiębiorców	Wysokie opłaty i podatki (w tym lokalne)	Ograniczona możliwość zakupu gruntu lub lokali przez przedsiębiorców	Ograniczona liczba miejsc parkingowych
Przyczyny	Brak możliwości konkurowania z dużymi, sieciowymi podmiotami gospodarczymi			Brak dostępnych obszarów pod działalność gospodarczą	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z przeprowadzonych wywiadów standaryzowanych, badań ankietowych oraz wywiadów podczas spaceru studyjnego

Lokalny rynek pracy cechuje się bardzo niską stopą bezrobocia, co nie oznacza, że sytuacja jest bardzo dobra w sytuacji, gdy każda osoba, która chce pracować, znajdzie pracę. Problemem

są niskie wynagrodzenia. Osoby, które nie są w stanie znaleźć odpowiedniej do swoich kwalifikacji i aspiracji pracy, wyjeżdżają do większych ośrodków, przede wszystkim do Poznania. Sporo osób codziennie dojeżdża do stolicy Wielkopolski lub jej okolic, co jest ułatwione dzięki kursowaniu szynobusu.

Z powodu ekspansji marketów i centrów handlowych pozamykało się sporo małych sklepów. Nadal dość dobrze działa rzemiosło, choć na dużo mniejszą skalę niż kiedyś. Wiele firm ma problem z pracownikami (np. kierowcami, czy osobami do produkcji pieczarek). Rynek pracy od kilku lat jest ratowany przez Ukraińców; pojawia się też coraz więcej osób spoza Europy.

Ocena wsparcia lokalnych przedsiębiorców przez gminę nie wypada korzystnie – według 73% respondentów (właściciele małych firm) samorząd za mało wspiera rozwój lokalnej przedsiębiorczości. 80% ankietowanych stwierdziło, że gmina nie pomaga w ich promocji. Generalnie skłonność mieszkańców do zakładania własnej działalności gospodarczej nie jest postrzegana jako duża - w opinii 60% respondentów jest ona przeciętna, a tylko 20% twierdzi, że jest wysoka.

3.3.3. Sfera środowiskowa

Do określenia zjawisk negatywnych w sferze środowiskowej użyto dwóch mierników.

Pierwszy z nich obrazuje skalę zagrożenia dla środowiska w **postaci nierozwiązanego docelowo problemu odprowadzania ścieków bytowych** (brak podłączenia do zbiorczej sieci kanalizacji sanitarnej lub braku przydomowej oczyszczalni ścieków lub braku ekologicznego bezodpływowego zbiornika ścieków). Przeprowadzona analiza wykazała, że w 2022 roku **w żadnej z jednostek analitycznych na obszarze rewitalizacji wskaźnik odsetka gospodarstw domowych z nierozwiązanym docelowo problemem odprowadzania ścieków bytowych nie był gorszy od średniej dla całej gminy.**

Drugi miernik odnosi się do skali problemu „azbestowego”, a jego odzwierciedleniem jest odsetek gospodarstw domowych **użytkujących obiekty budowlane z azbestowym pokryciem dachowym**. W przypadku tego wskaźnika wartość referencyjna (średnia dla gminy) w 2022 roku wyniosła 10,44%. **Wyższą wartość, równą 23,6%, odnotowano jedynie na podobszarze wiejskim OR.** Na budynkach mieszkalnych pokrycia azbestowego nie pozostało już dużo; większość dotyczy budynków gospodarczych.

Głównym problemem, związanym z omawianą kwestią, nie brak jest środków na usunięcie i utylizację azbestu, ale na nowe pokrycie dachowe, które nie podlega dofinansowaniu. Z tego powodu część właścicieli odwleka wymianę pokrycia tak długo, jak to jest możliwe.

Jeżeli chodzi o inne zagrożenia dla środowiska, to praktycznie wszędzie jest możliwość podłączenia się do sieci kanalizacyjnej, co nie znaczy, że wszyscy mieszkańcy skorzystali z tej możliwości - w skali gminy nadal nie jest podłączonych 600 na 9 tys. gospodarstw domowych.

Zarówno na terenach wiejskich, jak i w mieście, poważnym problemem jest **zanieczyszczenie powietrza na skutek niskiej emisji**, spowodowanej głównie słabą jakością pieców i spalane go węgla. Oprócz wysokich kosztów wymiany ogrzewania, niekiedy problemem jest dostępność firm montażowych z powodu dużego popytu na ich usługi. Generalnie sytuacja systematycznie się poprawia, także na skutek przeprowadzanych kontroli (też z użyciem dronów).

Niestety, nadal **niewystarczająca jest świadomość ekologiczna mieszkańców**.

Na terenach wiejskich i w lasach nadal bardzo dużym problemem jest **śmiecenie**, a nawet występowanie nielegalnych wysypisk. Dotyczy to także terenów domków letniskowych. Niekiedy mieszkańcy nadal nie mają świadomości, że opłata za wywóz śmieci nie zależy od ich ilości!

W niektórych miejscach obszaru rewitalizacji uciążliwością jest **hałas drogowy** (szczególnie przy drodze krajowej nr 32 oraz ulicach: Fabrycznej, Gajewskich, Wschowskiej i Drzymały oraz przy sklepach wielkopowierzchniowych (podczas rozładunku towarów).

W opinii przedstawicieli organizacji pozarządowych na miejskich podobszarach OR sytuacja w sferze środowiskowej jest co najwyżej dostateczna. Zdecydowanie największym problemem jest zanieczyszczenie powietrza w okresie jesienno-zimowym. Na minus wyróżnia się tutaj osiedle Heleny i ul. Polna. Drugim najistotniejszym problemem jest stan wód Jeziora Wolsztyńskiego, nie zachęcający do wypoczynku w tym miejscu. Wskazano także na zaśmiecenie Szlaku Żurawiego. Do mniejszej wagi, ale ważnych dla mieszkańców problemów należą psie odchody, podrzucanie odpadów do osiedlowych kontenerów na odpady oraz zły stan techniczny kontenerów na odzież.

3.3.4. Sfera techniczna

W przypadku sfery technicznej posłużono się dwoma miernikami. Pierwszym z nich jest niefunkcjonowanie rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, w szczególności w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska. Wybrany do porównania wskaźnikiem był **odsetek obiektów budowlanych**, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, **wykorzystujących źródło ciepła będące źródłem tzw. niskiej emisji** (piece na paliwa stałe) w danej jednostce analitycznej w stosunku do łącznej liczby obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym w danej jednostce analitycznej w 2022 r. Średnia dla gminy wynosi 18,81%, a **wartości gorsze od niej odnotowano w mieście w jednostce analitycznej nr 6 (24,37%) oraz na podobszarze wiejskim (21,76%)**.

Przyczyny powyższego problemu w tej jednostce przedstawiono na poniższym diagramie w formie drzewa problemów.

Tabela 18. Drzewo problemów dla problemu „Wysoki odsetek obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, wykorzystujących źródło ciepła będące źródłem tzw. niskiej emisji (piece na paliwa stałe)”

Skutki/ Przewidywane skutki	Wyższa zachorowalność i śmiertelność mieszkańców Mniejsza atrakcyjność obszaru			
Skutki/ Przewidywane skutki	Zanieczyszczenie powietrza			
Problem główny/ ZJAWISKO	<p>NIEFUNKCJONOWANIE ROZWIĄZAŃ TECHNICZNYCH UMOŻLIWIĄJĄCYCH EFEKTYWNE KORZYSTANIE Z OBIEKTÓW BUDOWLANYCH, W SZCZEGÓLNOŚCI W ZAKRESIE ENERGOOSZCZĘDNOŚCI I OCHRONY ŚRODOWISKA</p> <p>Wysoki odsetek obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, wykorzystujących źródło ciepła będące źródłem tzw. niskiej emisji (piece na paliwa stałe)</p>			
Przyczyny	Brak funduszy u mieszkańców	Ograniczone środki zewnętrzne na wsparcie mieszkańców	Niska świadomość ekologiczna	
Przyczyny	Wysokie comiesięczne koszty utrzymania, niepozwalające na odłożenie środków na modernizację		Słaba lub zbyt mała widoczność/przystępność/czytelność kampanii rządowych, samorządowych, dotyczących walki z niską emisją	

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych pochodzących z przeprowadzonych wywiadów standaryzowanych, badań ankietowych oraz wywiadów podczas spaceru studyjnego

Problem niskiej emisji dotyczy praktycznie całego obszaru omawianych jednostek. Wysoki koszt gazu powoduje, że często nawet ci mieszkańcy, którzy zamontowali piece gazowe, pozostawiając stare piece, teraz wrócili do spalania węgla i śmieci. Zaskoczeniem jest fakt, że na rynku zauważalny jest deficyt ekip do montażu nowych pieców ze względu na duży popyt.

Od 1 stycznia 2024 roku mieszkańcy Wielkopolski nie mogą użytkować kotłów niespełniających wymogów emisyjnych i sprawności żadnej z klas normy PN-EN 303-5:2012 (od tej daty można eksploatować tylko kotły 3, 4, 5 klasy i ekoprojektu).

Problemem jest także niska świadomość ekologiczna społeczeństwa. Mimo prowadzenia wielu kampanii edukacyjnych, ich efekty nie są zadowalające.

Drugim zastosowanym miernikiem była skala zdegradowania technicznego budowli na terenie gminy, a wskaźnikiem – **odsetek długości dróg publicznych wymagających kapitalnego remontu lub przebudowy** w danej jednostce analitycznej w stosunku do łącznej długości dróg publicznych w danej jednostce analitycznej w 2022 r. Średnia dla gminy wynosi aż 52,85%, a spośród terenów w obrębie obszaru rewitalizacji gorszą wartość odnotowano tylko **w mieście w jednostce nr 1**, gdzie wynosi ona 56,46%. Niewiele niższa wartość – 52,53% odnotowano na podobszarze wiejskim.

Przyczyną tego, że pokaźny odsetek dróg wymaga inwestycji, jest oczywiście niedostatek środków.

Deficyty odnotowano również w przypadku **infrastruktury okołodrogowej**. Chodników brak jest we wsi Wilcze, dróg rowerowych przy drogach Świętno – Kębłowo i Świętno – Sławocin (śladem nieczynnej linii kolejowej) oraz we wsi Wilcze wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 314. Z kolei braki oświetlenia ulicznego występują w Wolsztynie na końcówce ul. Komorowskiej oraz na ul. Krzywej w Świętnie. Niewystarczające jest również doświetlenie przejść dla pieszych. Poza tym główne ciągi drogowe są oświetlone; doświetlenia wymagać mogą odnogi na drogach wewnętrznych. Wskazywano także na zbyt małą liczbę miejsc parkingowych w mieście.

Jeżeli chodzi o **obiekty**, to niezadowolający stan techniczny dotyczy:

- Parowozowni i samych parowozów; ponadto standard miejsc noclegowych w tym obiekcie jest niski
- Zespołu pałacowo-parkowego (w tym muszli koncertowej) i pałacu
- Budynków wielomieszkańczych we wszystkich miejskich podobszarach obszaru rewitalizacji
- Kamienic (dachy, elewacje); tutaj ograniczenia dotyczą ochrony konserwatorskiej
- W Rudnie – obiektu gospodarczo-letniskowo-sanitarnego, pełniącego kiedyś funkcję remizy strażackiej, pozyskanego przez sołectwo
- W Świętnie - obiektu, w którym mieści się świetlica wiejska i biblioteka, wymaga nakładów na prace remontowe
- Wielu pustostanów.

Ostatnim problemem w ramach omawianej dziedziny jest szybkość łączy internetowych na terenach wiejskich.

3.3.5. Sfera przestrzenno-funkcjonalna

Negatywne zjawiska w sferze przestrzenno-funkcjonalnej dotyczą m.in. **niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną oraz niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej**. Dla zobrazowania powyższych zjawisk dobrane zostały odpowiednie wskaźniki, które pozwoliły na ocenę skali kryzysu. Należały do nich:

- dostępność przedszkola do 0,5 km od miejsca zamieszkania
- dostępność obiektów sportowych (hal lub boisk, itp.) do 1 km od miejsca zamieszkania
- dostępność obiektów kultury lub innych miejsc integracji społecznej (dom kultury, biblioteka, kino lub świetlica, itp.) do 1 km od miejsca zamieszkania
- dostępność przystanku komunikacji publicznej (PKP lub PKS lub komunikacja miejska) do 1 km od miejsca zamieszkania.

W oparciu o powyższe wskaźniki dokonano oceny dostępności infrastruktury technicznej, społecznej oraz komunikacyjnej w poszczególnych jednostkach analitycznych. Okazało się, że **w przypadku żadnej z jednostek analitycznych z obszaru rewitalizacji nie ma problemów z dostępnością wyżej wymienionych elementów infrastruktury**. Nie oznacza to oczywiście, że na obszarze rewitalizacji nie występują żadne problemy w omawianej sferze. Problemy te zostały zidentyfikowane w wyniku przeprowadzonych badań ankietowych (wstępnych na etapie diagnozy oraz organizacji pozarządowych i przedsiębiorców na etapie szczegółowej diagnozy), wywiadów podczas spaceru studyjnego, a przede wszystkim wielu wywiadów pogłębionych z interesariuszami obszaru rewitalizacji. Uzyskane wyniki zaprezentowano poniżej.

Niewystarczająca infrastruktura rekreacyjno-sportowa i wypoczynkowa

- Wilcze – brak jakiegokolwiek infrastruktury, potrzeba placu zabaw i siłowni zewnętrznej
- Świętno - boisko z szatnią – potrzeba modernizacji, rozbudowy
- Brak pumptracku (jest zaplanowany w bezpośrednim sąsiedztwie JA1 przy ul. Fabrycznej)
- Problem z wynajęciem boisk wielofunkcyjnych typu Orlik – są zajęte przez grupy
- Niewykorzystane możliwości hali „Świtezianka”
- Niewykorzystane możliwości parku miejskiego w Wolsztynie
- Zbyt uboga infrastruktura przy jeziorze
- Brakuje altanek (miejsca spotkań młodzieży)
- Zbyt mało siłowni zewnętrznych

Niewystarczająca infrastruktura kultury, integracji (domy kultury, biblioteki, kluby, świetlice):

- W Świętnie - problem z ogrzewaniem obiektu
- Wilcze – brak jakiegokolwiek miejsca na zebrania
- Rudno – sołectwo pozyskało obiekt (planowane adaptowanie na świetlicę wiejską)
- Brakuje centrum kultury - obecnie przygotowywana jest koncepcja u zbiegu ul. Komorowskiej i Słonecznej w Wolsztynie

Bariery przestrzenne

- „Obwodnica” przecinająca miasto (droga krajowa nr 32)

Problemy komunikacyjne

- Przejazd kolejowy w ciągu ul. Fabrycznej
- Skrzyżowanie ul. Inwestycyjnej i Fabrycznej – potrzeba ronda

- Niebezpieczeństwa w ciągu drogi woj. 305 (ul. Fabryczna) i drogi powiatowej (ul. Gajewskich, Wschowska, Drzymały) – problem bezpiecznych przejść dla pieszych
- Zbyt szybko jeżdżące samochody po drogach osiedlowych
- Niewystarczająca szerokość pasa drogowego dla budowy dróg rowerowych (większość terenu miasta)
- Brak komunikacji autobusowej w mieście (obecnie jest tworzona)

Zdegradowane tereny:

- Niezagospodarowany teren przejęty przez Gminę Wolsztyn od Skarbu Państwa, przylegający do Jeziora Berzyńskiego
- Teren przyległy do parku miejskiego – zaplecze zespołu pałacowo-parkowego
- Teren między ulicami Komorowską, Słoneczną i Garbarską – jest skate park, obiekty sportowe, ale część jest do zagospodarowania, obok jest ogólnodostępny parking, gdzie zbiera się młodzież
- Teren przy zbiegu ul. Żeromskiego i Fabrycznej (dawny POM).

3.4. Potencjały obszaru rewitalizacji

Jak przedstawiono we wstępie do niniejszego rozdziału, jednym z wymogów szczegółowej analizy jest **zidentyfikowanie i przeanalizowanie lokalnych potencjałów**, które występują na obszarze rewitalizacji, pod kątem możliwości ich wykorzystania w celu zminimalizowania lub zlikwidowania negatywnych zjawisk, zidentyfikowanych na tym obszarze.

Poniżej przedstawiono zestawienie potencjałów obszaru rewitalizacji z podziałem na dwa podobszary i poszczególne sfery:

Potencjały w sferze społecznej

Podobszar miejski

- Lokalizacja w centrum miasta z dostępem do wielu obiektów i usług społecznych
- Ośrodek pomocy społecznej z punktem konsultacyjnym i wieloma specjalistami (psycholog, pracownik socjalny, prawnik, terapeuta leczenia uzależnień)
- Dzienny dom seniora (w strukturze OPS) na ul. Komorowskiej
- Środowiskowy dom samopomocy (gminny)
- Znaczna aktywność społeczna mieszkańców (np. na Osiedlu Heleny), działalność organizacji społecznych (np. dla seniorów, dla osób niepełnosprawnych)
- Lokalizacja Towarzystwa Przyjaciół Wolsztyńskiej Parowozowni oraz obiektów Parowozowni Wolsztyn
- Wysoki poziom bezpieczeństwa publicznego
- Dobry dostęp do opieki medycznej

Podobszar wiejski

- Ciekawa historia (republika Świętno)
- Spora aktywność mieszkańców (np. KGW w Świętnie)

Potencjały w sferze gospodarczej

Podobszar miejski

- Lokalizacja sporej liczby podmiotów gospodarczych tworzących miejsca pracy
- Lokalizacja Parowozowni – atrakcji na skalę międzynarodową

Podobszar wiejski

- Notowany jest rozwój firm (np. produkcja palet, pieczarkarnie)
- Potencjał turystyczny (jeziora, lasy)
- Baza noclegowa

Potencjały w sferze środowiskowej, technicznej i przestrzenno-funkcjonalnej

Podobszar miejski

- Dobra dostępność komunikacyjna (droga krajowa, kolej)
- Ład urbanistyczny (uporządkowana zabudowa)
- Pełne wyposażenie w infrastrukturę komunalną
- Atrakcyjne tereny rekreacyjne – jeziora, zespół pałacowo-parkowy (zielone płuca miasta)
- Dostępność oferty kulturalnej
- Spora infrastruktura sportowo-rekreacyjna
- Skupienie sklepów wielkopowierzchniowych w jednym miejscu
- Dysponowanie miejscem na zmianę przeznaczenia terenu na centrum kultury i teren nad Jeziorem Berzyńskim
- Dysponowanie miejscem pod budowę nowej siedziby OPS

Podobszar wiejski

- Atrakcyjny teren rekreacyjny - lasy, jeziora, kanały
- Czystość środowiska naturalnego
- Świętno – stare, zabytkowe budynki
- Pełne wyposażenie w infrastrukturę wod.-kan.
- Dysponowanie obiektami z przeznaczeniem na funkcje społeczne i kulturalne.

3.5. Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych

Oprócz przeprowadzenia szczegółowej diagnozy problemów na obszarze rewitalizacji, a następnie identyfikacji potencjałów tego obszaru, dodatkowo zalecane jest **wskazanie skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych**, bowiem dobrze opracowana diagnoza obszaru rewitalizacji pozwala właściwie zaprojektować zadania służące wyprowadzeniu tego terenu ze stanu kryzysowego. Jest ona podstawą do opracowania części strategicznej programu – właściwie określonej wizji, celów, kierunków działań i przedsięwzięć realizacyjnych.

Skala i charakter potrzeb rewitalizacyjnych określone zostały na podstawie sporządzonej diagnozy czynników i zjawisk kryzysowych w gminie, służącej wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji oraz pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji. Poniżej zaprezentowano charakter potrzeb rewitalizacyjnych w poszczególnych sferach na obszarze rewitalizacji.

3.5.1. Charakter potrzeb rewitalizacyjnych w sferze społecznej (sfera priorytetowa)

➤ Ograniczenie ubóstwa

- Przyczyny problemu⁸: niski poziom dochodów, brak pracy, długotrwała choroba, niepełnosprawność, alkoholizm, nieporadność życiowa, problemy psychiczne, niskie ustawowe kryterium dochodowe korzystania z pomocy społecznej, wysokie koszty utrzymania mieszkania
- Skutki: wysoki odsetek osób pobierających zasiłki

➤ Zwiększenie skali aktywności i integracji społecznej

- Przyczyny problemu: brak czasu, mała integracja lokalnej społeczności
- Skutki: niska frekwencja w wyborach prezydenckich (podobszar wiejski), niski odsetek czytelników bibliotek (podobszar miejski)

➤ Zwiększenie oferty zagospodarowania czasu wolnego młodzieży

- Przyczyny problemu: brak miejsc spotkań i integracji młodzieży, uzależnienie od Internetu i mediów społecznościowych, zbyt mała troska ze strony rodziców
- Skutek: problemy psychiczne, problemy wychowawcze, uzależnienia, rozboje

➤ Zmniejszenie skali uzależnień (alkoholizm, narkotyki)

- Przyczyny problemu: problemy finansowe, nieporadność, negatywne wzorce w domu i otoczeniu
- Skutki: ubóstwo, bezrobocie, przemoc w rodzinie, przestępczość

⁸ Źródłem zestawienia przyczyn i skutków poszczególnych problemów, przedstawionego w poniższym podrozdziale, są informacje, zamieszczone w diagramach drzewa problemów oraz komentarzach do tych diagramów.

- Zmniejszenie skali przemocy w rodzinie
 - Przyczyny problemu: problemy finansowe, uzależnienia, problemy w relacjach z dziećmi, brak woli i umiejętności porozumienia
 - Skutek: wysoki odsetek „Niebieskich kart”
- Zmniejszenie poziomu bezrobocia
 - Przyczyny problemu: niska skłonność do podejmowania pracy, alkohol, ograniczony rynek pracy, brak przygotowania zawodowego, unikanie płacenia alimentów, samotne wychowywanie dzieci, brak miejsc pracy na miejscu, oddalenie od dostępnych miejsc pracy, niepełnosprawność, niskie wynagrodzenia, praca „na czarno”, program 800+
 - Skutek: wyższy od średniej gminnej odsetek osób pozostających bez pracy
- Zmniejszenie liczby drobnych przestępstw oraz aktów wandalizmu
 - Przyczyny problemu: spożywanie alkoholu, zażywanie środków odurzających, bezrobocie, brak pieniędzy
 - Skutki: wysoki odsetek przestępstw stwierdzonych, akty wandalizmu
- Poprawa poziomu edukacji
 - Przyczyny problemu: problemy uczniów ukraińskich, niechęć do nauki, brak świadomości oraz odpowiedniej opieki rodziców nad dziećmi
 - Skutek: najwyższy odsetek uczniów szkół podstawowych bez promocji do klasy wyższej, w tym niekończących szkoły

3.5.2. Charakter potrzeb rewitalizacyjnych w sferze gospodarczej

- Zwiększenie skłonności mieszkańców do zakładania własnej działalności gospodarczej
 - Przyczyny problemów: ekspansja marketów, wysokie czynsze dla przedsiębiorców, wysokie opłaty i podatki (w tym lokalne), ograniczona możliwość zakupu gruntu lub lokali przez przedsiębiorców, niechęć do podejmowania ryzyka, zbyt małe wsparcie ze strony samorządu
 - Skutek: niski poziom przedsiębiorczości, zbyt mała liczba nowotworzonych podmiotów gospodarczych
- Poprawa atrakcyjności turystycznej poprzez rozszerzenie oferty dla miłośników kolei parowej, w tym przywrócenie turystycznego połączenia kolejowego między Świętnem a Wolsztynem
 - Przyczyna problemów: ograniczone środki finansowe na kultywowanie tradycji kolei parowej
 - Skutek: zbyt mała liczba eksponatów oraz skala wydarzeń, związanych z tradycją kolei parowej

3.5.3. Charakter potrzeb rewitalizacyjnych w sferze środowiskowej

➤ Poprawa jakości powietrza

➤ Przyczyny problemu: zanieczyszczenie powietrza na skutek niskiej emisji, spowodowanej głównie słabą jakością pieców i spalane go węgla, niska świadomość społeczna

➤ Skutek: zanieczyszczenie powietrza

➤ Poprawa czystości na OR

➤ Przyczyny problemu: niska świadomość ekologiczna, nieprzywiązywanie wagi do czystości

➤ Skutek: zanieczyszczenie terenu

3.5.4. Charakter potrzeb rewitalizacyjnych w sferze technicznej

➤ Poprawa stanu infrastruktury drogowej i okołodrogowej na OR

➤ Przyczyny problemu: zbyt małe środki do dyspozycji samorządu

➤ Skutek: wysoki odsetek długości dróg publicznych wymagających kapitalnego remontu lub przebudowy, zbyt mała liczba chodników, dróg rowerowych i punktów oświetlenia ulicznego

Z przeprowadzonej na użytek pogłębionej diagnozy analizy stanu dróg wynika, że **największe potrzeby remontowe dotyczą następujących dróg:**

- ul. Berzyńska
- ul. Polna, Prusa, Strzelecka
- 2 drogi wewnętrzne – przy zbiegu ulic Fabrycznej i Żeromskiego na terenie dawnej bazy POM
- ul. Kusocińskiego
- część ul. Słowackiego
- ul. Parkowa
- ul. Spacerowa
- ul. Rożka, Wiśniowa, Zielona
- droga Kębłowo - Świętno
- Wilcze-Rudno – kierunek Jesionka
- Świętno – kierunek Łupice, kierunek Mochy, drogi gminne
- Wilcze – kierunek Uście.

W przypadku **infrastruktury okołodrogowej** potrzeby dotyczą:

- Budowy chodników we wsi Wilcze

- Budowy dróg rowerowych przy drogach Świętno – Kębłowo i Świętno – Sławocin (śladem nieczynnej linii kolejowej) oraz we wsi Wilcze wzdłuż drogi wojewódzkiej nr 314
- Budowy oświetlenia ulicznego w Wolsztynie na końcówce ul. Komorowskiej oraz na ul. Krzywej w Świętnie, potrzeba doświetlenia przejść dla pieszych
- Zwiększenia liczby miejsc parkingowych w mieście.

➤ Poprawa stanu obiektów (budynków i budowli) na OR

➤ Przyczyny problemu: zbyt małe środki do dyspozycji samorządu i mieszkańców

➤ Skutek: niepełne wykorzystanie możliwości obiektów, ich niszczenie, ograniczenie oferty dla mieszkańców i gości

Potrzeby poprawy stanu technicznego dotyczą:

- Parowozowni i samych parowozów oraz miejsc noclegowych w tym miejscu
- Zespołu pałacowo-parkowego (w tym muszli koncertowej) i pałacu
- Budynków wielomieszkaniowych we wszystkich miejskich podobszarach obszaru rewitalizacji
- Kamienic (dachy, elewacje)
- W Rudnie – obiektu, pozyskanego przez sołectwo,
- W Świętnie - obiektu, w którym mieści się świetlica wiejska i biblioteka, wymaga nakładów na prace remontowe oraz rewitalizacji stacji kolejowej
- Wielu pustostanów.

3.5.5. Charakter potrzeb rewitalizacyjnych w sferze przestrzenno-funkcjonalnej

➤ Rozwój infrastruktury rekreacyjno-sportowej i wypoczynkowej

➤ Przyczyny problemu: ograniczone środki w dyspozycji samorządu

➤ Skutek: niedostatek lub niezadowalający stan tego rodzaju infrastruktury

Potrzeby w omawianym zakresie dotyczą:

- Budowy placu zabaw i siłowni zewnętrznej we wsi Wilcze
- Modernizacji i rozbudowy boiska z szatnią w Świętnie
- Budowy pumtracku (jest zaplanowany w bezpośrednim sąsiedztwie JA1 przy ul. Fabrycznej
- Lepszego wykorzystania hali ‘Świtezianka’
- Rozbudowy infrastruktury rekreacyjnej przy Jeziorze Berzyńskim
- Budowy altanek (miejsca spotkań młodzieży)
- Budowy siłowni zewnętrznych w mieście.

➤ Rozwój infrastruktury kultury i integracji mieszkańców

➤ Przyczyny problemu: ograniczone środki w dyspozycji samorządu

➤ Skutek: niedostatek lub niezadowalający stan tego rodzaju infrastruktury

Potrzeby w omawianym zakresie dotyczą:

- Rozwiązania problemu ogrzewania w świetlicy w Świętnie i modernizacji obiektu
- Organizacji miejsca spotkań mieszkańców wsi Wilcze
- Budowy centrum kultury w Wolsztynie (obecnie przygotowywana jest koncepcja przy zbiegu ul. Komorowskiej i Słonecznej)
- Rudno – przebudowa budynku pozyskanego przez sołectwo.

➤ Rozwiązanie problemów komunikacyjnych

➤ Przyczyny problemu: ograniczone środki w dyspozycji samorządu, odpowiedzialność innych podmiotów za niektóre elementy infrastruktury

➤ Skutki: niebezpieczeństwo w ruchu drogowym, zatłoczenie ulic, hałas i zanieczyszczenie powietrza

Potrzeby w omawianym zakresie dotyczą:

- Organizacji gminnej komunikacji autobusowej (obecnie jest tworzona)
- Rozwiązania niedogodności przejazdu kolejowego w ciągu ul. Fabrycznej
- Budowy ronda na skrzyżowaniu ul. Inwestycyjnej i Fabrycznej
- Poprawy bezpieczeństwa na przejściach dla pieszych w ciągu drogi woj. 305 (ul. Fabryczna) i drogi powiatowej (ul. Gajewskich, Wschowska, Drzymały)
- Rozwiązania problemu zbyt szybko poruszających się samochodów po osiedlowych drogach
- Rozwiązania problemu niewystarczającej szerokości pasa drogowego dla budowy dróg rowerowych (większość terenu miasta)
- Rozbudowy sieci ścieżek rowerowych.

➤ Zagospodarowanie zdegradowanych terenów

➤ Przyczyny problemu: ograniczone środki w dyspozycji samorządu, problemu własnościowe

➤ Skutek: niska estetyka, zaśmiecenie terenów, niebezpieczne miejsca

Potrzeby w omawianym zakresie dotyczą:

- Zagospodarowania terenu przylegającego do Jeziora Berzyńskiego
- Terenu przyległego do parku miejskiego – zaplecze zespołu pałacowo-parkowego
- Terenu między ulicami Komorowską, Słoneczną i Garbarską (część jest do zagospodarowania, obok jest parking, gdzie zbiera się młodzież)
- Terenu przy zbiegu ul. Żeromskiego i Fabrycznej (dawny POM).

4. OPIS POWIĄZAŃ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI NA POZIOMIE GMINNYM I REGIONALNYM

4.1. Strategia rozwoju miasta i gminy Wolsztyn na lata 2016-2025

Dokumentem strategicznym określającym kierunki rozwoju gminy Wolsztyn jest Strategia rozwoju miasta i gminy Wolsztyn na lata 2016-2025, przyjęta uchwałą nr XXII/210/2016 Rady Miejskiej w Wolsztynie z dnia 25 maja 2016 roku. Stanowi ona kompletny plan określający główne, długofalowe cele oraz wskazujący działania, które powinny być podjęte, aby te cele osiągnąć. Strategia wskazuje wizję: „Gmina Wolsztyn do roku 2025 będzie jedną z najmłodszych demograficznie gmin w Wielkopolsce. Cel ten zostanie osiągnięty tworząc nowoczesne i bardzo przyjazne warunki dla rodziców i dzieci, a także dobre warunki dla rozwoju gospodarczego i mieszkalnictwa...”, mające stanowić główny punkt odniesienia dla wszystkich podejmowanych działań. Sporo miejsca poświęca także Parowozowni Wolsztyn, będącej unikatowym produktem turystycznym, w oparciu o który gmina od lat buduje swoją markę. Ostatnim filarem wspierającym przyszłościową wizję gminy jest rozwój oferty zagospodarowania czasu wolnego, adresowanej tak do młodych, jak i seniorów. Wszystkie te wizje znalazły odbicie w tworzonego gminnym programie rewitalizacji. Przyjęta strategia formułuje 3 strategiczne cele:

1. Rozbudowa infrastruktury technicznej na terenie gminy
2. Rozwój infrastruktury i usług społecznych
3. Ład przestrzenny i wspieranie rozwoju gospodarczego gminy,

których korelację z przedsięwzięciami GPR ilustruje poniższa tabela.

Tabela 19. Zgodność przedsięwzięć rewitalizacyjnych z celami strategicznymi Strategii rozwoju miasta i gminy Wolsztyn na lata 2016-2025

CELE STRATEGICZNE	PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE
<p>1. ROZBUDOWA INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ NA TERENIE GMINY</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE NR 1. REWITALIZACJA TURYSTYCZNEJ INFRASTRUKTURY KOLEJOWEJ NA TERENIE GMINY WOLSZTYN WRAZ Z ORGANIZACJĄ WYDARZEŃ KULTURALNYCH I REKREACYJNYCH ➤ PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE NR 3. POPRAWA WARUNKÓW ŻYCIA I INTEGRACJI MIESZKAŃCÓW NA TERENIE WSI ŚWIĘTNO, WILCZE I RUDNO ➤ PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE NR 5 POPRAWA WARUNKÓW DO UPRAWIANIA SPORTU I REKREACJI POPRZEZ MODERNIZACJĘ OBIEKTÓW MIEJSKIEGO OŚRODKA SPORTU I REKREACJI W WOLSZTYNIE ➤ PRZEDSIĘWZIĘCIE POZOSTAŁE NR 3. TERMOMODERNIZACJA BUDYNKÓW WIELORODZINNYCH ➤ PRZEDSIĘWZIĘCIE POZOSTAŁE NR 4. PROGRAM WYMIANY NIEEKOLOGICZNYCH ŹRÓDEŁ CIEPŁA I USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST ➤ PRZEDSIĘWZIĘCIE POZOSTAŁE NR 5. PROGRAM „BEZPIECZNA GMINA” ➤ PRZEDSIĘWZIĘCIE POZOSTAŁE NR 8. POPRAWA STANU INFRASTRUKTURY DROGOWEJ I OKOŁODROGOWEJ NA OBSZARZE REWITALIZACJI
<p>2. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY I USŁUG SPOŁECZNYCH</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE NR 2. MODERNIZACJA ZESPOŁU PARKOWO-PAŁACOWEGO W WOLSZTYNIE - ETAP II ➤ PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE NR 3. POPRAWA WARUNKÓW ŻYCIA I INTEGRACJI MIESZKAŃCÓW NA TERENIE WSI ŚWIĘTNO, WILCZE I RUDNO ➤ PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE NR 4. ORGANIZACJA WOLSZTYŃSKIEGO MIĘDZYPOKOLENIOWEGO CENTRUM KULTURY ➤ PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE NR 5 POPRAWA WARUNKÓW DO UPRAWIANIA SPORTU I REKREACJI POPRZEZ MODERNIZACJĘ OBIEKTÓW MIEJSKIEGO OŚRODKA SPORTU I REKREACJI W WOLSZTYNIE ➤ PRZEDSIĘWZIĘCIE POZOSTAŁE NR 1. BUDOWA NOWEJ SIEDZIBY OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W WOLSZTYNIE ➤ PRZEDSIĘWZIĘCIE POZOSTAŁE NR 2. ZAGOSPODAROWANIE PODDASZA I TERENU WOKÓŁ SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 2 W WOLSZTYNIE ➤ PRZEDSIĘWZIĘCIE POZOSTAŁE NR 6. REALIZACJA DZIAŁAŃ W RAMACH GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

4.2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Wolsztyn

Gmina Wolsztyn posiada Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Wolsztyn, przyjęte uchwałą nr VIII/71/2007 Rady Miejskiej w Wolsztynie z dnia 30 maja 2007 roku. Studium jest jednym z podstawowych, obligatoryjnych dla jednostki, dokumentów planowania strategicznego, określającym politykę przestrzenną gminy, a także jest podstawą do sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, które nie mogą naruszać jego ustaleń. W dokumencie nie wskazano obszarów dysfunkcyjnych, w szczególności zdegradowanych oraz wymagających rewitalizacji.

Lokalizacja i charakter wszystkich przedsięwzięć rewitalizacyjnych, zaplanowanych do realizacji w niniejszym gminnym programie rewitalizacji, w pełni odpowiada uwarunkowaniom i kierunkom zagospodarowania, wskazanym w studium, w związku z tym nie zachodzi konieczność dokonywania zmian w studium.

4.3. Strategia rozwiązywania problemów społecznych miasta i gminy Wolsztyn na lata 2016-2025

W 2016 roku została przyjęta Strategia rozwiązywania problemów społecznych miasta i gminy Wolsztyn na lata 2016-2025 (25 maja 2016 r., mocą uchwały nr XXII / 211 / 2016 Rady Miejskiej w Wolsztynie). Strategia ma nakreślać kierunki polityki społecznej, jej priorytety oraz ogólne działania, mające na celu połączenie programów instytucji, organizacji i administracji wokół problemów społecznych, występujących lub mogących wystąpić w przyszłości na terenie gminy. Jest ona dokumentem otwartym, podlegającym ewaluacji i monitoringowi. Autorzy strategii sformułowali wizję o brzmieniu: „Zapewnienie coraz lepszych warunków życia i zdrowia mieszkańców oraz eliminacji negatywnych zjawisk w życiu miasta i gminy poprzez zbudowanie systemu współpracy i rozwój lokalnego potencjału społecznego”.

Niniejszy dokument Gminnego programu rewitalizacji dla miasta i gminy Wolsztyn jest zbieżny ze strategią zarówno w odniesieniu do misji, jak i do wyodrębnionych celów strategicznych i poszczególnych kierunków działań.

Realizuje zamierzenia:

- Celu strategicznego 1. „Wsparcie dla rodzin ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży” dla kierunków: Zagospodarowanie czasu wolnego społeczności lokalnej, szczególnie dzieci i młodzieży, Wspieranie bezpośrednie

rodziców w wychowywaniu ich dzieci, Wsparcie organizacji pozarządowych pracujących na rzecz rodzin, dzieci i młodzieży

- Celu strategicznego 2. „Poprawa warunków życia i zdrowia mieszkańców” dla kierunków: Dbanie o bezpieczeństwo mieszkańców, Zapewnienie czystości i ładu na terenie miasta i gminy, Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, zwłaszcza małych i średnich przedsiębiorstw
- Celu strategicznego 3. „Działania na rzecz włączenia społecznego grup marginalizowanych społecznie” dla kierunków: Wspieranie podmiotów pracujących z bezrobotnymi, niepełnosprawnymi, starszymi, uzależnionymi.

Tabela 20. Zgodność przedsięwzięć rewitalizacyjnych z celami strategicznymi Strategii rozwiązywania problemów społecznych miasta i gminy Wolsztyn na lata 2016-2025

CELE STRATEGICZNE	PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE
CEL STRATEGICZNY 1. WSPARCIE DLA RODZIN, W TYM POTRZEB ROZWOJOWYCH DZIECI I MŁODZIEŻY	<ul style="list-style-type: none"> ➤ PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE NR 3. POPRAWA WARUNKÓW ŻYCIA I INTEGRACJI MIESZKAŃCÓW NA TERENIE WSI ŚWIĘTNO, WILCZE I RUDNO ➤ PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE NR 4. ORGANIZACJA WOLSZTYŃSKIEGO MIĘDZYPOKOLENIOWEGO CENTRUM KULTURY ➤ PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE NR 5 POPRAWA WARUNKÓW DO UPRAWIANIA SPORTU I REKREACJI POPRZEZ MODERNIZACJĘ OBIEKTÓW MIEJSKIEGO OŚRODKA SPORTU I REKREACJI W WOLSZTYNIE ➤ PRZEDSIĘWZIĘCIE POZOSTAŁE NR 1. BUDOWA NOWEJ SIEDZIBY OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W WOLSZTYNIE ➤ PRZEDSIĘWZIĘCIE POZOSTAŁE NR 6. REALIZACJA DZIAŁAŃ W RAMACH GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII ➤ PRZEDSIĘWZIĘCIE POZOSTAŁE NR 7. MODERNIZACJA ORAZ REMONTY KAMIENIC
CEL STRATEGICZNY 2. POPRAWA WARUNKÓW ŻYCIA I ZDROWIA MIESZKAŃCÓW	<ul style="list-style-type: none"> ➤ PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE NR 3. POPRAWA WARUNKÓW ŻYCIA I INTEGRACJI MIESZKAŃCÓW NA TERENIE WSI ŚWIĘTNO, WILCZE I RUDNO ➤ PRZEDSIĘWZIĘCIE POZOSTAŁE NR 4. PROGRAM WYMIANY NIEEKOLOGICZNYCH ŹRÓDEŁ CIEPŁA I USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST ➤ PRZEDSIĘWZIĘCIE POZOSTAŁE NR 5. PROGRAM „BEZPIECZNA GMINA” ➤ PRZEDSIĘWZIĘCIE POZOSTAŁE NR 6. REALIZACJA DZIAŁAŃ W RAMACH GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

<p>CEL STRATEGICZNY 3. DZIAŁANIA NA RZECZ WŁĄCZENIA SPOŁECZNEGO GRUP MARGINALIZOWANYCH SPOŁECZNIE</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE NR 3. POPRAWA WARUNKÓW ŻYCIA I INTEGRACJI MIESZKAŃCÓW NA TERENIE WSI ŚWIĘTNO, WILCZE I RUDNO ➤ PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE NR 4. ORGANIZACJA WOLSZTYŃSKIEGO MIĘDZYPOKOLENIOWEGO CENTRUM KULTURY ➤ PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE NR 5 POPRAWA WARUNKÓW DO UPRAWIANIA SPORTU I REKREACJI POPRZECZ MODERNIZACJĘ OBIEKTÓW MIEJSKIEGO OŚRODKA SPORTU I REKREACJI W WOLSZTYNIE ➤ PRZEDSIĘWZIĘCIE POZOSTAŁE NR 1. BUDOWA NOWEJ SIEDZIBY OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W WOLSZTYNIE ➤ PRZEDSIĘWZIĘCIE POZOSTAŁE NR 3. TERMOMODERNIZACJA BUDYNKÓW WIELORODZINNYCH ➤ PRZEDSIĘWZIĘCIE POZOSTAŁE NR 5. PROGRAM „BEZPIECZNA GMINA” ➤ PRZEDSIĘWZIĘCIE POZOSTAŁE NR 6. REALIZACJA DZIAŁAŃ W RAMACH GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII ➤ PRZEDSIĘWZIĘCIE POZOSTAŁE NR 7. MODERNIZACJA ORAZ REMONTY KAMIENIC
--	---

4.4. Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku

W roku 2020 została przyjęta Strategia rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku (27 stycznia 2020 r., mocą uchwały nr XVI/287/20 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego). W strategii wskazuje się na nowy model rozwoju regionalnego, zwany modelem funkcjonalnym, mający przyczynić się do zrównoważonego rozwoju województwa i odpowiadać na zidentyfikowane wyzwania, które stoją przed Wielkopolską w najbliższym czasie. Został on tak zaprojektowany, aby zapewnić rozwój województwa jako społecznie, gospodarczo i terytorialnie zrównoważony oraz, dzięki któremu efektywnie będą rozwijane oraz wykorzystywane miejscowe zasoby i potencjały wszystkich obszarów województwa. Wizja strategii brzmi „Wielkopolska w 2030 roku to region przodujący w kraju, liczący się w Europie i szanujący jej uniwersalne wartości, świadomy swojego dziedzictwa przyrodniczego i cywilizacyjnego, spójny, zrównoważony i dostępny terytorialnie, otwarty na nowe idee i ludzi, silny nowoczesną gospodarką, aspiracjami i wiedzą swoich mieszkańców, zapewniający im bardzo dobre warunki życia, pracy i wypoczynku na całym obszarze województwa”. W strategii wyróżniono cztery cele strategiczne:

1. Wzrost gospodarczy Wielkopolski bazujący na wiedzy swoich mieszkańców
2. Rozwój społeczny Wielkopolski oparty na zasobach materialnych i niematerialnych regionu
3. Rozwój infrastruktury z poszanowaniem środowiska przyrodniczego Wielkopolski
4. Wzrost skuteczności wielkopolskich instytucji i sprawności zarządzania regionem,

których zbieżność z przedsięwzięciami Programu rewitalizacji przedstawia się następująco:

Tabela 21. Zgodność przedsięwzięć rewitalizacyjnych z celami strategicznymi Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku

CELE STRATEGICZNE	PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE
<p>2. ROZWÓJ SPOŁECZNY WIELKOPOLSKI OPARTY NA ZASOBACH MATERIALNYCH I NIEMATERIALNYCH REGIONU</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE NR 1. REWITALIZACJA TURYSTYCZNEJ INFRASTRUKTURY KOLEJOWEJ NA TERENIE GMINY WOLSZTYN WRAZ Z ORGANIZACJĄ WYDARZEŃ KULTURALNYCH I REKREACYJNYCH ➤ PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE NR 2. MODERNIZACJA ZESPOŁU PARKOWO-PAŁACOWEGO W WOLSZTYNIE - ETAP II ➤ PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE NR 3. POPRAWA WARUNKÓW ŻYCIA I INTEGRACJI MIESZKAŃCÓW NA TERENIE WSI ŚWIĘTNO, WILCZE I RUDNO ➤ PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE NR 4. ORGANIZACJA WOLSZTYŃSKIEGO MIĘDZYPOKOLENIOWEGO CENTRUM KULTURY ➤ PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE NR 5 POPRAWA WARUNKÓW DO UPRAWIANIA SPORTU I REKREACJI POPRZEZ MODERNIZACJĘ OBIEKTÓW MIEJSKIEGO OŚRODKA SPORTU I REKREACJI W WOLSZTYNIE ➤ PRZEDSIĘWZIĘCIE POZOSTAŁE NR 1. BUDOWA NOWEJ SIEDZIBY OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W WOLSZTYNIE ➤ PRZEDSIĘWZIĘCIE POZOSTAŁE NR 2. ZAGOSPODAROWANIE PODDASZA I TERENU WOKÓŁ SZKOŁY PODSTAWOWEJ NR 2 W WOLSZTYNIE ➤ PRZEDSIĘWZIĘCIE POZOSTAŁE NR 6. REALIZACJA DZIAŁAŃ W RAMACH GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
<p>3. ROZWÓJ INFRASTRUKTURY Z POSZANOWANIEM ŚRODOWISKA PRZYRODNICZEGO WIELKOPOLSKI</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE NR 1. REWITALIZACJA TURYSTYCZNEJ INFRASTRUKTURY KOLEJOWEJ NA TERENIE GMINY WOLSZTYN WRAZ Z ORGANIZACJĄ WYDARZEŃ KULTURALNYCH I REKREACYJNYCH

- PRZEDSIĘWZIĘCIE POZOSTAŁE NR 4. PROGRAM WYMIANY NIEEKOLOGICZNYCH ŹRÓDEŁ CIEPŁA I USUWANIA WYROBÓW ZAWIERAJĄCYCH AZBEST
- PRZEDSIĘWZIĘCIE POZOSTAŁE NR 8. POPRAWA STANU INFRASTRUKTURY DROGOWEJ I OKOŁODROGOWEJ NA OBSZARZE REWITALIZACJI

4.5. Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego

Plan zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego został przyjęty przez Sejmik Województwa Wielkopolskiego uchwałą Nr V/70/19 z 25 marca 2019 roku w sprawie: uchwalenia planu zagospodarowania przestrzennego województwa wielkopolskiego wraz z planem zagospodarowania przestrzennego miejskiego obszaru funkcjonalnego Poznania. Dla realizacji modelu rozwoju przestrzennego województwa wielkopolskiego określono osiem celów polityki przestrzennej. Należą do nich:

1. Kształtowanie spójnej przestrzeni osadniczej
2. Ochrona walorów przyrodniczych
3. Kształtowanie i racjonalne gospodarowanie zasobami środowiska przyrodniczego
4. Ochrona potencjału kulturowego i krajobrazu oraz rozwój konkurencyjnych form turystyki i rekreacji
5. Zrównoważony rozwój rolnictwa
6. Poprawa dostępności komunikacyjnej województwa
7. Rozwój efektywnej i innowacyjnej infrastruktury technicznej
8. Zapewnienie bezpieczeństwa publicznego i przeciwdziałanie zagrożeniom.

Przedsięwzięcia rewitalizacyjne Gminnego programu rewitalizacji dla miasta i gminy Wolsztyn wpisują się określone cele polityki przestrzennej województwa, w szczególności w zakresie bezpieczeństwa publicznego, przeciwdziałania zagrożeniom oraz ochrony potencjału kulturowego i krajobrazu oraz rozwoju konkurencyjnych form turystyki i rekreacji.

5. OPIS WIZJI STANU OBSZARU PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI

Wizję stanu obszaru rewitalizacji (OR) po przeprowadzeniu rewitalizacji można zdefiniować jako stan docelowy, do jakiego dąży się w wyniku realizacji programu rewitalizacji gminie. Innymi słowy jest to swoista „fotografia” (obraz) obszaru po zakończeniu procesu rewitalizacji w przyjętym horyzoncie czasowym. W przypadku niniejszego dokumentu jest to **rok 2034**. Wizja określona została w oparciu o wyniki przeprowadzonej pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji w gminie z uwzględnieniem skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych.

Wizja stanu obszaru rewitalizacji (OR) brzmi:

Obszar po przeprowadzonym procesie rewitalizacji w 2034 roku będzie miejscem o znacznie niższym poziomie ubóstwa, uzależnień i przemocy w rodzinie, z rozwiniętą infrastrukturą komunalną i społeczną oraz atrakcyjną ofertą różnorodnych usług dla ludności. Sposób zagospodarowania, wysoka jakość przestrzeni publicznej oraz poprawa stanu środowiska naturalnego wpłyną także na poprawę warunków zamieszkania i większą aktywność i integrację społeczną. Dzięki lokalizacji „Parowozowni Wolsztyn” oraz unikatowym walorom środowiskowym podobszaru wiejskiego, będzie to teren o wyjątkowej atrakcyjności turystycznej.

Wizja ta w pełni wpisuje się w wizję rozwoju miasta i gminy, wyznaczoną w 2016 roku w dokumencie strategii, gdzie jest mowa o nowoczesnych i przyjaznych warunkach życia dla rodziców i dzieci, a także dobrych warunkach dla rozwoju gospodarczego i mieszkalnictwa. W wizji podkreśla się w pełni zrównoważony rozwój mieszkańców miasta Wolsztyn i wiejskiej części gminy. Równowaga ta polegać będzie głównie na dostępie do oferty zagospodarowania czasu wolnego.

6. CELE REWITALIZACJI ORAZ ODPOWIADAJĄCE IM KIERUNKI DZIAŁAŃ SŁUŻĄCYCH ELIMINACJI LUB OGRANICZENIU NEGATYWNYCH ZJAWISK ZIDENTYFIKOWANYCH NA OBSZARZE REWITALIZACJI

Cele rewitalizacji, przedstawione w niniejszym dokumencie, są ściśle powiązane z wnioskami wynikającymi z części diagnostycznej oraz **wynikają z wizji stanu obszaru rewitalizacji (OR)** po przeprowadzeniu rewitalizacji, **stanowiącej rdzeń opracowania**.

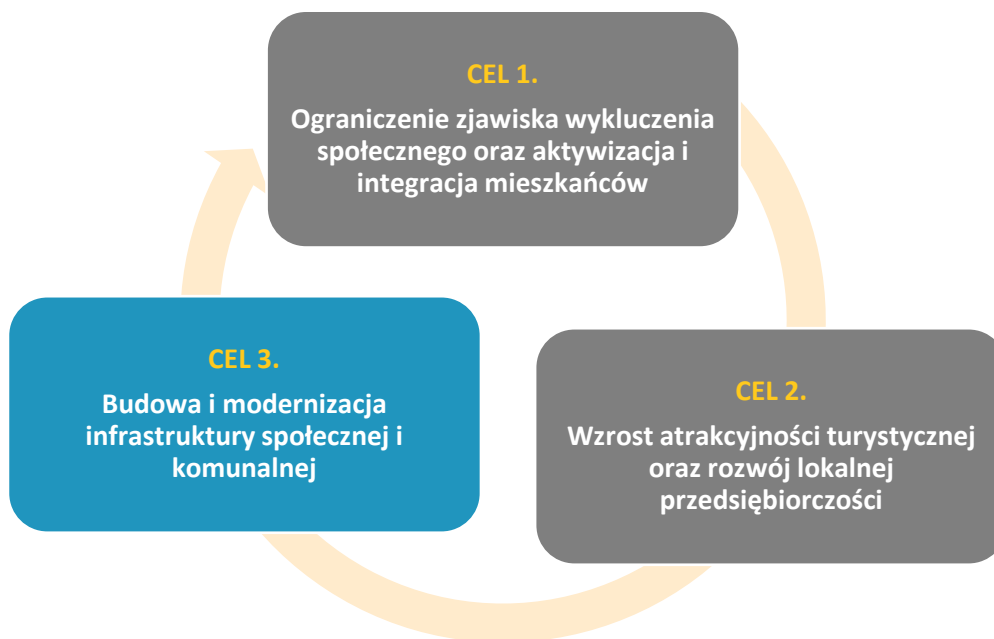
Cele rewitalizacji służą hierarchizacji działań w odniesieniu do zidentyfikowanych potrzeb rewitalizacyjnych. Do poszczególnych celów przypisano **kierunki działań**, odpowiadające zidentyfikowanym potrzebom rewitalizacyjnym. Upřednio przeprowadzona pogłębiona diagnoza uwidoczniała także złożoność problemów występujących w poszczególnych sferach na obszarze rewitalizacji. W ramach Gminnego programu rewitalizacji dla miasta i gminy Wolsztyn sformułowano następujące cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań:

<p>CEL 1. Ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego oraz aktywizacja i integracja mieszkańców</p>	<ul style="list-style-type: none"> • KIERUNEK DZIAŁAŃ 1.1. Wsparcie najbardziej potrzebujących grup mieszkańców • KIERUNEK DZIAŁAŃ 1.2. Aktywizacja i integracja mieszkańców
<p>CEL 2. Wzrost atrakcyjności turystycznej oraz rozwój lokalnej przedsiębiorczości</p>	<ul style="list-style-type: none"> • KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.1. Rozwój infrastruktury oraz oferty rekreacyjnej i turystycznej • KIERUNEK DZIAŁAŃ 2.2. Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, w szczególności w sferze rekreacji i wypoczynku
<p>CEL 3. Budowa i modernizacja infrastruktury społecznej i komunalnej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • KIERUNEK DZIAŁAŃ 3.1. Modernizacja obiektów i miejsc użyteczności publicznej • KIERUNEK DZIAŁAŃ 3.2. Remonty dróg oraz budowa i modernizacja infrastruktury okołodrogowej

Źródło: opracowanie własne

Ponadto, w procesie tworzenia gminnego programu rewitalizacji przyjęto podejście zintegrowane, które przejawia się w:

- Konstrukcji celów rewitalizacji, których wzajemne powiązanie wpływa bezpośrednio na efekty i rezultaty procesu rewitalizacji w ramach wszystkich analizowanych sfer

Źródło: Opracowanie własne

- Identyfikacji zintegrowanych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które zgodnie z przyjętym podejściem są jednoznacznie nastawione na realizację celów rewitalizacji, obejmują więcej niż jedną analizowaną sferę, są realizowane w ramach wiązki powiązanych ze sobą zadań i zostały wspólnie przygotowane z udziałem interesariuszy rewitalizacji, co szczegółowo opisano w Rozdziale 18. Uspołecznienie programu rewitalizacji.
- Komplementarności nie tylko na poziomie pojedynczych zadań, ale także na poziomie wiązek zadań, stanowiących zintegrowane przedsięwzięcia rewitalizacyjne, co szczegółowo opisano w Punkcie 9.2. Komplementarność problemowa

Tabela 22. Tabela integracji celów rewitalizacji

CELE REWITALIZACJI:	CEL KORESPONDUJE ZE SFERĄ:				
	Społeczną	Gospodarczą	Funkcjonalno - przestrzenną	Środowiskową	Techniczną
CEL 1. Ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego oraz aktywizacja i integracja mieszkańców	TAK	TAK	TAK	NIE	NIE
CEL 2. Wzrost atrakcyjności turystycznej oraz rozwój lokalnej przedsiębiorczości	TAK	TAK	TAK	TAK	NIE
CEL 3. Budowa i modernizacja infrastruktury społecznej i komunalnej	TAK	NIE	TAK	NIE	TAK

Źródło: Opracowanie własne

Oczekiwane **wskaźniki rezultatu i produktu** powiązane z realizacją celów programu rewitalizacji szczegółowo opisano w Rozdziale 12. System monitorowania i oceny gminnego programu rewitalizacji.

7. OPIS PODSTAWOWYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH, W SZCZEGÓLNOŚCI O CHARAKTERZE SPOŁECZNYM ORAZ GOSPODARCZYM, ŚRODOWISKOWYM, PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNYM LUB TECHNICZNYM

Program rewitalizacji powinien zawierać **listę podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych**, tj. takich, bez których realizacja założonych celów rewitalizacji oraz przypisanych im kierunków działań nie będzie możliwa. Ponadto, jeżeli zidentyfikowane potrzeby rewitalizacyjne wymagają komplementarnych i skoordynowanych działań, w programie rewitalizacji ująć należy **przedsięwzięcia zintegrowane**.

Poniżej, przedstawiono **listę** oraz **opis** (w formie tabelarycznej) **podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych**. Mają **one charakter zintegrowany**, tj. obejmują więcej niż jedną analizowaną sferę, są realizowane w ramach wiązki powiązanych ze sobą zadań i zostały wspólnie przygotowane z udziałem interesariuszy rewitalizacji, co szczegółowo opisano w Punkcie 18. Uspołecznienie programu rewitalizacji.

1. Rewitalizacja turystycznej infrastruktury kolejowej na terenie gminy Wolsztyn wraz z organizacją wydarzeń kulturalnych i rekreacyjnych
2. Modernizacja zespołu parkowo-pałacowego w Wolsztynie - etap II
3. Poprawa warunków życia i integracji mieszkańców na terenie wsi Świętno, Wilcze i Rudno
4. Organizacja Wolsztyńskiego Międzypokoleniowego Centrum Kultury
5. Poprawa warunków do uprawiania sportu i rekreacji poprzez modernizację obiektów Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Wolsztynie.

Tabela 23. Tabela przedsięwzięcia podstawowego nr 1

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE NR 1	
Tytuł przedsięwzięcia	Rewitalizacja turystycznej infrastruktury kolejowej na terenie gminy Wolsztyn wraz z organizacją wydarzeń kulturalnych i rekreacyjnych
Sfera oddziaływania	<u>Społeczna, Techniczna, Środowiskowa, Gospodarcza, Przestrzenno-funkcjonalna</u>
Komplementarność problemowa	<p>Przedsięwzięcie podstawowe nr 4. Organizacja Wolsztyńskiego Międzypokoleniowego Centrum Kultury</p> <p>Przedsięwzięcie podstawowe nr 5. Poprawa warunków do uprawiania sportu i rekreacji poprzez modernizację obiektów Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Wolsztynie</p> <p>Ponadto, przedsięwzięcie będzie też kontynuacją projektu zrealizowanego przez Powiat Nowosolski: „Kolej na rower - Budowa ścieżek rowerowych w ramach rozwoju transportu ekologicznego na terenie Powiatu Nowosolskiego”, obejmującego ponad kilkadziesiąt kilometrów ścieżek rowerowych śladem nieczynnej linii kolejowej nr 371 Wolsztyn – Żagań.</p>
Cel rewitalizacji	<p>Cel 1. Ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego oraz aktywizacja i integracja mieszkańców</p> <p>Cel 2. Wzrost atrakcyjności turystycznej oraz rozwój lokalnej przedsiębiorczości</p> <p>Cel 3. Budowa i modernizacja infrastruktury społecznej i komunalnej</p>
Kierunek działań rewitalizacyjnych	<p>Kierunek działań 1.2. Aktywizacja i integracja mieszkańców</p> <p>Kierunek działań 2. 1. Rozwój infrastruktury oraz oferty rekreacyjnej i turystycznej</p> <p>Kierunek działań 3.1. Modernizacja obiektów i miejsc użyteczności publicznej</p>
Podmiot realizujący przedsięwzięcie	Gmina Wolsztyn/Parowozownia Wolsztyn
Podmioty współpracujące/partnerzy	<p>Organizacje pozarządowe</p> <p>Sąsiadujące jednostki samorządu terytorialnego</p>
Lokalizacja przedsięwzięcia	<p>Wolsztyn, dz. nr 410/2, 409/6</p> <p>Świątyno, pas nieczynnej linii kolejowej nr 371 Wolsztyn - Żagań</p>
Uzasadnienie przedsięwzięcia	Przedsięwzięcie odpowiada w szczególności na następujące potrzeby rewitalizacyjne: zwiększenie skali aktywności i integracji społecznej, poprawa atrakcyjności turystycznej poprzez rozszerzenie oferty dla miłośników kolei parowej, w tym przywrócenie turystycznego połączenia kolejowego między

	<p>Świątynem a Wolsztynem, rozwój infrastruktury kultury i integracji mieszkańców, poprawa jakości powietrza oraz poprawa stanu obiektów (budynków i budowli) na OR.</p> <p>Tradycje kolejowe Wielkopolski, stanowiące niepowtarzalny element promocji regionu, mogą być kultywowane dzięki znanej na całym świecie i jeszcze „pod parą” Parowozowni w Wolsztynie. Ważnym podjętym krokiem było powstanie samorządowej instytucji kultury Parowozownia Wolsztyn, lecz cel osiągnięty będzie wyłącznie w wyniku zainwestowania niezbędnych środków w modernizację infrastruktury kolejowej.</p> <p>Analizując dotychczasowe wykorzystanie infrastruktury kolejowej i przyległej np. podczas Parady Parowozów, ściągającej każdego roku tysiące fanów kolejnictwa z całego świata, można dojść do wniosku, iż projekt będzie miał ogromne znaczenie dla zachowania dziedzictwa kulturowego oraz upowszechniania wiedzy o kulturze technicznej, związanej z historią transportu kolejowego, w szczególności trakcji parowej.</p> <p>Przedsięwzięcie będzie też kontynuacją projektu zrealizowanego przez Powiat Nowosolski: „Kolej na rower - Budowa ścieżek rowerowych w ramach rozwoju transportu ekologicznego na terenie Powiatu Nowosolskiego”, obejmującego ponad kilkadziesiąt kilometrów ścieżek rowerowych śladem nieczynnej linii kolejowej nr 371 Wolsztyn – Żagań.</p> <p>Wolsztyński projekt służyć będzie turystyce rowerowej, wpłynie na zmniejszenie emisji zanieczyszczeń oraz na wzrost świadomości ekologicznej mieszkańców regionu. Przedsięwzięcie zapewni ponadto znaczną poprawę bezpieczeństwa ruchu rowerowego i pieszego, usprawni regionalny i lokalny system transportowy oraz wpłynie na poprawę konkurencyjności i wizerunku województwa wielkopolskiego. Połączy unikatowym szlakiem rowerowym dwa województwa: wielkopolskie i lubuskie, przyciągając w ten sposób turystów, co w efekcie przynieść może korzyści gospodarcze dla obydwóch regionów. Rozwinięta infrastruktura rowerowa może zachęcić do współpracy i wymiany doświadczeń między sąsiadującymi samorządami po obu stronach granicy województw. Przyczynić się może do wspólnych inicjatyw, takich jak organizacja wspólnych imprez rowerowych, promocja tras rowerowych w obydwu regionach czy koordynacja działań związanych z rozwojem ścieżek rowerowych i infrastruktury towarzyszącej.</p>
<p>Opis oraz zakres rzeczowy realizowanych zadań w ramach przedsięwzięcia</p>	<p>Zadanie 1 – Prace techniczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Remont hali wachlarzowej w Parowozowni (przywrócenie dawnego wyglądu – walory turystyczne i użytkowe) • Wymiana dachu na budynku byłej noclegowni • Zagospodarowanie terenu działki nr 410/2 w Wolsztynie, w tym m.in.:

	<ul style="list-style-type: none"> – Organizacja ekspozycji parowozów – Organizacja miasteczka kolejowego dla dzieci – Organizacja parku linowego • Przywrócenie turystycznego połączenia kolejowego między Świętnem a Wolsztynem • Budowa ścieżki rowerowej Świętno – granica województwa, śladem nieczynnej linii kolejowej nr 371 Wolsztyn - Żagań <p>Zadanie 2 – Organizacja wydarzeń kulturalnych i rekreacyjnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Imprezy na terenie Parowozowni, w tym: Parady Parowozów, Noce Muzeów, warsztaty modelarskie, organizacja wystaw • Imprezy na przystanku Świętno, w tym: pikniki drezynowe, pokazy kina letniego, wydarzenia i akcje rowerowe we współpracy z samorządami z woj. lubuskiego, popularyzacja tematyki kolejowej • Przejazdy specjalnych pociągów na trasie Wolsztyn - Świętno
Szacowana wartość przedsięwzięcia	10 mln zł
Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia	Budżet gminy Budżet Parowozowni Wolsztyn Środki UE Środki podmiotów współpracujących
Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia (lata)	2024-2034
Prognozowane rezultaty (efekty) przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> • Zapewnienie mieszkańcom i gościom atrakcyjnego miejsca spędzania wolnego czasu • Zwiększenie liczby turystów • Zwiększenie popytu na usługi noclegowe, gastronomiczne, etc. • Zwiększenie liczby wydarzeń kulturalnych i rekreacyjnych • Zwiększenie liczby miejsc pracy dzięki zwiększonemu popytowi na usługi
Wskaźniki produktu	<ul style="list-style-type: none"> • Wyremontowane obiekty – 2 szt. • Zrewitalizowana powierzchnia – 1,9 ha • Przywrócone turystyczne połączenie kolejowe między Świętnem a Wolsztynem – 1 szt. • Długość linii kolejowej na odcinku Kębłowo- Świętno – ok. 5,5 km • Wybudowana ścieżka rowerowa Świętno – granica województwa – 1 szt. • Długość ścieżki rowerowej – 3 km
Wskaźniki rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> • Zwiększona liczba osób, odwiedzających Parowozownię- 1.000 rocznie

	<ul style="list-style-type: none">• Liczba nowych wydarzeń, odbywających się na terenie Parowozowni i przyległym, zagospodarowanym terenie- 10 rocznie• Liczba osób, korzystających z turystycznego połączenia kolejowego Wolsztyn – Świątno – 500 rocznie• Liczba osób, korzystających ze ścieżki rowerowej – 10.000 rocznie
--	---

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 24. Tabela przedsięwzięcia podstawowego nr 2

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE NR 2	
Tytuł przedsięwzięcia	Modernizacja zespołu parkowo-pałacowego w Wolsztynie - etap II
Sfera oddziaływania	<u>Spółeczna, Techniczna, Środowiskowa, Gospodarcza, Przestrzenno-funkcjonalna</u>
Komplementarność problemowa	Przedsięwzięcie podstawowe nr 1. Modernizacja turystycznej infrastruktury kolejowej na terenie gminy Wolsztyn wraz z organizacją wydarzeń kulturalnych i rekreacyjnych
Cel rewitalizacji	Cel 1. Ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego oraz aktywizacja i integracja mieszkańców Cel 2. Wzrost atrakcyjności turystycznej oraz rozwój lokalnej przedsiębiorczości Cel 3. Budowa i modernizacja infrastruktury społecznej i komunalnej
Kierunek działań rewitalizacyjnych	Kierunek działań 1.2. Aktywizacja i integracja mieszkańców Kierunek działań 2. 1. Rozwój infrastruktury oraz oferty rekreacyjnej i turystycznej Kierunek działań 3.1. Modernizacja obiektów i miejsc użyteczności publicznej
Podmiot realizujący przedsięwzięcie	Gmina Wolsztyn
Podmioty współpracujące/partnerzy	-
Lokalizacja przedsięwzięcia	Wolsztyn, Zespół Pałacowo-Parkowy, dz. nr 408, 440, 386
Uzasadnienie przedsięwzięcia	Przedsięwzięcie odpowiada w szczególności na następujące potrzeby rewitalizacyjne: zwiększenie skali aktywności i integracji społecznej, rozwój infrastruktury kultury i integracji mieszkańców, zmniejszenie poziomu bezrobocia, poprawa stanu obiektów (budynków i budowli) na OR oraz zwiększenie skłonności mieszkańców do zakładania własnej działalności gospodarczej. Niniejsze przedsięwzięcie będzie stanowiło II etap projektu, polegającego na modernizacji Zespołu parkowo-pałacowego w Wolsztynie. I etap polegał na modernizacji i przebudowie budynku pałacowego wraz z remontem pomieszczeń. II etap polega przede wszystkim na rewitalizacji przypałacowego parku. Głównym celem realizacji przedsięwzięcia jest ochrona zabytku; planowane prace mają na celu zabezpieczenie zespołu parkowo-pałacowego przed dalszym pogorszeniem stanu i utratą jego wartości jako zabytku kultury. Działania te obejmują zarówno

	<p>zabezpieczenie przed warunkami atmosferycznymi, jak i konserwację historycznych elementów. Dzięki tym pracom pałac i park może odzyskać w wielu detalach swój pierwotny wygląd i styl architektoniczny, przywracając historyczny charakter obiektu.</p> <p>Gminie przyświeca też cel związany z przywróceniem kilkudziesięcioletniej funkcji obiektu, jakim jest funkcja hotelowo-gastronomiczna (zadanie prowadzone przez gminną jednostkę organizacyjną lub powierzone prywatnemu podmiotowi), połączona z zapewnieniem możliwości spotkań międzypokoleniowych, plenerów malarskich, konferencji, wystaw okolicznościowych i innych.</p> <p>Jednym z efektów może być ożywienie kulturowe. Odnowiony zespół parkowo-pałacowy może stać się miejscem przyciągającym zarówno lokalną społeczność, jak i turystów. Może służyć jako miejsce wystaw, koncertów, wydarzeń kulturalnych, edukacyjnych i społecznych. Odrestaurowany pałac może przyciągać turystów, przyczyniając się do rozwoju turystyki w regionie i zwiększenia dochodów związanych z branżą turystyczną. Wszystkie te efekty mogą przyczynić się do poprawy jakości życia mieszkańców oraz do wzbogacenia oferty kulturalnej i turystycznej regionu, a także do utrzymania i promowania dziedzictwa kulturowego regionu oraz Polski. Pałace i zabytkowe budynki stanowią atrakcję turystyczną. Renowacja zespołu parkowo-pałacowego przyczyni się do zwiększenia liczby odwiedzających, co korzystnie wpłynie na gospodarkę.</p>
<p>Opis oraz zakres rzeczowy realizowanych zadań w ramach przedsięwzięcia</p>	<p>Zadanie 1 – Prace techniczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rewitalizacja zabytkowego budynku pałacowego w Wolsztynie – etap II (budowa i przebudowa dróg i placów z infrastrukturą towarzyszącą), w tym: <ul style="list-style-type: none"> – roboty rozbiórkowe, przygotowawcze i ziemne – oporniki, krawężniki, obrzeża – nawierzchnie utwardzenia terenu – roboty różne dot. infrastruktury towarzyszącej <p>Zadanie 2 – Organizacja wydarzeń w pałacu i parku, w tym m.in.:</p> <ul style="list-style-type: none"> – festyny i pikniki plenerowe – koncerty – wystawy – konferencje – zawody sportowe
<p>Szacowana wartość przedsięwzięcia</p>	<p>6 mln zł</p>

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA MIASTA I GMINY WOLSZTYN

Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia	Budżet gminy Środki UE Budżet województwa Budżet państwa (MKiDN)
Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia (lata)	2025-2034
Prognozowane rezultaty (efekty) przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> Zapewnienie miejsca do działalności organizacjom pozarządowym (możliwość prowadzenia działalności o charakterze kulturalnym, edukacyjnym i społecznym na terenie Zespołu) Zapewnienie mieszkańcom atrakcyjnego miejsca spędzania wolnego czasu Zwiększenie atrakcyjności turystycznej Zwiększenie liczby miejsc pracy dzięki zwiększonemu popytowi na usługi
Wskaźniki produktu	<ul style="list-style-type: none"> Wyremontowane obiekty – 1 szt. Zagospodarowany park – 1 szt.
Wskaźniki rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> Liczba osób, korzystających z pałacu- 5.000 rocznie Liczba organizacji, działających w pałacu - 3 szt. Liczba osób, korzystających z parku – 30.000 rocznie Liczba nowych wydarzeń, odbywających się na terenie zespołu parkowo-pałacowego - 24 rocznie

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 25. Tabela Przedsięwzięcia podstawowego nr 3

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE NR 3	
Tytuł przedsięwzięcia	Poprawa warunków życia i integracji mieszkańców na terenie wsi Świętno, Wilcze i Rudno
Sfera oddziaływania	<u>Spółeczna, Techniczna, Środowiskowa, Gospodarcza, Przestrzenno-funkcjonalna</u>
Komplementarność problemowa	Przedsięwzięcie podstawowe nr 1. Modernizacja turystycznej infrastruktury kolejowej na terenie gminy Wolsztyn wraz z organizacją wydarzeń kulturalnych i rekreacyjnych Przedsięwzięcie podstawowe nr 2. Modernizacja zespołu parkowo-pałacowego w Wolsztynie - etap II
Cel rewitalizacji	Cel. 1. Ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego oraz aktywizacja i integracja mieszkańców Cel 3. Budowa i modernizacja infrastruktury społecznej i komunalnej
Kierunek działań rewitalizacyjnych	Kierunek działań 1.2. Aktywizacja i integracja mieszkańców Kierunek działań 3.1. Modernizacja obiektów i miejsc użyteczności publicznej Kierunek działań 3.2. Remonty dróg oraz modernizacja infrastruktury okołodrogowej
Podmiot realizujący przedsięwzięcie	Gmina Wolsztyn
Podmioty współpracujące/partnerzy	Powiat Wolsztyński Województwo Wielkopolskie
Lokalizacja przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> • Świętno, dz. nr 69 • Rudno, dz. nr 68 • droga powiatowa nr 3815P • droga wojewódzka nr 314
Uzasadnienie przedsięwzięcia	Przedsięwzięcie odpowiada w szczególności na następujące potrzeby rewitalizacyjne: zwiększenie skali aktywności i integracji społecznej, zwiększenie oferty zagospodarowania czasu wolnego młodzieży, poprawa stanu infrastruktury drogowej i okołodrogowej na OR, rozwój infrastruktury kultury i integracji mieszkańców, poprawa stanu obiektów (budynków i budowli) na OR oraz rozwój infrastruktury rekreacyjno-sportowej i wypoczynkowej. Przeprowadzone analizy (najpierw delimitacyjna, a następnie pogłębiona obszaru rewitalizacji) wykazały, że wsie Świętno, Wilcze i Rudno odbiegają od średniej gminnej w zakresie wielu aspektów społecznych i technicznych. Niniejsze przedsięwzięcie ma na celu poprawę warunków życia na terenie tych wsi poprzez realizację szeregu zadań, ważnych dla członków tej lokalnej społeczności.

	<p>W pierwszej kolejności będzie to zapewnienie możliwości spotkań i integracji mieszkańców poprzez organizację lub modernizację świetlic wiejskich. Obecnie mieszkańcy Wilcza i Rudna korzystają z uprzejmości ośrodków wczasowych. Z kolei świetlica w Świętnie wymaga gruntownej modernizacji.</p> <p>Dla zwiększenie komfortu użytkowania i bezpieczeństwa niezbędna jest z kolei poprawa stanu infrastruktury drogowej i okołodrogowej.</p>
<p>Opis oraz zakres rzeczowy realizowanych zadań w ramach przedsięwzięcia</p>	<p>Zadanie 1 – Prace techniczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowa budynku po remizie OSP w Rudnie i jego adaptacja na świetlicę wiejską • Modernizacja świetlicy w Świętnie: <ul style="list-style-type: none"> – remont dachu – termomodernizacja budynku • Poprawa stanu dróg i infrastruktury okołodrogowej: <ul style="list-style-type: none"> – Remont drogi powiatowej Rudno –Wilcze (nakładka) – Przebudowa drogi wojewódzkiej nr 314 w m. Wilcze – tylko wykonanie chodnika – Rozbudowa oświetlenia drogowego w Świętnie, dz. nr 130 (droga w kierunku do cmentarza) <p>Zadanie 2 – Organizacja wydarzeń kulturalnych i rekreacyjnych, integrujących mieszkańców:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Pikniki i festyny integracyjne • Zajęcia i warsztaty dla dzieci i młodzieży na świetlicy w Świętnie
<p>Szacowana wartość przedsięwzięcia</p>	<p>6 mln zł</p>
<p>Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia</p>	<p>Budżet gminy Środki UE Budżet powiatu Budżet województwa</p>
<p>Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia (lata)</p>	<p>2024-2034</p>
<p>Prognozowane rezultaty (efekty) przedsięwzięcia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zapewnienie mieszkańcom atrakcyjnego miejsca spędzania wolnego czasu • Poprawa warunków podróżowania na terenie miejscowości • Poprawa bezpieczeństwa mieszkańców i turystów • Ograniczenie emisji szkodliwych substancji do atmosfery • Integracja mieszkańców
<p>Wskaźniki produktu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wyremontowane i przebudowane obiekty – 2 szt. • Wyremontowane i przebudowane drogi – 2,3 km • Wybudowane chodniki – 1,8 km (żaden odcinek nie będzie miał powyżej 1 km) • Pikniki i festyny integracyjne – 20 rocznie

Wskaźniki rezultatu	<ul style="list-style-type: none">• Liczba osób, korzystających z wyremontowanych i przebudowanych obiektów – 1.000 rocznie• Liczba nowych wydarzeń, odbywających się na terenie wyremontowanych i przebudowanych obiektów - 10 rocznie• Liczba osób, korzystających z wyremontowanych i przebudowanych dróg – 3.000 rocznie• Liczba osób, korzystających z wybudowanych chodników – 5.000 rocznie
----------------------------	---

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 26. Tabela przedsięwzięcia podstawowego nr 4

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE NR 4	
Tytuł przedsięwzięcia	Organizacja Wolsztyńskiego Międzypokoleniowego Centrum Kultury
Sfera oddziaływania	<u>Społeczna, Techniczna, Środowiskowa, Gospodarcza, Przestrzennie-funkcjonalna</u>
Komplementarność problemowa	Przedsięwzięcie podstawowe nr 1. Modernizacja turystycznej infrastruktury kolejowej na terenie gminy Wolsztyn wraz z organizacją wydarzeń kulturalnych i rekreacyjnych
Cel rewitalizacji	Cel 1. Ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego oraz aktywizacja i integracja mieszkańców Cel 3. Budowa i modernizacja infrastruktury społecznej i komunalnej
Kierunek działań rewitalizacyjnych	Kierunek działań 1.2. Aktywizacja i integracja mieszkańców Kierunek działań 3.1. Modernizacja obiektów i miejsc użyteczności publicznej
Podmiot realizujący przedsięwzięcie	Gmina Wolsztyn
Podmioty współpracujące/partnerzy	Wolsztyński Dom Kultury
Lokalizacja przedsięwzięcia	Wolsztyn, ul. Komorowska, działki nr 1083 i 1086
Uzasadnienie przedsięwzięcia	<p>Przedsięwzięcie odpowiada w szczególności na następujące potrzeby rewitalizacyjne: zwiększenie skali aktywności i integracji społecznej, zwiększenie oferty zagospodarowania czasu wolnego młodzieży, zmniejszenie skali uzależnień (alkoholizm, narkotyki), rozwój infrastruktury kultury i integracji mieszkańców, oraz rozwój infrastruktury kultury i integracji mieszkańców.</p> <p>Celem przedsięwzięcia jest stworzenie Wolsztyńskiego Międzypokoleniowego Centrum Kultury, aby każda grupa wiekowa społeczności lokalnej mogła znaleźć dla siebie atrakcyjną ofertę w celu poszerzenia swoich zainteresowań lub nabywania nowych umiejętności z różnych dziedzin szeroko rozumianej kultury i sztuki.</p> <p>Obecna placówka Wolsztyńskiego Domu Kultury jest zaadaptowana ze starego budynku i dzielona z Państwową Szkołą Muzyczną I stopnia, co powoduje, że nie ma wystarczającej liczby sal potrzebnych do prowadzenia zajęć dla dzieci, młodzieży i dorosłych (szczególnie sal tanecznych z odpowiednim parkietem i lustrami), podczas gdy zainteresowanie ofertą kulturalną z roku na rok jest coraz większe. Jest tu tylko jedna sala prób dla sekcji tanecznych, jedna mała sala ćwiczeń wokalnych, mała pracownia techniczna.</p>

W związku z tym, że jest to stara zabudowa, objęta nadzorem konserwatora zabytków, występują duże problemy z dostosowaniem budynku do osób niepełnosprawnych, które chciałyby korzystać z oferty kulturalnej i czynnie uczestniczyć w zajęciach i imprezach.

Planowane jest rozszerzenie działalności o nowe zajęcia dla najmłodszych (np. sensoplastyka, spotkania młodych mam), a także seniorów. W Domu Kultury prężnie działa Wolsztyński Uniwersytet Trzeciego Wieku. Niestety z uwagi na brak pomieszczeń, część zajęć musi odbywać się w różnych częściach Wolsztyna, co często utrudnia niektórym członkom udział w nich.

Ponadto istnieje duże zainteresowanie wydarzeniami, takimi jak koncerty rockowe, występy znanych kabaretów, spektakle teatralne z rozbudowaną scenografią, co wymaga większej sceny, większej liczby miejsc na widowni i większego zaplecza scenicznego niż obecnie.

W gminie prężnie działa Zespół Pieśni i Tańca „Kębłowo”, który liczy ponad 130 osób, w tym grupy taneczne i kapela, i odnosi sukcesy, koncertując w kraju i za granicą. Istnieje także 10 sekcji tanecznych z ponad 150 osami.

Brak dużej sali widowiskowej skutkuje tym, iż zespoły nie mogą w całości zaprezentować się na scenie, ponieważ się nie mieszczą.

W ciągu roku szkolnego Wolsztyński Dom Kultury prowadzi edukację dzieci, młodzieży oraz dorosłych – istnieje wiele ciekawych sekcji, zespołów i kół zainteresowań (m.in. sekcje wokalne, taneczne, plastyczne, techniczne, rękodzielnicze, wędkarstwo, sekcja szachowa, nauki gry na gitarze, keyboardzie, ZUMBA dla dorosłych). W ośrodku odbywają się także próby Teatru FOKUS oraz zespołu Dixie Kings Wolsztyn. Co tydzień w zajęciach bierze udział około 500 osób.

W obiekcie działa również Galeria Promocje, gdzie co jakiś czas odbywają się wernisaże, jednak jest to pomieszczenie, które spełnia również rolę sali zajęć plastycznych, co nie do końca jest dobrym rozwiązaniem. Celem jest stworzenie miejsca, gdzie będzie można zwiedzać galerię obrazów, a przy okazji posłuchać muzyki i napić się kawy, herbaty.

Z uwagi na to, że budynek jest położony w ścisłej zabudowie, kolejnym dużym problemem jest brak miejsc parkingowych dla osób odwiedzających ośrodek kultury. Proponowana lokalizacja nowego obiektu na pewno zapewni swobodny dojazd i wystarczającą liczbę miejsc parkingowych.

W nowym Wolsztyńskim Międzypokoleniowym Centrum Kultury znajdzie się także miejsce dla stowarzyszeń działających w Wolsztynie. Swoją siedzibę będzie miała Powiatowa Wolsztyńska Orkiestra Dęta, która również obecnie nie posiada swojego stałego miejsca prób.

	Nowy dom kultury poprzez odpowiednią liczbę dobrze wyposażonych sal zajęciowych zapewniać ma bezpieczeństwo i komfort osobom uczestniczącym w zajęciach.
Opis oraz zakres rzeczowy realizowanych zadań w ramach przedsięwzięcia	<p>Zadanie 1 – Budowa nowego budynku Centrum Kultury</p> <ul style="list-style-type: none"> • Budowa obiektu • Wyposażenie obiektu • Zagospodarowanie terenu wokół obiektu <p>Zadanie 2 – Organizacja wydarzeń w obiekcie – zwiększenie skali działalności</p> <ul style="list-style-type: none"> • Stworzenie miejsca dla każdego, bez względu na wiek • Poprawa bezpieczeństwa osób uczestniczących w zajęciach • Poszerzenie oferty kulturalnej o wydarzenia na większą skalę, tj. koncerty, kabarety, spektakle, musicale i widowiska - większa i dobrze wyposażona sala widowiskowa wraz z odpowiednim zapleczem • Stworzenie miejsca dla wolsztyńskich stowarzyszeń • Rozszerzenie oferty zajęć dla najmłodszych i seniorów • Rozwinięcie działalności Galerii Promocje, gdzie lokalni artyści mogliby wystawiać i sprzedawać swoje prace
Szacowana wartość przedsięwzięcia	25 mln zł
Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia	Budżet gminy Środki UE Budżet państwa (MKiDN)
Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia (lata)	2026-2028
Prognozowane rezultaty (efekty) przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> • Zapewnienie mieszkańcom atrakcyjnego miejsca spędzania wolnego czasu • Rozszerzenie oferty kulturalnej • Zapewnienie miejsca na zajęciach większej liczbie osób • Rozwój lokalnych stowarzyszeń, zrzeszenie ich w jednym miejscu • Aktywizacja społeczności w każdym wieku • Stworzenie profesjonalnych pracowni, np. studia nagrań, pracowni rzeźbiarskiej, galerii, sal tanecznych • Organizacja większej ilości warsztatów zróżnicowanych wiekowo
Wskaźniki produktu	<ul style="list-style-type: none"> • Wybudowany obiekt – 1 szt. • Wyposażenie obiektu – 1 kpl.
Wskaźniki rezultatu	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób, korzystających z centrum kultury – wzrost o 100 os./rok

	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba nowych wydarzeń, odbywających się na terenie CK – 20 wydarzeń rocznie
--	--

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 27. Tabela przedsięwzięcia podstawowego nr 5

PRZEDSIĘWZIĘCIE PODSTAWOWE NR 5	
Tytuł przedsięwzięcia	Poprawa warunków do uprawiania sportu i rekreacji poprzez modernizację obiektów Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Wolsztynie
Sfera oddziaływania	<u>Społeczna, Techniczna, Środowiskowa, Gospodarcza, Przestrzenno-funkcjonalna</u>
Komplementarność problemowa	Przedsięwzięcie podstawowe nr 1. Modernizacja turystycznej infrastruktury kolejowej na terenie gminy Wolsztyn wraz z organizacją wydarzeń kulturalnych i rekreacyjnych Przedsięwzięcie podstawowe nr 2. Modernizacja zespołu parkowo-pałacowego w Wolsztynie - etap II
Cel rewitalizacji	Cel 1. Ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego oraz aktywizacja i integracja mieszkańców Cel 2. Wzrost atrakcyjności turystycznej oraz rozwój lokalnej przedsiębiorczości Cel 3. Budowa i modernizacja infrastruktury społecznej i komunalnej
Kierunek działań rewitalizacyjnych	Kierunek działań 1.2. Aktywizacja i integracja mieszkańców Kierunek działań 2. 1. Rozwój infrastruktury oraz oferty rekreacyjnej i turystycznej Kierunek działań 3.1. Modernizacja obiektów i miejsc użyteczności publicznej
Podmiot realizujący przedsięwzięcie	Gmina Wolsztyn
Podmioty współpracujące/partnerzy	Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Wolsztynie
Lokalizacja przedsięwzięcia	Pływalnia Miejska – ul. Komorowska 2
Uzasadnienie przedsięwzięcia	Przedsięwzięcie odpowiada w szczególności na następujące potrzeby rewitalizacyjne: zwiększenie skali aktywności i integracji społecznej, zwiększenie oferty zagospodarowania czasu wolnego młodzieży, rozwój infrastruktury rekreacyjno-sportowej i wypoczynkowej oraz rozwój infrastruktury rekreacyjno-sportowej i wypoczynkowej. Przedsięwzięcie dotyczy modernizacji elektrycznej i ciepłej w obiekcie Pływalni Miejskiej w Wolsztynie - wprowadzenie dodatkowych źródeł zasilania

	<p>Obiekt powstał w 2008 r. Technologia oraz infrastruktura elektryczna i ciepła jest już przestarzała, przez co generuje olbrzymie koszty utrzymania dla Gminy Wolsztyn. Pływalnia jest bardzo ważnym punktem sportowo-rekreacyjnym w Wolsztynie. Korzystają z niej kluby sportowe, szkółki pływackie oraz klienci indywidualni.</p> <p>Frekwencja w 2022 r. wyniosła 138 tys. wejść, a w 2023 r. - 147 tys. wejść.</p>
<p>Opis oraz zakres rzeczowy realizowanych zadań w ramach przedsięwzięcia</p>	<p>Modernizacja elektryczna i ciepła w obiekcie Pływalni Miejskiej w Wolsztynie - wprowadzenie dodatkowych źródeł zasilania</p> <p>Zadanie 1 – Prace techniczne:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Modernizacja źródeł energii elektrycznej i ciepłej poprzez wprowadzenie dodatkowych źródeł zasilania: <ul style="list-style-type: none"> – kotła kogeneracyjnego 50 kw elektryczne /104kw grzewcze – 2 szt. – pompa ciepła 80 kw - 3szt. – turbiny wiatrowe z pionową osią obrotu 10kw – 3szt. <p>Zadanie 2 – Organizacja wydarzeń sportowych i rekreacyjnych:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Cykl zawodów pływackich Grand Prix Wolsztyna w pływaniu • Nauki pływania w ramach zajęć szkolnych • Szkolenia z wodnego ratownictwa medycznego • Nauki pływania dla mieszkańców • Organizacja zajęć dodatkowych aktywizujących seniorów
<p>Szacowana wartość przedsięwzięcia</p>	<p>Modernizacja Pływalni - 3,5 mln zł</p>
<p>Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia</p>	<p>Budżet gminy Środki UE Budżet państwa (MSiT)</p>
<p>Ramy czasowe realizacji przedsięwzięcia (lata)</p>	<p>2024 - 2026</p>
<p>Prognozowane rezultaty (efekty) przedsięwzięcia</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zapewnienie mieszkańcom atrakcyjnego miejsca spędzania wolnego czasu • Rozwój psychofizyczny dzieci i młodzieży • Promowanie zdrowego stylu życia mieszkańców gminy Wolsztyn • Zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców dzięki programowi nauki pływania • Modernizacja pozwoli zwiększyć dostępność do obiektu, poprzez wprowadzenia atrakcyjnej cenie wejściówki
<p>Wskaźniki produktu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Wyremontowane obiekty – 1 szt. • Wprowadzenie dodatkowych źródeł zasilania: <ul style="list-style-type: none"> – kotła kogeneracyjnego 50 kw elektryczne /104kw grzewcze – 2 szt.

	<ul style="list-style-type: none"> – pompa ciepła 80 kw - 3szt. – turbiny wiatrowe z pionową osią obrotu 10kw – 3szt.
<p>Wskaźniki rezultatu</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób, korzystających z wyremontowanych obiektów, prognoza na 2024 r. - 150 tys. korzystających rocznie • Liczba nowych wydarzeń, odbywających się na terenie wyremontowanych obiektów - do 15 wydarzeń rocznie (oszczędności w eksploatacji pozwolą na przeznaczenie większych środków na organizację nowych wydarzeń) • Oszczędność energetyczna – ok. 20-30% (dokładna będzie znana po przeprowadzeniu audytu energetycznego)

Źródło: Opracowanie własne

Wszystkie wyżej opisane przedsięwzięcia i wchodzące w ich skład zadania będą zrealizowane w sposób, zapewniający dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

8. CHARAKTERYSTYKA POZOSTAŁYCH DOPUSZCZALNYCH PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

W programie rewitalizacji ujęto także **pozostałe, dopuszczalne przedsięwzięcia rewitalizacyjne**, charakteryzujące się mniejszą skalą oddziaływania, ale, podobnie jak przedsięwzięcia podstawowe, realizujące w wysokim stopniu cele programu.

Do pozostałych, dopuszczalnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych należą:

1. Budowa nowej siedziby Ośrodka Pomocy Społecznej w Wolsztynie
2. Zagospodarowanie poddasza i terenu wokół Szkoły Podstawowej nr 2 w Wolsztynie
3. Termomodernizacja budynków wielorodzinnych
4. Program wymiany nieekologicznych źródeł ciepła i usuwania wyrobów zawierających azbest
5. Program „Bezpieczna gmina”
6. Realizacja działań w ramach Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii
7. Modernizacja i remonty budynków na obszarze rewitalizacji
8. Poprawa stanu infrastruktury drogowej i okołodrogowej na obszarze rewitalizacji.

Poniżej, w formie tabelarycznej przedstawiono **charakterystykę pozostałych przedsięwzięć rewitalizacyjnych**.

Tabela 28. Tabela pozostałego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 1

PRZEDSIĘWZIĘCIE POZOSTAŁE NR 1	
Tytuł przedsięwzięcia	Budowa nowej siedziby Ośrodka Pomocy Społecznej w Wolsztynie
Sfera oddziaływania	<u>Społeczna, Techniczna</u> , Środowiskowa, Gospodarcza, Przestrzennie-funkcjonalna
Komplementarność problemowa	Przedsięwzięcie pozostałe nr 6. Realizacja działań w ramach Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii
Cel rewitalizacji	Cel 1. Ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego oraz aktywizacja i integracja mieszkańców Cel 3. Budowa i modernizacja infrastruktury społecznej i komunalnej
Kierunek działań rewitalizacyjnych	Kierunek działań 1.1. Wsparcie najbardziej potrzebujących grup mieszkańców Kierunek działań 3.1. Modernizacja obiektów i miejsc użyteczności publicznej
Lokalizacja przedsięwzięcia	Wolsztyn, ul. Komorowska (dz. nr 33/4)
Podmiot realizujący przedsięwzięcie	Gmina Wolsztyn
Podmioty współpracujące/partnerzy	Ośrodek Pomocy Społecznej
Szacowana wartość przedsięwzięcia	8,7 mln zł
Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia	Budżet gminy Środki UE
Charakterystyka przedsięwzięcia oraz prognozowane rezultaty	Ośrodek Pomocy Społecznej obecnie zajmuje dwa budynki stanowiące własność gminy Wolsztyn. W budynku przy ulicy 5-ego Stycznia 47 mieści się Dział Świadczeń, Dział Organizacji i Kadr oraz Dział Finansowo-Księgowy, natomiast przy ulicy Komorowskiej 1B Dział Pomocy Społecznej oraz Dzienny Dom „Senior+”. Budynek mieszczący się przy ul. 5-go Stycznia pełnił wcześniej funkcję obiektu mieszkalnego, powierzchnia użytkowa budynku wynosi 176,20 m ² . Budynek jest bardzo stary, obiekt nie zapewnia dostępności architektonicznej, nie jest dostosowany do potrzeb osób ze szczególnymi potrzebami. W budynku są zbyt wąskie korytarze oraz wąskie strome schody,

które uniemożliwiają klientom dostęp do pomieszczeń znajdujących się w głębi oraz na piętrze budynku. W związku z tym obsługa klientów odbywa się w jedynym przystosowanym pomieszczeniu. Budynek jest zawilgocony, wyczuwalny jest zapach wilgoci. W 2011 roku w budynku zainstalowana została instalacja gazowa i kocioł gazowy, wcześniej obiekt ogrzewany był elektrycznie.

Z uwagi na zwiększające się obowiązki, jakie realizuje ośrodek, zwiększyła się liczba zatrudnionych pracowników, których obiekt przy ul. 5-go Stycznia nie był w stanie pomieścić. Z uwagi na powyższe częściowo pracownicy Działu Pomocy Społecznej (pracownicy socjalni) przeniesieni zostali na ul. Komorowską, gdzie warunki lokalowe (zbyt mała powierzchnia) budzą szereg zastrzeżeń. Dział Pomocy Społecznej to sekcja pomocy środowiskowej, sekcja asysty rodzinnej, a także sekcja ds. przeciwdziałania przemocy domowej. Osoby realizujące usługi opiekuńcze oraz asystenci rodzinni pozostali w lokalizacji przy ul. 5-go Stycznia.

Umieszczenie wszystkich pracowników działu w jednej lokalizacji przyczyni się do poprawy warunków pracy pracowników, szybszego przepływu informacji, zwiększenia jakości usług i stałego, osobistego kontaktu pracowników. Niewątpliwie to połączenie będzie wartością dodaną dla klientów pomocy społecznej. Na przestrzeni lat, w związku z przemianami społecznymi i gospodarczymi w kraju, znacząco zmieniła się specyfika pracy ośrodka, wychodząc naprzeciw potrzebom i oczekiwaniom mieszkańców gminy rozwijając zakres świadczonych usług. Oprócz wypłaty świadczeń pieniężnych wzrosło zapotrzebowanie na szeroko rozumianą pracę socjalną, poradnictwo specjalistyczne (psychologiczne, socjalne, prawne) oraz działania pedagogizujące i terapeutyczne.

Ponadto warto wskazać, iż przy ośrodku funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny oraz Punkt Konsultacyjny dla Ofiar Przemocy. Specyfika wykonywanych zadań wymaga stworzenia odpowiednich warunków i zaplecza lokalowego dla pracy specjalistów. Dużym utrudnieniem jest logistyka i organizacja pracy związana z przepływem dokumentacji pomiędzy dwoma budynkami.

Dla Klienta lokalizacja ośrodka w dwóch budynkach wydłuża załatwianie spraw - z jednego budynku klient kierowany jest do drugiego, odległego budynku. Lokalizacja budynku w centrum miasta generuje dla klientów dodatkowe koszty opłaty za parking.

Zadania:

- Budowa nowej siedziby, tym:
 - 15 pomieszczeń biurowych
 - 6 pomieszczeń do pracy z klientem (praca Punktu Konsultacyjnego, asystentury rodzinnej, poradnictwa specjalistycznego)
 - Sala konferencyjna
 - Archiwum
 - Kasa
 - Serwerownia

- Prowadzenie:
 - zadań administracyjnych związanych z realizacją ustaw i programów rządowych
 - realizacja programów osłonowych i projektów na rzecz mieszkańców gminy
 - konsultacje specjalistyczne w ramach Punktu Konsultacyjnego dla Ofiar Przemocy
 - działalność wspierająco-terapeutyczna dla rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych

Prognozowane rezultaty:

- Poprawa warunków pracy
- Poprawa warunków obsługi klientów, w tym osób ze szczególnymi potrzebami
- Dostęp klienta do wszystkich działów w jednym budynku
- Ułatwiony dostęp do instytucji
- Umożliwienie zwiększenia skali usług o charakterze; wspierającym (dalszy rozwój zakresu świadczonych usług)

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 29. Tabela pozostałego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 2

PRZEDSIĘWZIĘCIE POZOSTAŁE NR 2	
Tytuł przedsięwzięcia	Zagospodarowanie poddasza i terenu wokół Szkoły Podstawowej nr 2 w Wolsztynie
Sfera oddziaływania	<u>Spoleczna, Techniczna</u> , Środowiskowa, Gospodarcza, <u>Przestrzennie-funkcjonalna</u>
Komplementarność problemowa	Przedsięwzięcie podstawowe nr 4. Organizacja Wolsztyńskiego Międzypokoleniowego Centrum Kultury
Cel rewitalizacji	Cel 1. Ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego oraz aktywizacja i integracja mieszkańców Cel 3. Budowa i modernizacja infrastruktury społecznej i komunalnej
Kierunek działań rewitalizacyjnych	Kierunek działań 1.2. Aktywizacja i integracja mieszkańców Kierunek działań 3.1. Modernizacja obiektów i miejsc użyteczności publicznej
Lokalizacja przedsięwzięcia	Wolsztyn, ul. Wschowska 15
Podmiot realizujący przedsięwzięcie	Gmina Wolsztyn
Podmioty współpracujące/partnerzy	-
Szacowana wartość przedsięwzięcia	1,0 mln zł
Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia	Budżet gminy Środki UE
Charakterystyka przedsięwzięcia oraz prognozowane rezultaty	Zaplanowane działania mają na celu poprawę warunków działalności opiekuńczo-wychowawczej i terapeutycznej organizowanej przez szkołę. Ma na celu eliminowanie problemów funkcjonowania społeczno-emocjonalnego wychowanków oraz nawiązanie współpracy ze środowiskiem lokalnym. <u>Zadania:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Zagospodarowanie poddasza: <ul style="list-style-type: none"> – Stworzenie strefy relaksu – Remont toalet • Realizacja działań (wykorzystanie pomieszczeń): <ul style="list-style-type: none"> – Prowadzenie świetlicy – Realizacja programów profilaktycznych

- Prowadzenie świetlicy socjoterapeutycznej (dla dzieci z grup ryzyka)
- Organizowanie wystaw lokalnych artystów
- Prowadzenie działalności opiekuńczo-wychowawczej i terapeutycznej
- Zagospodarowanie terenu wokół szkoły:
 - Wymiana nawierzchni na dziedzińcu szkoły
 - Wymiana nawierzchni przy boiskach sportowych
- Wykorzystanie zagospodarowanego terenu:
 - Wykorzystanie dziedzińca jako miejsca spotkań
 - Rozwijanie aktywności społecznej, uczenie się kształtowania więzi z innymi i inicjowania interakcji społecznych, nauka dialogu, konwersacji, dyskusowania, aktywnego słuchania, kompromisu, negocjacji, rozwiązywania konfliktów oraz akceptowania przyjętych zasad podporządkowywania się im podczas przerw szkolnych i w godzinach pozalekcyjnych

Prognozowane rezultaty:

- Poprawa warunków pracy świetlicy
- Stworzenie warunków do realizacji programów społecznych
- Integracja lokalnej społeczności w okresie wiosenno-letnim z wykorzystaniem terenu wokół placówki
- Łagodzenie niedostatków wychowawczych i eliminowanie zaburzeń zachowań
- Poprawa społecznego funkcjonowania dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych
- Integracja społeczności szkolnej w czasie festiwali organizowanych przez szkołę

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 30. Tabela pozostałego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 3

PRZEDSIĘWZIĘCIE POZOSTAŁE NR 3	
Tytuł przedsięwzięcia	Termomodernizacja budynków wielorodzinnych
Sfera oddziaływania	<u>Spoleczna, Techniczna, Środowiskowa</u> , Gospodarcza, Przestrzenno-funkcjonalna
Komplementarność problemowa	Przedsięwzięcie podstawowe nr 7. Modernizacja i remonty kamienic
Cel rewitalizacji	Cel 3. Budowa i modernizacja infrastruktury społecznej i komunalnej
Kierunek działań rewitalizacyjnych	Kierunek działań 3.1. Modernizacja obiektów i miejsc użyteczności publicznej
Lokalizacja przedsięwzięcia	Wolsztyn, ulice: Drzymały 1, Gajewskich 44, Wschowska 24, Wschowska 32, Spokojna 23
Podmiot realizujący przedsięwzięcie	Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Wolsztynie
Podmioty współpracujące/partnerzy	Brak
Szacowana wartość przedsięwzięcia	ul. Drzymały 1 – 292.600 zł ul. Gajewskich 44 – 190.300 zł ul. Wschowska 24 – 170.600 zł ul. Wschowska 32 – 257.600 zł ul. Spokojna 23 – 318.400 zł (doliczono docieplenie stropodachu)
Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia	Środki własne gminy Środki unijne
Charakterystyka przedsięwzięcia oraz prognozowane rezultaty	Obecnie budynki nie spełniają aktualnych norm w zakresie ochrony cieplnej budynków mieszkalnych. Brakuje odpowiedniej izolacji termicznej przegród budowlanych, stolarka otworowa wykazuje znaczne ślady zużycia i odbiega od obecnych standardów energetycznych. <u>Zadania:</u> <ul style="list-style-type: none"> • Docieplenie ścian • Wymiana stolarki okiennej • Docieplenie stropodachu • Wykonanie dokumentacji projektowej oraz wymaganych audytów

	<p><u>Prognozowane rezultaty:</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Zmniejszenie zużycia energii cieplnej – ok. 30-50%• Zmniejszenie emisji szkodliwych substancji do atmosfery
--	--

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 31. Tabela pozostałego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 4

PRZEDSIĘWZIĘCIE POZOSTAŁE NR 4	
Tytuł przedsięwzięcia	Program wymiany nieekologicznych źródeł ciepła i usuwania wyrobów zawierających azbest
Sfera oddziaływania	Społeczna, <u>Techniczna</u> , <u>Środowiskowa</u> , Gospodarcza, Przestrzennie-funkcjonalna
Komplementarność problemowa	Przedsięwzięcie podstawowe nr 7. Modernizacja i remonty kamienic
Cel rewitalizacji	Cel 3. Budowa i modernizacja infrastruktury społecznej i komunalnej
Kierunek działań rewitalizacyjnych	Kierunek działań 3.1. Modernizacja obiektów i miejsc użyteczności publicznej
Lokalizacja przedsięwzięcia	Cały obszar rewitalizacji
Podmiot realizujący przedsięwzięcie	Gmina Wolsztyn
Podmioty współpracujące/partnerzy	-
Szacowana wartość przedsięwzięcia	1,7 mln
Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia	Budżet gminy Środki WFOŚiGW w Poznaniu
Charakterystyka przedsięwzięcia oraz prognozowane rezultaty	<p>Na obszarze rewitalizacji występuje wiele nieefektywnych kotłowni na paliwo stałe, będące źródłem niskiej emisji, spowodowanej głównie słabą jakością pieców i spalnego węgla. Ponadto istnieje niska świadomość ekologiczna w zakresie szkodliwości substancji będących efektem spalania śmieci i niskiej jakości opału. Ponadto istnieją obiekty budowlane, których dachy kryte są wyrobami zawierającymi azbest. Powoduje to zagrożenia środowiskowe oraz niebezpieczeństwa dla społeczności lokalnej spowodowane emisją szkodliwych substancji do atmosfery.</p> <p><u>Zadania:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Uruchomienie programu dofinansowań wymiany źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych • Usuwanie wyrobów zawierających azbest z obiektów budowlanych • Edukacja ekologiczna podnosząca świadomość mieszkańców

	<p><u>Prognozowane rezultaty:</u></p> <ul style="list-style-type: none">• Ograniczenie niskiej emisji do atmosfery dzięki wymianie 300 szt. kotłów węglowych• Wyeliminowanie zagrożenia środowiskowego dzięki usunięciu 100 ton wyrobów azbestowych• Podniesienie poziomu świadomości ekologicznej mieszkańców
--	--

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 32. Tabela pozostałego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 5

PRZEDSIĘWZIĘCIE POZOSTAŁE NR 5	
Tytuł przedsięwzięcia	Program „Bezpieczna gmina”
Sfera oddziaływania	<u>Spoleczna</u> , <u>Techniczna</u> , <u>Środowiskowa</u> , <u>Gospodarcza</u> , <u>Przestrzenno-funkcjonalna</u>
Komplementarność problemowa	Przedsięwzięcie podstawowe nr 8. Poprawa stanu infrastruktury drogowej i okołodrogowej na obszarze rewitalizacji
Cel rewitalizacji	Cel 3. Budowa i modernizacja infrastruktury społecznej i komunalnej
Kierunek działań rewitalizacyjnych	Kierunek działań 3.1. Modernizacja obiektów i miejsc użyteczności publicznej Kierunek działań 3.2. Remonty dróg oraz modernizacja infrastruktury okołodrogowej
Lokalizacja przedsięwzięcia	Cały obszar rewitalizacji
Podmiot realizujący przedsięwzięcie	Gmina Wolsztyn
Podmioty współpracujące/partnerzy	-
Szacowana wartość przedsięwzięcia	360 tys. zł
Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia	Budżet gminy
Charakterystyka przedsięwzięcia oraz prognozowane rezultaty	<p>Na obszarze rewitalizacji występują braki w oświetleniu ciągów drogowych oraz miejsca, w których brakuje kamer monitoringu wizyjnego. Powoduje to różnego rodzaju niebezpieczeństwa dla społeczności lokalnej – od zagrożeń komunikacyjnych po ryzyko występowania przestępczości.</p> <p><u>Zadania:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowa systemu monitoringu miejskiego • Oświetlenie uliczne – modernizacja istniejącego i montaż nowych punktów oświetlenia drogowego <p><u>Prognozowane rezultaty:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Poprawa poczucia bezpieczeństwa mieszkańców na OR • Zmniejszenie liczby przestępstw • Zmniejszenie zużycia energii elektrycznej

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 33. Tabela pozostałego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 6

PRZEDSIĘWZIĘCIE POZOSTAŁE NR 6	
Tytuł przedsięwzięcia	Realizacja działań w ramach Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii
Sfera oddziaływania	Spółeczna, Techniczna, Środowiskowa, Gospodarcza, Przestrzennie-funkcjonalna
Komplementarność problemowa	Przedsięwzięcie pozostałe nr 1. Budowa nowej siedziby Ośrodka Pomocy Społecznej w Wolsztynie
Cel rewitalizacji	Ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego oraz aktywizacja i integracja mieszkańców
Kierunek działań rewitalizacyjnych	Kierunek działań 1.1. Wsparcie najbardziej potrzebujących grup mieszkańców Kierunek działań 1.2. Aktywizacja i integracja mieszkańców
Lokalizacja przedsięwzięcia	Cały obszar rewitalizacji
Podmiot realizujący przedsięwzięcie	Gmina Wolsztyn
Podmioty współpracujące/partnerzy	Organizacje pozarządowe
Szacowana wartość przedsięwzięcia	Ok. 1,0 mln zł / rok
Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia	Budżet gminy
Charakterystyka przedsięwzięcia oraz prognozowane rezultaty	<p>Realizacja przedsięwzięcia wynika z pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji oraz wskazanej skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych w sferze społecznej.</p> <p><u>Zadania:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Programy profilaktyczno-edukacyjne w szkołach i jednostkach kultury • Prowadzenie świetlic z programem opiekuńczo-wychowawczym • Pozalekcyjne zajęcia sportowe • Konsultacje i poradnictwo lekarzy, specjalistów, terapeutów, prawników <p><u>Prognozowane rezultaty:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Niski odsetek osób pobierających zasiłki

	<ul style="list-style-type: none">• Niższy poziom problemów psychicznych, wychowawczych, uzależnień• Niższy poziom ubóstwa, bezrobocia, przemocy w rodzinie, przestępczości, wandalizmu• Niski odsetek „Niebieskich kart”• Niski odsetek uczniów szkół podstawowych bez promocji do klasy wyższej, w tym niekończących szkoły
--	--

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 34. Tabela pozostałego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 7

PRZEDSIĘWZIĘCIE POZOSTAŁE NR 7	
Tytuł przedsięwzięcia	Modernizacja oraz remonty budynków na obszarze rewitalizacji
Sfera oddziaływania	Społeczna, <u>Techniczna</u> , <u>Środowiskowa</u> , Gospodarcza, Przestrzennie-funkcjonalna
Komplementarność problemowa	Przedsięwzięcie pozostałe nr 3. Termomodernizacja budynków wielorodzinnych
Cel rewitalizacji	Cel 3. Budowa i modernizacja infrastruktury społecznej i komunalnej
Kierunek działań rewitalizacyjnych	Kierunek działań 3.1. Modernizacja obiektów i miejsc użyteczności publicznej
Lokalizacja przedsięwzięcia	Cały obszar rewitalizacji
Podmiot realizujący przedsięwzięcie	Gmina Wolsztyn, inwestorzy prywatni
Podmioty współpracujące/partnerzy	-
Szacowana wartość przedsięwzięcia	3 mln zł
Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia	Budżet gminy Środki prywatnych inwestorów Środki unijne Środki z budżetu państwa
Charakterystyka przedsięwzięcia oraz prognozowane rezultaty	<p><u>Zadania:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • modernizacje i remonty elewacji • remonty i modernizacje dachów • wymiana stolarki okiennej i drzwiowej • remonty i modernizacje instalacji wewnętrznych, w tym systemów centralnego ogrzewania i przygotowania ciepłej wody <p><u>Prognozowane rezultaty:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Poprawa warunków mieszkaniowych • Zwiększenie wartości nieruchomości • Zmniejszenie kosztów utrzymania nieruchomości • Poprawa jakości powietrza

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 35. Tabela pozostałego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 8

PRZEDSIĘWZIĘCIE POZOSTAŁE NR 8	
Tytuł przedsięwzięcia	Poprawa stanu infrastruktury drogowej i okołodrogowej na obszarze rewitalizacji
Sfera oddziaływania	Społeczna, <u>Techniczna</u> , Środowiskowa, Gospodarcza, <u>Przestrzennie-funkcjonalna</u>
Komplementarność problemowa	Przedsięwzięcie pozostałe nr 5. „Program Bezpieczna Gmina”
Cel rewitalizacji	Cel 3. Budowa i modernizacja infrastruktury społecznej i komunalnej
Kierunek działań rewitalizacyjnych	Kierunek działań 3.2. Remonty dróg oraz budowa i modernizacja infrastruktury okołodrogowej
Lokalizacja przedsięwzięcia	Cały obszar rewitalizacji
Podmiot realizujący przedsięwzięcie	Gmina Wolsztyn
Podmioty współpracujące/partnerzy	Powiat Wolsztyński Województwo Wielkopolskie
Szacowana wartość przedsięwzięcia	7 mln zł
Planowane źródła finansowania przedsięwzięcia	Budżet gminy Środki unijne Środki z budżetu państwa
Charakterystyka przedsięwzięcia oraz prognozowane rezultaty	<p>Realizacja przedsięwzięcia wynika z pogłębionej diagnozy obszaru rewitalizacji oraz wskazanej skali i charakteru potrzeb rewitalizacyjnych w sferze społecznej. Wykazały one, że na obszarze rewitalizacji istnieją znaczące deficyty i potrzeby, związane z poprawą stanu dróg, budowy chodników i dróg rowerowych (na podobszarze wiejskim), budowy oświetlenia oraz zwiększenia liczby miejsc parkingowych.</p> <p>Potrzeby te w dużej mierze zostaną zaspokojone w ramach realizacji przedsięwzięć podstawowych nr 1 i 3 oraz przedsięwzięcia pozostałego nr 5.</p> <p>W ramach realizacji niniejszego przedsięwzięcia planowane jest przeprowadzenie remontów kilkunastu odcinków ulic w mieście oraz zwiększenie liczby miejsc parkingowych.</p> <p><u>Prognozowane rezultaty:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Poprawa warunków poruszania się po drogach

- Zwiększenie bezpieczeństwa na drogach
- Zmniejszenie kosztów utrzymania dróg

Źródło: Opracowanie własne

Wszystkie wyżej opisane przedsięwzięcia i wchodzące w ich skład zadania będą zrealizowane w sposób, zapewniający dostępność osobom ze szczególnymi potrzebami, o których mowa w ustawie z dnia 19 lipca 2019 r. o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami.

Wyjątkiem będzie tutaj jedynie przedsięwzięcie uzupełniające nr 2. „Zagospodarowanie poddasza i terenu wokół Szkoły Podstawowej nr 2 w Wolsztynie”, ponieważ nie ma możliwości zapewnienia dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami do poddasza budynku.

9. MECHANIZMY INTEGROWANIA DZIAŁAŃ, O KTÓRYCH MOWA W PKT. 7, ORAZ PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Komplementarność to kluczowa cecha programów rewitalizacji. Rewitalizacja jest procesem przemiany wyznaczonego obszaru gminy, który charakteryzuje się szczególną koncentracją problemów, w tym przede wszystkim społecznych. W programie rewitalizacji należy zatem zastosować mechanizmy zapewnienia komplementarności pomiędzy poszczególnymi przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym programem w następujących wymiarach: przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym oraz źródeł finansowania.

Komplementarność przedsięwzięć rewitalizacyjnych na potrzeby opracowania programu rewitalizacji należy rozumieć jako **wzajemne dopełnianie się interwencji, prowadzące do osiągnięcia wcześniej wyznaczonych celów rewitalizacji**. W Gminnym programie rewitalizacji dla miasta i gminy Wolsztyn zapewniono komplementarności przedsięwzięć rewitalizacyjnych we wszystkich wymaganych wymiarach.

9.1. Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenna oznacza konieczność wzięcia pod uwagę podczas tworzenia i realizacji programu rewitalizacji wzajemnych powiązań pomiędzy przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi zarówno realizowanych na obszarze rewitalizacji, jak i znajdujących się poza nim, ale oddziałujących na obszar rewitalizacji. **Zapewnienie komplementarności przestrzennej przedsięwzięć rewitalizacyjnych** ma służyć temu, by **program rewitalizacji efektywnie oddziaływał na cały obszar rewitalizacji** (a nie punktowo, w pojedynczych miejscach), poszczególne projekty rewitalizacyjne wzajemnie się dopełniały przestrzennie oraz by zachodził między nimi efekt synergii.

Ujęte w Gminnym programie rewitalizacji dla miasta i gminy Wolsztyn **przedsięwzięcia rewitalizacyjne oddziaływać będą na cały obszar rewitalizacji** dzięki ich równomiernemu, przestrzennemu rozłożeniu oraz wzajemnemu przestrzennemu „dopełnianiu się”. **Zachowanie komplementarności przestrzennej wykazano** w Rozdziałach: 7. i 8., w tabelach przedstawiających szczegółowe informacje o przedsięwzięciach, **w wierszu „Lokalizacja przedsięwzięcia” wskazując konkretne miejsce realizacji przedsięwzięcia na obszarze rewitalizacji**. Tym samym dowodzi się, że przedsięwzięcia te nie są skupione w jednym punkcie obszaru rewitalizacji, lecz zlokalizowane na całym jego terytorium.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA MIASTA I GMINY WOLSZTYN

Tabela 36. Lokalizacja podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych

L.p.	Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Lokalizacja przedsięwzięcia rewitalizacyjnego
1.	Przedsięwzięcie podstawowe nr 1. Modernizacja turystycznej infrastruktury kolejowej na terenie gminy Wolsztyn wraz z organizacją wydarzeń kulturalnych i rekreacyjnych	Wolsztyn, dz. nr 410/2, 409/6 Świętno, pas nieczynnej linii kolejowej nr 371 Wolsztyn - Żagań
2.	Przedsięwzięcie podstawowe nr 2. Modernizacja zespołu parkowo-pałacowego w Wolsztynie - etap II	Wolsztyn, Zespół Pałacowo-Parkowy
3.	Przedsięwzięcie podstawowe nr 3. Poprawa warunków życia i integracji mieszkańców na terenie wsi Świętno, Wilcze i Rudno	Świętno, dz. nr 69 Rudno, dz. nr 68 droga powiatowa nr 3815P droga wojewódzka nr 314
4.	Przedsięwzięcie podstawowe nr 4. Organizacja Wolsztyńskiego Międzypokoleniowego Centrum Kultury	Wolsztyn, ul. Komorowska, dz. nr 1083 i 1086
5.	Przedsięwzięcie podstawowe nr 5. Poprawa warunków do uprawiania sportu i rekreacji poprzez modernizację obiektów Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Wolsztynie	Pływalnia Miejska – ul. Komorowska 2
6.	Przedsięwzięcie pozostałe nr 1. Budowa nowej siedziby Ośrodka Pomocy Społecznej w Wolsztynie	Wolsztyn, ul. Komorowska, dz. nr 33/4
7.	Przedsięwzięcie pozostałe nr 2. Zagospodarowanie poddasza i terenu wokół Szkoły Podstawowej nr 2 w Wolsztynie	Wolsztyn, ul. Wschowska 15
8.	Przedsięwzięcie pozostałe nr 3. Termomodernizacja budynków wielorodzinnych	Wolsztyn, ulice: Drzymały 1, Gajewskich 44, Wschowska 24, Wschowska 32, Spokojna 23
9.	Przedsięwzięcie pozostałe nr 4. Program wymiany nieekologicznych źródeł ciepła i usuwania wyrobów zawierających azbest	Cały obszar rewitalizacji
10.	Przedsięwzięcie pozostałe nr 5. Program „Bezpieczna gmina”	Cały obszar rewitalizacji

11.	Przedsięwzięcie pozostałe nr 6. Realizacja działań w ramach Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii	Cały obszar rewitalizacji
12.	Przedsięwzięcie pozostałe nr 7. Modernizacja i remonty budynków na obszarze rewitalizacji	Cały obszar rewitalizacji
13.	Przedsięwzięcie pozostałe nr 8. Poprawa stanu infrastruktury drogowej i okołodrogowej na obszarze rewitalizacji	Cały obszar rewitalizacji

Źródło: Opracowanie własne

9.2. Komplementarność problemowa

Komplementarność problemowa oznacza konieczność realizacji takich przedsięwzięć rewitalizacyjnych, które będą się **wzajemnie dopełniały tematycznie** sprawiając, że program rewitalizacji będzie oddziaływał na obszar rewitalizacji we **wszystkich niezbędnych aspektach** (społecznym, gospodarczym, środowiskowym, przestrzenno-funkcjonalnym oraz technicznym). Zapewnienie komplementarności problemowej ma **przeciwdziałać fragmentacji działań** (np. tzw. „rewitalizacji technicznej”, czy „rewitalizacji społecznej” – określeń często błędnie stosowanych), koncentrując uwagę na **całościowym spojrzeniu** na przyczyny kryzysu obszaru rewitalizacji.

Poszczególne **przedsięwzięcia rewitalizacyjne**, ujęte w Gminnym programie rewitalizacji dla miasta i gminy Wolsztyn, **uzupełniają się tematycznie oraz oddziałują na obszar rewitalizacji we wszystkich niezbędnych sferach**, tj. społecznej, gospodarczej, środowiskowej, przestrzenno-funkcjonalnej oraz technicznej. **Zachowanie komplementarności problemowej wykazano** w Rozdziałach: 7. i 8., w tabelach przedstawiających szczegółowe informacje o przedsięwzięciach podstawowych, **w wierszu „Komplementarność problemowa”, wskazując na bezpośrednie powiązania** opisywanych przedsięwzięć z innymi przedsięwzięciami ujętymi w programie rewitalizacji.

9.3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna oznacza konieczność takiego zaprojektowania systemu zarządzania programem rewitalizacji, który pozwoli na efektywne współdziałanie na jego rzecz różnych instytucji oraz wzajemne uzupełnianie się i spójność procedur. Dla zapewnienia **komplementarności proceduralno-instytucjonalnej** niezbędne jest **osadzenie systemu zarządzania programem rewitalizacji w przyjętym przez daną gminę systemie zarządzania w ogóle**. Zachowanie komplementarności proceduralno-instytucjonalnej wykazano i opisano w Rozdziałach: 11 Opis struktury zarządzania realizacją gminnego programu rewitalizacji, wskazanie kosztów tego zarządzania wraz z ramowym

harmonogramem realizacji programu oraz 12. System monitorowania i oceny gminnego programu rewitalizacji.

9.4. Komplementarność międzyokresowa

Komplementarność międzyokresowa sprowadza się do **zachowania ciągłości programowej**, polegającej na kontynuacji lub rozwijaniu wsparcia z polityki spójności UE w latach 2014-2021. Ujęte w Gminnym programie rewitalizacji dla miasta i gminy Wolsztyn przedsięwzięcia rewitalizacyjne stanowią kontynuację lub rozwinięcie projektów zrealizowanych w ramach polityki spójności UE w latach 2014-2021.

Poniżej wykazano, które przedsięwzięcia rewitalizacyjne stanowią kontynuację lub rozwinięcie projektów zrealizowanych w ramach polityki spójności w latach 2014-2021:

- Przedsięwzięcie podstawowe nr 1. Modernizacja turystycznej infrastruktury kolejowej na terenie gminy Wolsztyn wraz z organizacją wydarzeń kulturalnych i rekreacyjnych stanowi kontynuację projektu zrealizowanego przez Powiat Nowosolski: „Kolej na rower - Budowa ścieżek rowerowych w ramach rozwoju transportu ekologicznego na terenie Powiatu Nowosolskiego”, obejmującego ponad kilkadziesiąt kilometrów ścieżek rowerowych śladem nieczynnej linii kolejowej nr 371 Wolsztyn – Żagań. Przedsięwzięcie to jest także komplementarne z zadaniami realizowanym sukcesywnie przez Parowozownię Wolsztyn, m.in.: zakup taboru kolejowego (lokomotywy i wagonów), remonty i naprawy taboru będącego na stanie Parowozowni Wolsztyn, organizacja przejazdów turystycznych pociągów specjalnych).
- Przedsięwzięcie podstawowe nr 2. Modernizacja zespołu parkowo-pałacowego w Wolsztynie - etap II stanowi kontynuację projektu, polegającego na modernizacji i przebudowie budynku pałacowego wraz z remontem pomieszczeń w Wolsztynie, ul. Drzymały 4.
- Przedsięwzięcie podstawowe nr 3. Poprawa warunków życia i integracji mieszkańców na terenie wsi Świętno, Wilcze i Rudno stanowi kontynuację lub rozwinięcie kilku zrealizowanych projektów:
 - modernizacja drogi wojewódzkiej 314 (ul. Mickiewicza w Świętnie – odcinek na terenie miejscowości) – inwestor WZDW
 - leśna ścieżka rowerowa o nawierzchni mineralnej wzdłuż drogi wojewódzkiej 314 ze Świętna do Wilcza i dalej do Rudna – inwestor – Lasy Państwowe Nadleśnictwo Sława Śląska
 - modernizacja wieży widokowej w Świętnie (aktualnie realizowany)
 - termomodernizacja Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Świętnie (aktualnie realizowany)
 - doposażenie świetlicy wiejskiej w Świętnie.
- Przedsięwzięcie podstawowe nr 4. Organizacja Wolsztyńskiego Międzypokoleniowego Centrum Kultury stanowi rozwinięcie projektów zrealizowanych w sferze rozwoju infrastruktury i oferty kulturalnej w gminie:

- modernizacja muszli koncertowej w Parku Miejskim w Wolsztynie
- termomodernizacja Wolsztyńskiego Domu Kultury w Wolsztynie
- termomodernizacja Wolsztyńskiego Domu Kultury w Wolsztynie – filii w Kębtowie.
- Przedsięwzięcie podstawowe nr 5. Poprawa warunków do uprawiania sportu i rekreacji poprzez modernizację obiektów Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Wolsztynie stanowi rozwinięcie projektów zrealizowanych w sferze rozwoju infrastruktury i oferty sportowo-rekreacyjnej w gminie:
 - Budowa budynku łącznika do budynku siłowni, rozbudowa budynku siłowni oraz modernizacja budynku hotelowego MOSiR na stadionie miejskim w Wolsztynie
 - Budowa budynku zaplecza sanitarno-szatniowego na stadionie miejskim w Wolsztynie
 - Budowa systemu szatni modułowych na stadionie miejskim w Wolsztynie.

9.5. Komplementarność źródeł finansowania

Komplementarność źródeł finansowania w kontekście polityki spójności w latach 2021-2027 oznacza, że przedsięwzięcia rewitalizacyjne, wynikające z programu rewitalizacji, opierają się na **konieczności umiejętnego uzupełniania i łączenia wsparcia** ze środków EFRR, EFS+ i FS z wykluczeniem ryzyka podwójnego dofinansowania. Komplementarność źródeł finansowania oznacza także **zdolność łączenia prywatnych i publicznych źródeł finansowania** przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

Planowane główne źródła finansowania podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych ujętych w Gminnym programie rewitalizacji dla miasta i gminy Wolsztyn przedstawiają się następująco:

- a. **Środki unijne:** Przedsięwzięcie podstawowe nr 1., Przedsięwzięcie podstawowe nr 2., Przedsięwzięcie podstawowe nr 3., Przedsięwzięcie podstawowe nr 4., Przedsięwzięcie podstawowe nr 5., Przedsięwzięcie pozostałe nr 1., Przedsięwzięcie pozostałe nr 2., Przedsięwzięcie pozostałe nr 3.
- b. **Środki własne gminy:** Przedsięwzięcie podstawowe nr 1., Przedsięwzięcie podstawowe nr 2., Przedsięwzięcie podstawowe nr 3., Przedsięwzięcie podstawowe nr 4., Przedsięwzięcie podstawowe nr 5., Przedsięwzięcie pozostałe nr 1., Przedsięwzięcie pozostałe nr 2., Przedsięwzięcie pozostałe nr 3., Przedsięwzięcie pozostałe nr 4., Przedsięwzięcie pozostałe nr 5., Przedsięwzięcie pozostałe nr 6., Przedsięwzięcie pozostałe nr 8.
- c. **Środki własne powiatu:** Przedsięwzięcie podstawowe nr 3.
- d. **Środki własne województwa:** Przedsięwzięcie podstawowe nr 2., Przedsięwzięcie podstawowe nr 3.
- e. **Środki krajowe:** Przedsięwzięcie podstawowe nr 2., Przedsięwzięcie podstawowe nr 4., Przedsięwzięcie podstawowe nr 5., Przedsięwzięcie pozostałe nr 7., Przedsięwzięcie pozostałe nr 8.

- f. **Środki podmiotów współpracujących:** Przedsięwzięcie podstawowe nr 1.
- g. **Środki WFOŚiGW:** Przedsięwzięcie pozostałe nr 4.
- h. **Środki prywatne:** Przedsięwzięcie pozostałe nr 7.

10. SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI WRAZ Z SZACUNKOWYM WSKAZANIEM ŚRODKÓW FINANSOWYCH ZE ŹRÓDEŁ PUBLICZNYCH I PRYWATNYCH

Ramy finansowe powinny wskazywać potencjalne źródła finansowania, z których mogą być pozyskane środki na realizację przedsięwzięć rewitalizacyjnych z indykatywnymi wielkościami środków finansowych z różnych źródeł. Podstawą do określenia ram finansowych są: zakres przedmiotowy i podmiotowy poszczególnych przedsięwzięć rewitalizacyjnych, horyzont czasowy obowiązywania programu oraz identyfikacja dostępnych źródeł finansowania występujących na szczeblach lokalnym, regionalnym oraz krajowym.

Indykatywne ramy finansowe projektów rewitalizacyjnych ujętych w Gminnym programie rewitalizacji dla miasta i gminy Wolsztyn przedstawia Tabela 31.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA MIASTA I GMINY WOLSZTYN

Tabela 37. Indykatywne ramy finansowe projektów rewitalizacyjnych ujętych w Gminnym programie rewitalizacji dla miasta i gminy Wolsztyn

L.p.	Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	Podmiot realizujący przedsięwzięcie rewitalizacyjne	Zakres czasowy	Szacunkowy koszt			Planowane źródło finansowania
				Środki publiczne	Środki prywatne	Razem	
1.	Przedsięwzięcie podstawowe nr 1. Modernizacja turystycznej infrastruktury kolejowej na terenie gminy Wolsztyn wraz z organizacją wydarzeń kulturalnych i rekreacyjnych	Gmina Wolsztyn/ Parowozownia Wolsztyn	2024-2034	10 mln zł	Nie dotyczy	10 mln zł	Budżet gminy Budżet Parowozowni Wolsztyn Środki UE Środki podmiotów współpracujących
2.	Przedsięwzięcie podstawowe nr 2. Modernizacja zespołu parkowo-pałacowego w Wolsztynie - etap II	Gmina Wolsztyn	2024-2034	6 mln zł	Nie dotyczy	6 mln zł	Budżet gminy Środki UE Budżet województwa Budżet państwa (MKiDN)
3.	Przedsięwzięcie podstawowe nr 3. Poprawa warunków życia i integracji mieszkańców na terenie wsi Świętno, Wilcze i Rudno	Gmina Wolsztyn	2024-2034	6 mln zł	Nie dotyczy	6 mln zł	Budżet gminy Środki UE Budżet powiatu Budżet województwa
4.	Przedsięwzięcie podstawowe nr 4. Organizacja Wolsztyńskiego	Gmina Wolsztyn	2026-2028	25 mln zł	Nie dotyczy	25 mln zł	Budżet gminy Środki UE Budżet państwa (MKiDN)

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA MIASTA I GMINY WOLSZTYN

	Międzypokoleniowego Centrum Kultury						
5.	Przedsięwzięcie podstawowe nr 5. Poprawa warunków do uprawiania sportu i rekreacji poprzez modernizację obiektów Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Wolsztynie	Gmina Wolsztyn	2024-2026	3,5 mln zł	Nie dotyczy	3,5 mln zł	Budżet gminy Środki UE Budżet państwa (MSiT)
6.	Przedsięwzięcie pozostałe nr 1. Budowa nowej siedziby Ośrodka Pomocy Społecznej w Wolsztynie	Gmina Wolsztyn	Okres obowiązywania GPR	8,7 mln zł	Nie dotyczy	8,7 mln zł	Budżet gminy Środki UE
7.	Przedsięwzięcie pozostałe nr 2. Zagospodarowanie poddasza i terenu wokół Szkoły Podstawowej nr 2 w Wolsztynie	Gmina Wolsztyn	Okres obowiązywania GPR	1 mln zł	Nie dotyczy	1 mln zł	Budżet gminy Środki UE
8.	Przedsięwzięcie pozostałe nr 3. Termomodernizacja budynków wielorodzinnych	Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Wolsztynie	Okres obowiązywania GPR	1,23 mln zł	Nie dotyczy	1,23 mln zł	Budżet gminy Środki unijne
9.	Przedsięwzięcie pozostałe nr 4. Program wymiany nieekologicznych źródeł ciepła i usuwania wyrobów zawierających azbest	Gmina Wolsztyn	Okres obowiązywania GPR	1,7 mln zł	Nie dotyczy	1,7 mln zł	Budżet gminy Środki WFOŚiGW w Poznaniu
10.	Przedsięwzięcie pozostałe nr 5. Program „Bezpieczna gmina”	Gmina Wolsztyn	Okres obowiązywania GPR	360 tys. zł	Nie dotyczy	360 tys. zł	Budżet gminy

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA MIASTA I GMINY WOLSZTYN

11.	Przedsięwzięcie pozostałe nr 6. Realizacja działań w ramach Gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii	Gmina Wolsztyn	Okres obowiązywania GPR	1 mln zł/rok	Nie dotyczy	1 mln zł/rok	Budżet gminy
12.	Przedsięwzięcie pozostałe nr 7. Modernizacja i remonty budynków na obszarze rewitalizacji	Gmina Wolsztyn, inwestorzy prywatni	Okres obowiązywania GPR	1 mln zł	2 mln zł	3 mln zł	Budżet gminy Środki prywatnych inwestorów Środki unijne Środki z budżetu państwa
13.	Przedsięwzięcie pozostałe nr 8. Poprawa stanu infrastruktury drogowej i okołodrogowej na obszarze rewitalizacji	Gmina Wolsztyn	Okres obowiązywania GPR	7 mln zł	Nie dotyczy	7 mln zł	Budżet gminy Środki unijne Środki z budżetu państwa
ŁĄCZNIE				38,440 mln zł	2 mln zł	40,440 mln zł	

Źródło: Opracowanie własne

11. OPIS STRUKTURY ZARZĄDZANIA REALIZACJĄ GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI, WSKAZANIE KOSZTÓW TEGO ZARZĄDZANIA WRAZ Z RAMOWYM HARMONOGRAMEM REALIZACJI PROGRAMU

Wieloaspektowość procesu rewitalizacji wymaga osadzenia rewitalizacji w ogólnym systemie zarządzania rozwojem gminy oraz określenia kluczowych elementów, jakimi są: system wdrażania, monitorowania i modyfikacji programu rewitalizacji. Umożliwia to z jednej strony skuteczną i efektywną realizację programu, z drugiej strony natomiast pozwala na optymalne wykorzystanie środków finansowych w celu zmaksymalizowania spodziewanych efektów. Ponadto, kompleksowy monitoring zapewnia również odpowiednią ocenę aktualności dokumentu oraz stopnia jego realizacji.

Program rewitalizacji powinien być dokumentem „żywym”, podstawowym planem działania, wyznaczającym kluczowe kierunki rewitalizacji i wskazującym sposoby osiągnięcia założonych celów. Aby zaakceptowane przez radę gminy zapisy programu były realizowane, niezbędny jest organ odpowiedzialny za kompleksowy proces zarządzania procesem rewitalizacji. Ze względu na istotność programu rewitalizacji dla rozwoju gminy, podobnie jak ma to miejsce w przypadku Strategii rozwoju miasta i gminy Wolsztyn na lata 2016-2025, **organem tym jest Burmistrz Wolsztyna**, który realizował będzie powyższe zadania za pośrednictwem **Zespołu ds. realizacji programu rewitalizacji**, który zostanie powołany w celu **zarządzania całym procesem rewitalizacji w gminie**, tj. **wdrażania, monitorowania** oraz **przygotowania niezbędnych modyfikacji** dokumentu. Członkowie Zespołu, w tym partnerzy społeczno-gospodarczy, reprezentować będą różne dziedziny aktywności zawodowej i społecznej oraz posiadać będą odpowiednie kwalifikacje i doświadczenie (pracownicy Urzędu Miejskiego, radni, szefowie jednostek gminnych, przedstawiciele organizacji pozarządowych), co gwarantuje sprawne i kompleksowe zarządzanie procesem rewitalizacji w gminie, w szczególności **wdrażanie programu rewitalizacji**. Całość prac zespołu koordynować będzie Koordynator ds. Rewitalizacji, będący jednocześnie przewodniczącym zespołu. Koszty zarządzania programem rewitalizacji sprowadzą się m.in. do przyznania ewentualnych dodatków specjalnych do podstawowych wynagrodzeń pracowniczych i pokryte zostaną w ramach wydatków na administrację Urzędu Miejskiego w Wolsztynie.

Ponadto, ustawa z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji wskazuje, że jednym z kluczowych narzędzi realizacji programu rewitalizacji, zapewniających m.in. jego uspołecznienie, jest **Komitet rewitalizacji**. Powołany Komitet rewitalizacji, w skład którego wchodzić będą m.in. partnerzy społeczno-gospodarczy oraz właściwe podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, podmioty działające na rzecz ochrony środowiska oraz podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji, stanowić będzie zatem forum współpracy i dialogu interesariuszy z organami gminy w sprawach dotyczących przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji oraz pełnić będzie funkcję opiniodawczo-doradczą Burmistrza Wolsztyna. Osoby zasiadające w Komitecie rewitalizacji będą pełniły tę funkcję społecznie, nie otrzymując za swoją pracę wynagrodzenia, a obsługę administracyjną zapewni Urząd Miejski w Wolsztynie.

Ramowy harmonogram realizacji programu rewitalizacji w odniesieniu do przedsięwzięć rewitalizacyjnych przedstawiono w poniższej tabeli.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA MIASTA I GMINY WOLSZTYN

Tabela 38. Ramowy harmonogram realizacji programu rewitalizacji w odniesieniu do przedsięwzięć rewitalizacyjnych

L.p.	Nazwa przedsięwzięcia rewitalizacyjnego	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2031	2032	2033	2034
Uwaga: kolorem żółtym zaznaczono okres realizacji części inwestycyjnej przedsięwzięcia, a kolorem niebieskim części realizacyjnej (społecznej)													
I. Podstawowe przedsięwzięcia rewitalizacyjne													
1.	Modernizacja turystycznej infrastruktury kolejowej z organizacją wydarzeń kulturalnych i rekreacyjnych na terenie gminy Wolsztyn wraz z organizacją wydarzeń kulturalnych i rekreacyjnych												
2.	Przedsięwzięcie podstawowe nr 2. Modernizacja zespołu parkowo-pałacowego w Wolsztynie - etap II												
3.	Przedsięwzięcie podstawowe nr 3. Poprawa warunków życia i integracji mieszkańców na terenie wsi Świętno, Wilcze i Rudno												
4.	Przedsięwzięcie podstawowe nr 4. Organizacja Wolsztyńskiego Międzypokoleniowego Centrum Kultury												
5.	Przedsięwzięcie podstawowe nr 5. Poprawa warunków do uprawiania sportu i rekreacji poprzez modernizację obiektów Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Wolsztynie												
II. Pozostałe przedsięwzięcia rewitalizacyjne													
1.	Przedsięwzięcie pozostałe nr 1. Budowa nowej siedziby Ośrodka Pomocy Społecznej w Wolsztynie												
2.	Przedsięwzięcie pozostałe nr 2. Zagospodarowanie poddasza i terenu wokół Szkoły Podstawowej nr 2 w Wolsztynie												

12. SYSTEM MONITOROWANIA I OCENY GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI

Kluczowym elementem kompleksowego zarządzania procesem rewitalizacji w gminie jest **system monitorowania** rewitalizacji. Należy zatem monitorować realizację uchwalonego programu rewitalizacji. System monitorowania Gminnego programu rewitalizacji dla miasta i gminy Wolsztyn przedstawia się następująco i dotyczy następujących płaszczyzn:

- a) Monitorowania podstawowych parametrów programu na etapie przyjęcia oraz późniejszych jego aktualizacji (m.in. ludność, powierzchnia oraz przestrzenny obraz obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, lista przedsięwzięć rewitalizacyjnych zapisanych w programie wraz z podaniem szacowanych kosztów oraz przewidywanych rezultatów, ramy finansowe programu wraz z prognozowanym montażem finansowym)
- b) Monitorowania stopnia realizacji celów określonych w programie (co najmniej raz na dwa lata)

Gminny program rewitalizacji powinien definiować oczekiwane efekty planowanych przedsięwzięć oraz wskaźniki ich osiągnięcia. Monitorowanie stopnia realizacji celów w trakcie wdrażania programu podlegać będzie osiągnięciu założonych wartości docelowych wskaźników rezultatu i produktu. Przyjęta wartość bazowa poszczególnych wskaźników dotyczy stopnia zaawansowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w ramach programu, a nie bezwzględnego poziomu ich obecnej wartości.

CEL 1. Ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego oraz aktywizacja i integracja mieszkańców:

➤ Wskaźnik produktu:

Liczba zmodernizowanych/wyremontowanych/przebudowanych obiektów i budowli służących aktywizacji i integracji mieszkańców (sztuki)

➤ Wartość bazowa w 2024 r.: 0 sztuk

➤ Wartość docelowa w 2034 r.: 13 sztuk

➤ Wskaźniki rezultatu:

Liczba osób korzystających ze zmodernizowanej infrastruktury społecznej (osoby/rok)

➤ Wartość bazowa w 2024 r.: 0 osób/rok

➤ Wartość docelowa w 2030 r.: 20 tys. osób/rok

Liczba nowych wydarzeń kulturalnych/ aktywizujących/integrujących (sztuki/rok)

➤ Wartość bazowa w 2024 r.: 0 sztuk/rok

➤ Wartość docelowa w 2030 r.: 94 sztuki/rok

CEL 2. Wzrost atrakcyjności turystycznej oraz rozwój lokalnej przedsiębiorczości:

➤ Wskaźnik produktu:

Liczba zmodernizowanych/wyremontowanych/przebudowanych obiektów i budowli zwiększających atrakcyjność turystyczną i rozwój lokalnej przedsiębiorczości (sztuki)

➤ Wartość bazowa w 2024 r.: 0 sztuk

➤ Wartość docelowa w 2034 r.: 5 sztuk

➤ Wskaźnik rezultatu:

Liczba nowych wydarzeń zwiększających atrakcyjność turystyczną i rozwój lokalnej przedsiębiorczości (sztuki/rok)

➤ Wartość bazowa w 2024 r.: 0 sztuk/rok

➤ Wartość docelowa w 2030 r.: 44 sztuki/rok

CEL 3. Budowa i modernizacja infrastruktury społecznej i komunalnej:

➤ Wskaźnik produktu:

Zmodernizowana infrastruktura społeczna i komunalna (sztuki)

➤ Wartość bazowa w 2024 r.: 0 sztuk

➤ Wartość docelowa w 2034 r.: 26 sztuk

➤ Wskaźnik rezultatu:

Liczba osób korzystających ze zmodernizowanej infrastruktury społecznej i komunalnej (osoby/rok)

➤ Wartość bazowa w 2024 r.: 0 osób/rok

➤ Wartość docelowa w 2030 r.: 30 tys. osób/rok

- c) Monitorowania skutków realizacji programu poprzez analizę poziomu wskaźników wykorzystywanych na etapie delimitacji obszaru rewitalizacji – wskaźniki stanu kryzysowego (co najmniej raz na dwa lata od momentu przyjęcia dokumentu do końca okresu obowiązywania).

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA MIASTA I GMINY WOLSZTYN

Tabela 39. Wskaźniki wykorzystywane na etapie delimitacji obszaru rewitalizacji (OR)

L.p.	Wskaźnik przyjęty do analizy	Wartość bazowa wskaźnika dla OR	Szacowana wartość wskaźnika w 2034 roku ⁹
SFERA SPOŁECZNA			
	Udział osób bezrobotnych w łącznej liczbie mieszkańców	1,11%	0,94%
	Odsetek mieszkańców gminy pobierających zasiłki (pomoc finansowa i rzeczowa)	1,63%	1,29%
2.	Odsetek mieszkańców gminy pobierających zasiłek osłonowy	11,27%	11,15%
3.	Odsetek osób pobierających zasiłek rodzinny	1,90%	1,90%
4.	Odsetek przestępstw stwierdzonych	1,11%	1,06%
5.	Odsetek „Niebieskich kart”	0,11%	0,08%
6.	Frekwencja w wyborach prezydenckich (2020 r.)	73,63%	73,63%
7.	Odsetek czytelników bibliotek	9,58%	9,58%
8.	Liczba uczniów szkół podstawowych bez promocji do klasy wyższej, w tym nieukończenie szkoły	9	0
9.	Spadek liczby mieszkańców gminy	-6,19%	-0,81%
10.	Odsetek mieszkańców gminy w wieku poprodukcyjnym	25,20%	20,67%
SFERA GOSPODARCZA			
11.	Liczba podmiotów gospodarczych w rejestrze CEiDG na 100 mieszkańców	8,90	8,90
SFERA ŚRODOWISKOWA			
12.	Odsetek gospodarstw domowych z nierozwiązanym docelowo problemem odprowadzania ścieków	1,70%	1,00%
13.	Odsetek gospodarstw domowych użytkujących obiekty budowlane z azbestowym pokryciem dachowym	23,6% (tylko podobszar wiejski OR)	10,44%
SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA			
14.	Dostępność przedszkola do 0,5 km od miejsca zamieszkania	TAK	TAK

⁹ Co do zasady, szacowana wartość wskaźnika w 2034 roku ustalona została na poziomie bieżącej wartości referencyjnej dla całej gminy. W pozostałych przypadkach, przyjęto założenie, że nie nastąpi pogorszenie wartości wskaźnika dla OR.

GMINNY PROGRAM REWITALIZACJI DLA MIASTA I GMINY WOLSZTYN

15.	Dostępność obiektów sportowych (hal lub boisk lub basenów itp.) do 1 km od miejsca zamieszkania	TAK	TAK
16.	Dostępność obiektów kultury i innych miejsc integracji społecznej (dom kultury, biblioteka, kino lub świetlica itp.) do 1 km od miejsca zamieszkania	TAK	TAK
17.	Dostępność przystanku komunikacji publicznej (PKP lub PKS lub komunikacja miejska) do 1 km od miejsca zamieszkania	TAK	TAK
SFERA TECHNICZNA			
18.	Odsetek obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, wykorzystujących źródło ciepła będące źródłem tzw. niskiej emisji (piece na paliwa stałe)	21,76% (tylko podobszar wiejski OR)	18,81%
19.	Odsetek długości dróg publicznych wymagających kapitalnego remontu lub przebudowy	49,73%	35,00%

Źródło: Opracowanie własne

- d) Bieżącego monitorowania poziomu wdrażania programu – na bieżąco będzie aktualizowana lista przyjętych w programie przedsięwzięć podstawowych i pozostałych ze statusem: „zakładane do realizacji”, „w trakcie realizacji” lub „zrealizowane”, w zależności od aktualnego postępu rzeczowego, wraz z podaniem poniesionych kosztów, montażu finansowego, a także ewentualnych rezultatów ich wdrożenia – efekty rzeczowe.

Monitorowanie ww. płaszczyzn, prowadzone przez **Zespół ds. realizacji programu rewitalizacji**, sprowadzać się będzie m.in. do przygotowania w cyklach minimum dwuletnich sprawozdań/raportów z realizacji programu, służących ocenie jego aktualności, stopnia skuteczności i efektywności przyjętych przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Sprawozdania/raporty, zawierające m.in. informacje w zakresie wskaźników stanu kryzysowego, postępu rzeczowego i finansowego projektów rewitalizacyjnych oraz stopnia realizacji celów określonych w programie, będą przekazywane do Departamentu Polityki Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Wielkopolskiego (UMWW) w Poznaniu, co dwa lata. Podstawą opracowania sprawozdań/raportów z realizacji programu będzie „Formularz monitorowania efektów programów rewitalizacji”, przygotowany przez UMWW w Poznaniu.

W wyniku kompleksowego monitorowania rewitalizacji, zmieniających się uwarunkowań wewnętrznych i zewnętrznych oraz zgłaszanych potrzeb, może zaistnieć potrzeba modyfikacji zapisów programu rewitalizacji, w szczególności dotyczących przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Za przygotowanie niezbędnych **modyfikacji programu** odpowiedzialny jest organ wykonawczy gminy – **Burmistrz Wolsztyna**, który przy udziale **Zespołu ds. realizacji programu rewitalizacji** oceni zasadność oraz możliwość wprowadzenia korekt. W przypadku uznania korekt za zasadne, Zespół zastosuje procedurę wprowadzania zmian, tożsamą z procedurą przy

tworzeniu programu, w szczególności uwzględniającą dojrzałe formy partycypacji społecznej oraz strategiczną ocenę oddziaływania na środowisko.

13. OKREŚLENIE NIEZBĘDNYCH ZMIAN W UCHWAŁACH DOTYCZĄCYCH ZASOBU MIESZKANIOWEGO GMINY I ZASAD WYNAJMOWANIA LOKALI W TYM ZASOBIE

Ustalenia Gminnego programu rewitalizacji dla miasta i gminy Wolsztyn nie wpływają na konieczność zmian w uchwałach dotyczących zasobu mieszkaniowego gminy i zasad wynajmowania lokali w tym zasobie.

14. OKREŚLENIE NIEZBĘDNYCH ZMIAN W UCHWALE W SPRAWIE ZASAD WYZNACZANIA SKŁADU ORAZ ZASAD DZIAŁANIA KOMITETU REWITALIZACJI

Na etapie tworzenia Gminnego programu rewitalizacji dla miasta i gminy Wolsztyn nie podjęto uchwały Rady Miejskiej w Wolsztynie, dotyczącej zasad wyznaczenia składu oraz zasad działania Komitetu Rewitalizacji.

15. WSKAZANIE, CZY NA OBSZARZE REWITALIZACJI MA ZOSTAĆ USTANOWIONA SPECJALNA STREFA REWITALIZACJI WRAZ ZE WSKAZANIEM OKRESU JEJ OBOWIĄZYWANIA

Gmina Wolsztyn nie planuje ustanowienia Specjalnej Strefy Rewitalizacji.

16. WSKAZANIE SPOSOBU REALIZACJI GMINNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI W ZAKRESIE PLANOWANIA I ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

16.1. Wskazanie zakresu niezbędnych zmian w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy

Ustalenia Gminnego programu rewitalizacji dla miasta i gminy Wolsztyn nie naruszają ustaleń obowiązujących w studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy i są z nim spójne, co szczegółowo wykazano w Rozdziale 4.

16.2. Wskazanie miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego koniecznych do uchwalenia albo zmiany

Ustalenia Gminnego programu rewitalizacji dla miasta i gminy Wolsztyn nie naruszają ustaleń obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i nie wymagają uchwalenia nowych planów.

16.3. W przypadku wskazania konieczności uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji, wskazanie granic obszarów, dla których plan ten będzie procedowany łącznie z procedurą scaleń i podziałów nieruchomości, a także wytyczne w zakresie ustaleń tego planu

Gmina Wolsztyn nie planuje uchwalenia miejscowego planu rewitalizacji.

17. STRATEGICZNA OCENA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO (SOOŚ)

Obowiązek przeprowadzenia SOOŚ nakłada ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Określa ona rodzaje dokumentów, dla których wymagane jest przeprowadzanie oceny oraz zasady jej przeprowadzania lub odstąpienia od niej.

W opinii organu przygotowującego projekt Gminnego programu rewitalizacji dla miasta i gminy Wolsztyn, nie stanowi on dokumentu wymagającego przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, ponieważ realizacja postanowień dokumentu nie spowoduje znaczącego oddziaływania na środowisko. Biorąc pod uwagę powyższe stanowisko, na podstawie art. 57 ust. 1 pkt 2 zwrócono się z prośbą do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu o uzgodnienie braku konieczności przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko dla projektu Gminnego programu rewitalizacji dla miasta i gminy Wolsztyn. Zgodnie z art. 49 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, przedstawiono stosowne uzasadnienie w tym zakresie. W przedmiotowym przypadku **odstąpienie to zostało uzgodnione** ze wskazanymi wyżej organami.

18. USPOŁECZNIENIE PROGRAMU REWITALIZACJI

Obowiązek uspołecznienia programu rewitalizacji wynika z ustawy z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji, a także z ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (tzw. ustawy wdrożeniowej). Partycypacja społeczna musi zatem zostać uwzględniona na każdym etapie prac nad programem, tj.: podczas diagnozowania, programowania, wdrażania oraz monitorowania. W proces ten włączyć należy partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwe podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, podmioty działające na rzecz ochrony środowiska oraz podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji.

18.1. Diagnozowanie

Diagnoza czynników i zjawisk kryzysowych w gminie Wolsztyn miała na celu wyznaczenie obszaru zdegradowanego (OZ) oraz obszaru rewitalizacji (OR). W ramach partycypacji społecznej na tym etapie prac, mieszkańcy gminy wzięli udział w badaniu ankietowym, mającym na celu poznanie ich opinii na temat aktualnych potrzeb w zakresie rewitalizacji społeczno-funkcjonalnej przestrzeni gminy oraz oczekiwanych działań. Opinie zbierano za pośrednictwem kwestionariusza ankietowego w formie elektronicznej, udostępnionego na stronie internetowej Gminy Wolsztyn. Badanie było prowadzone w okresie od listopada do grudnia 2022 roku. Łącznie wzięło w nim udział 457 osób. Kwestionariusz składał się z 3 rozbudowanych pytań tematycznych oraz metryczki, w której respondenci wskazywali na wiek, płeć, wykształcenie, status zawodowy oraz miejsce zamieszkania. Badani ocenili warunki życia, wymienili zjawiska uciążliwe społecznie, wskazali grupę społeczną, która wymaga największego wsparcia.

Po przeprowadzeniu diagnozy i wyznaczeniu obszaru rewitalizacji (OR) przeprowadzone zostały konsultacje społeczne dokumentu. Burmistrz Wolsztyna, działając na podstawie art. 6 oraz art. 11 ust. 3 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (tj. Dz. U. z 2021 r. poz. 485.), zawiadomił o rozpoczęciu konsultacji społecznych projektu uchwały Rady Miejskiej w Wolsztynie w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy Wolsztyn. Konsultacje miały na celu zebranie od interesariuszy rewitalizacji uwag do wyżej wymienionego projektu uchwały. Konsultacje przeprowadzone zostały w dniach **od 9 czerwca 2023 r. do 3 lipca 2023 r.** w postaci:

- Zbierania uwag w postaci wypełnionego papierowego lub elektronicznego formularza uwag. Formularz dostępny był: na stronie internetowej: <https://wolsztyn.pl>, na stronie podmiotowej gminy w Biuletynie Informacji Publicznej: <https://bip.wolsztyn.pl> oraz w formie papierowej w Urzędzie Miejskim w Wolsztynie Rynek 1, 64-200 Wolsztyn
- Zbierania uwag ustnych do protokołu w budynku Urzędu Miejskiego w Wolsztynie, Rynek 1, 64-200 Wolsztyn (pok. 18) w godzinach pracy Urzędu
- Spotkania otwartego z interesariuszami rewitalizacji, umożliwiającego omówienie propozycji wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, a także przedstawienie uwag, opinii i propozycji. Spotkanie odbyło się w czwartek 29 czerwca 2023 roku w godz. 10:00-11:00 w formie konsultacji on-line.

Po przeprowadzonych konsultacjach przygotowany został raport z konsultacji społecznych projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy Wolsztyn. Z zapisów raportu wynika, że w **związku z brakiem odnotowanych uwag, opinii, propozycji dotyczących projektu uchwały w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji** tj. przedstawionych szczegółowo granic wyznaczonego obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie gminy Wolsztyn,

przedmiotowe dokumenty zostały skierowane w formie wniosku Burmistrza Wolsztyna do Rady Miejskiej w Wolsztynie celem podjęcia stosownej uchwały.

W wyniku powyższych działań wyznaczono na terenie gminy obszar rewitalizacji, dla którego sporządzony został gminny program rewitalizacji z zaplanowanymi przedsięwzięciami, których realizacja powinna doprowadzić do poprawy sytuacji (w pierwszej kolejności społecznej) na tym obszarze. Aby sformułować adekwatną listę przedsięwzięć, należy najpierw zidentyfikować przyczyny sytuacji kryzysowej na obszarze rewitalizacji oraz miejscowe potencjały, których wykorzystanie powinno pomóc w poprawie tej sytuacji. Kluczową kwestią jest także analiza wzajemnych powiązań analizowanych sfer, tj.: społecznej, gospodarczej, funkcjonalno-przestrzennej, środowiskowej oraz technicznej. Służyła temu **szczegółowa, pogłębiona diagnoza OR**, obowiązek przeprowadzenia której wynika bezpośrednio z zapisów ustawy o rewitalizacji. Obowiązek bezpośredniego uczestnictwa przedstawicieli lokalnej społeczności i biznesu nakłada wprost ustawa o rewitalizacji (art. 5 ust. 1.) w następującym zapisie: „partycypacja społeczna obejmuje przygotowanie, prowadzenie i ocenę rewitalizacji w sposób zapewniający aktywny udział interesariuszy”. Ponadto, z ustawy z dnia 28 kwietnia 2022 r. o zasadach realizacji zadań finansowanych ze środków europejskich w perspektywie finansowej 2021–2027 (tzw. ustawy wdrożeniowej) wynika, że w proces ten włączyć należy także partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwe podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, podmioty działające na rzecz ochrony środowiska oraz podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji.

W przypadku przeprowadzonej pogłębionej diagnozy OR w gminie Wolsztyn **wykorzystano następujące formy partycypacji:**

- Wywiady standaryzowane z interesariuszami – osobno każda grupa - pracownicy Ośrodka Pomocy Społecznej w Wolsztynie (kierownictwo i pracownicy socjalni, działający na OR), przedstawiciele policji (w tym dzielnicowi), dyrektorzy placówek oświatowych, dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy, przedstawiciele organizacji pozarządowych, wspólnot mieszkaniowych i zarządcy nieruchomości, przedstawiciele instytucji kultury, pracownicy Urzędu Miejskiego (zajmujący się sprawami gospodarki przestrzennej, ochrony środowiska, gospodarki komunalnej i rozwoju lokalnego), sołtysi i członkowie rad sołeckich. Wywiady odbyły się 18 października 2023 roku w sali sesyjnej Urzędu Miejskiego w Wolsztynie, Biurze Promocji i Turystyki w Wolsztynie oraz w sali wiejskiej w Świątnie.
- Badanie ankietowe organizacji pozarządowych, działających na OR, w tym partnerów społeczno-gospodarczych oraz właściwych podmiotów reprezentujących społeczeństwo obywatelskie, podmiotów działających na rzecz ochrony środowiska

oraz podmiotów odpowiedzialnych za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji.

Dla potrzeb pogłębionej diagnozy, w celu precyzyjnego zidentyfikowania przyczyn sytuacji kryzysowej, do udziału w badaniu ankietowym zaproszono przedstawicieli organizacji pozarządowych funkcjonujących na obszarze rewitalizacji – stowarzyszeń, fundacji, grup nieformalnych, wspólnot mieszkaniowych, spółdzielni mieszkaniowych. Badanie przeprowadzono w listopadzie 2023 roku i wzięło w nim udział 14 reprezentantów/reprezentantek m.in. stowarzyszeń (50,0% ankietowanych), spółdzielni mieszkaniowych (ok. 14,3%), wspólnot mieszkaniowych (ok. 7,1%). Respondenci w pytaniach wielokrotnego wyboru dokonali wskazań grup społecznych najbardziej zagrożonych ubóstwem oraz korelacji poszczególnych dysfunkcji z powstawaniem ubóstwa. Ankietowani określali czynniki utrwalające biedę oraz zjawiska stanowiące najważniejszy problem na obszarze rewitalizacji. Inne kwestie podjęte w badaniu to: najważniejsze przyczyny przestępczości, przyczyny bezrobocia w otoczeniu respondentów.

W części ankiety dotyczącej przyczyn sytuacji kryzysowej w sferze środowiskowej poproszono uczestników badania o ocenę: ogólnej estetyki przestrzeni (czystość, ład przestrzenny, obecność terenów lub obiektów zaniedbanych), ocenę stanu technicznego i wyposażenia obiektów użyteczności publicznej (szkoły, przedszkola, urząd, świetlice, boiska, place zabaw, itp.), ocenę czystości środowiska naturalnego (jakość powietrza, wody, terenów zielonych) i ocenę efektywności zagospodarowania przestrzeni (czy tereny i obiekty są wykorzystywane optymalnie). Ostatnie pytanie dotyczyło określenia lokalnych potencjałów.

Z załączonej do badania metryczki wynika, że ankietowani reprezentowali następujące obszary działalności: rekreacja – 35,7%; zdrowie, edukacja – po 14,3%; pomoc społeczna, kultura i rozrywka – po 7,1%; Inne – 21,4%.

➤ Badanie ankietowe lokalnych przedsiębiorców

Drugą, po przedstawicielach organizacji społecznych, reprezentacją poproszoną o aktywność opiniotwórczo-doradczą na etapie opracowywania pogłębionej diagnozy, byli przedsiębiorcy działający na obszarze rewitalizacji. Badanie ankietowe dla tej grupy odbyło się w listopadzie 2023 r., uzyskując 15 wypełnień. Prawie połowę respondentów stanowili przedstawiciele jednoosobowej działalności gospodarczej, 33,3% podmioty gospodarcze zatrudniające do 10 pracowników, 13,3% z zatrudnieniem 11-49 pracowników i 1 podmiot zatrudniający 50-249 osób. Niemal połowa respondentów reprezentowała branżę usługową, a 1/5 handel, dalej budownictwo i transport. 46,7% ankietowanych rozpoczęła działalność gospodarczą w latach 2016-2020. Ankietowani w pytaniach wielokrotnego wyboru wskazali na najważniejsze problemy gospodarcze na obszarze rewitalizacji i najważniejsze utrudnienia w prowadzeniu działalności gospodarczej na obszarze

rewitalizacji. Udzielili odpowiedzi przeczącej lub twierdzącej, dotyczącej działań podejmowanych przez gminę w celu wspierania rozwoju lokalnej przedsiębiorczości oraz tego, czy gmina pomaga w promocji firm. Pozostałe pytania ankietowe dotyczyły takich kwestii, jak:

- Koncentracja niezbyt korzystnych rodzajów działalności gospodarczych, np. punktów sprzedaży alkoholu oraz punktów związanych z grami losowymi, hazardem
- Skłonność mieszkańców do wyrażania zgody na lokowanie nowych, dużych zakładów w pobliżu miejsca zamieszkania
- Skłonność mieszkańców do zakładania własnej działalności gospodarczej
- Ustalenie lokalnych potencjałów – do zaznaczenia maksymalnie 5 najważniejszych spośród wskazanych.

Obie ankiety – ta skierowana do organizacji pozarządowych, i ta dedykowana przedsiębiorcom z obszaru rewitalizacji – dostępne były zarówno w formie online (poprzez link do platformy Webankieta), jak i drukowanej. Informację o ankietach przekazano za pośrednictwem strony internetowej, mediów społecznościowych, zawieszono na tablicy ogłoszeń w Urzędzie Miejskim w Wolsztynie.

- Spacer studyjny po wyznaczonym OR (podczas spaceru odwiedzono kilkanaście punktów handlowych, gastronomicznych, usługowych i rzemieślniczych, przeprowadzając rozmowy z ich właścicielami lub pracownikami). Spacer studyjny odbył się w dniu 8 stycznia 2024 roku.

18.2. Programowanie

Ważnym elementem opracowania projektu Gminnego programu rewitalizacji dla miasta i gminy Wolsztyn było aktywne uczestnictwo społeczności lokalnej.

- Ankiety z pomysłami na przedsięwzięcia rewitalizacyjne

Mieszkańcy gminy, partnerzy społeczno-gospodarczych oraz właściwe podmioty reprezentujące społeczeństwo obywatelskie, podmioty działające na rzecz ochrony środowiska oraz podmioty odpowiedzialne za promowanie włączenia społecznego, praw podstawowych, praw osób niepełnosprawnych, równości płci i niedyskryminacji, zostali również zaproszeni do udziału w procesie tworzenia listy przedsięwzięć rewitalizacyjnych o charakterze inwestycyjnym lub nieinwestycyjnym, poprzez zamieszczenie własnych propozycji w dedykowanej ankiecie zawierającej kwestionariusz. Propozycje można było zamieszczać w odniesieniu do następujących kierunków działań: Wsparcie najbardziej potrzebujących grup mieszkańców; Aktywizacja i integracja mieszkańców; Rozwój infrastruktury i oferty sportowo-rekreacyjnej i turystycznej; Wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, w szczególności w sferze rekreacji i wypoczynku; Modernizacja

obiektów i miejsc użyteczności publicznej; Remonty dróg oraz budowa i modernizacja infrastruktury okołodrogowej. Dodatkowo można było zamieszczać propozycje do innej inwestycji lub działania/wydarzenia o charakterze kulturalnym lub turystycznym na obszarze całej gminy.

W ciągu 3 tygodni (marzec-kwiecień 2023) za pośrednictwem kwestionariuszy online (informacja dostępna na stronie <https://wolsztyn.pl>) zebrano 5 propozycji. Z załączonej do kwestionariuszy metryczki wynika, że 4 spośród 5 autorów propozycji przedsięwzięć to mieszkańcy gminy z obszaru rewitalizacji, a 1 osoba reprezentuje jednostkę samorządu terytorialnego i jest zarazem mieszkańcem obszaru rewitalizacji. Tematycznie 2 propozycje dotyczyły aktywizacji i integracji mieszkańców, po 1 modernizacji obiektów i miejsc użyteczności publicznej, remontów dróg oraz budowy i modernizacji infrastruktury okołodrogowej, oraz propozycji innej inwestycji/działania. Osoby wypełniające kwestionariusz miały do wpisania następujące informacje: nazwa proponowanego przedsięwzięcia, lokalizacja, do kogo skierowane jest to przedsięwzięcie, wykonawca przedsięwzięcia, krótki opis i uzasadnienie. W kwestionariuszu zawarto adnotację o możliwości obszerniejszej prezentacji proponowanego przedsięwzięcia poprzez kontakt e-mail z Urzędem Miejskim.

➤ Spotkanie konsultacyjne w Urzędzie Miejskim w dniu 24 kwietnia 2024 roku

Zostało przeprowadzone osobne spotkanie z udziałem przedstawicieli Urzędu Miejskiego w Wolsztynie i jednostek gminnych, które było poświęcone omówieniu propozycji, zgłoszonych podczas wyżej opisanego, ankietowego zbierania pomysłów na przedsięwzięcia rewitalizacyjne oraz zebraniu propozycji uczestników spotkania – władz wykonawczych gminy, pracowników Urzędu Miejskiego oraz przedstawicieli jednostek gminnych, szczególnie tych, które działają z sferze społecznej (pomoc społeczna, oświata, kultura, sport).

➤ 3. Konsultacje projektu zgodnie z ustawą o rewitalizacji

Projekt programu poddany został konsultacjom społecznym w oparciu o zarządzenie Burmistrza Wolsztyna, wydane na podstawie art. 6 ustawy o rewitalizacji.

18.3. Wdrażanie oraz monitorowanie programu rewitalizacji

Partycypacja społeczna uwzględniona została również w planowanym procesie wdrażania oraz monitorowania Gminnego programu rewitalizacji dla miasta i gminy Wolsztyn. Powołany zostanie **Zespół ds. realizacji programu rewitalizacji**, składający się z szerokiego grona osób reprezentujących różne dziedziny aktywności zawodowej i społecznej, którego zadaniem będzie zarządzanie całym procesem rewitalizacji w gminie, w tym wdrażanie oraz monitorowanie programu. Ponadto, ustawa z dnia 9 października 2015 roku o rewitalizacji wskazuje, że jednym z kluczowych narzędzi realizacji programu rewitalizacji, zapewniających

m.in. jego uspołecznienie, jest **Komitet rewitalizacji**. Więcej informacji na temat umocowania prawnego, składu oraz kompetencji Zespołu oraz Komitetu przedstawiono w Rozdziałach 11 i 12.

19. ZAŁĄCZNIKI GRAFICZNE PRZEDSTAWIAJĄCE PODSTAWOWE KIERUNKI ZMIAN FUNKCJONALNO-PRZESTRZENNYCH OBSZARU REWITALIZACJI SPORZĄDZONE NA MAPIE W SKALI CO NAJMNIEJ 1:5000 OPRACOWANEJ Z WYKORZYSTANIEM TREŚCI MAPY ZASADNICZEJ

Mapy przedstawiające podstawowe kierunki zmian funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji stanowią załączniki do Gminnego programu rewitalizacji dla miasta i gminy Wolsztyn.

19.1. Załącznik 1. - Podział na arkusze

19.2. Załącznik 2. – Arkusz nr 1

19.3. Załącznik 3 – Arkusz nr 2

19.4. Załącznik 4 - Arkusz nr 3

19.5. Załącznik 5 - Arkusz nr 4

Spis tabel

Tabela 1. Szczegółowe dane dotyczące jednostek analitycznych wchodzących w skład wyznaczonego obszaru rewitalizacji.....	7
Tabela 2. Zmiana liczby ludności na obszarze rewitalizacji w latach 2017-2021.....	22
Tabela 3. Odsetek mieszkańców obszaru rewitalizacji w wieku poprodukcyjnym w 2022 r.....	22
Tabela 4. Drzewo problemów dla problemu „Depopulacja i starzenie się mieszkańców obszaru rewitalizacji”.....	23
Tabela 5. Skala bezrobocia na obszarze rewitalizacji.....	24
Tabela 6. Drzewo problemów dla problemu „Bezrobocie”.....	25
Tabela 7. Skala ubóstwa na obszarze rewitalizacji.....	27
Tabela 8. Drzewo problemów dla problemu „Ubóstwo”.....	28
Tabela 9. Skala przestępczości na obszarze rewitalizacji.....	30
Tabela 10. Drzewo problemów dla problemu „Przestępczość”.....	31
Tabela 11. Skala przemocy w rodzinie na obszarze rewitalizacji.....	33
Tabela 12. Drzewo problemów dla problemu „Przemoc w rodzinie”.....	34
Tabela 13. Skala aktywności społecznej na obszarze rewitalizacji.....	35
Tabela 14. Drzewo problemów dla problemu „Niska aktywność społeczna”.....	36
Tabela 15. Skala niskich efektów nauczania na obszarze rewitalizacji.....	37
Tabela 16. Drzewo problemów dla problemu „Niski poziom edukacji”.....	38
Tabela 17. Drzewo problemów dla problemu „Niski poziom przedsiębiorczości na obszarze rewitalizacji”.....	39
Tabela 18. Drzewo problemów dla problemu „Wysoki odsetek obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym, wykorzystujących źródło ciepła będące źródłem tzw. niskiej emisji (piece na paliwa stałe)”.....	42
Tabela 19. Zgodność przedsięwzięć rewitalizacyjnych z celami strategicznymi Strategii rozwoju miasta i gminy Wolsztyn na lata 2016-2025.....	53
Tabela 20. Zgodność przedsięwzięć rewitalizacyjnych z celami strategicznymi Strategii rozwiązywania problemów społecznych miasta i gminy Wolsztyn na lata 2016-2025.....	55
Tabela 21. Zgodność przedsięwzięć rewitalizacyjnych z celami strategicznymi Strategii rozwoju województwa wielkopolskiego do 2030 roku.....	57
Tabela 22. Tabela integracji celów rewitalizacji.....	62
Tabela 23. Tabela przedsięwzięcia podstawowego nr 1.....	64
Tabela 24. Tabela przedsięwzięcia podstawowego nr 2.....	68
Tabela 25. Tabela Przedsięwzięcia podstawowego nr 3.....	71
Tabela 26. Tabela przedsięwzięcia podstawowego nr 4.....	74
Tabela 27. Tabela przedsięwzięcia podstawowego nr 5.....	77
Tabela 28. Tabela pozostałego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 1.....	81
Tabela 29. Tabela pozostałego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 2.....	84
Tabela 30. Tabela pozostałego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 3.....	86
Tabela 31. Tabela pozostałego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 4.....	88
Tabela 32. Tabela pozostałego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 5.....	90
Tabela 33. Tabela pozostałego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 6.....	91
Tabela 34. Tabela pozostałego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 7.....	93
Tabela 35. Tabela pozostałego przedsięwzięcia rewitalizacyjnego nr 8.....	94
Tabela 36. Lokalizacja podstawowych przedsięwzięć rewitalizacyjnych.....	97

<i>Tabela 37. Indykatywne ramy finansowe projektów rewitalizacyjnych ujętych w Gminnym programie rewitalizacji dla miasta i gminy Wolsztyn</i>	<i>102</i>
<i>Tabela 38. Ramowy harmonogram realizacji programu rewitalizacji w odniesieniu do przedsięwzięć rewitalizacyjnych</i>	<i>107</i>
<i>Tabela 39. Wskaźniki wykorzystywane na etapie delimitacji obszaru rewitalizacji (OR)</i>	<i>111</i>